

**POWIATOWA STACJA SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNA
W SOSNOWCU**

**OCENA STANU SANITARNEGO
I
SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ
MIASTA SOSNOWIEC**

w 2023 roku

MARZEC 2023

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sosnowcu realizuje zadania (zamierzenia, przedsięwzięcia, kontrole, wizytacje) zgodnie z posiadanymi kompetencjami w oparciu o ustawę z dnia 14.03.1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej /Dz. U. z 2023 r., poz. 338 z późn. zm./.

Uzupełnieniem realizowanego nadzoru sanitarnego jest prowadzona działalność oświatowo-zdrowotna i promocja zdrowego stylu życia. Realizowane programy i akcje prozdrowotne wynikają z potrzeby popularyzowania podstawowych zasad higieny, racjonalnego odżywiania, szczepień profilaktycznych oraz metod zapobiegania chorobom zakaźnym, ograniczania używania substancji psychoaktywnych, zapobiegania zakażeniom HIV oraz promowania odpowiedzialnych postaw i unikania ryzykownych zachowań.

Raport o stanie sanitarnym miasta Sosnowiec w 2023 roku wskazuje najistotniejsze problemy zdrowia publicznego występujące w ubiegłym roku.

Treść raportu służy podejmowaniu dalszych działań w kierunku poprawy stanu zdrowia publicznego oraz doskonalenia działalności jednostki.

Państwowy
Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Sosnowcu
dr n. med. Barbara Koleżyńska

Spis treści

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA CHOROÓB ZAKAŻNYCH	4
STAN SANITARNY PODMIOTÓW LECZNICZYCH	22
STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA	27
OCENA JAKOŚCI WODY.....	45
STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ I USŁUGOWYCH	55
STAN SANITARNY ŚRODOWISKA PRACY	63
STAN SANITARNY PLACÓWEK OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH	76
ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY	84
OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA.....	100

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA CHORÓB ZAKAŻNYCH

CHOROBY ZAKAŻNE

Zgodnie z ustawą o zapobieganiu i zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi z dnia 5 grudnia 2008 roku (Dz. U. 2023 r., poz. 1284 z późn. zm.) lekarze mają obowiązek zgłaszania 59 chorób zakaźnych, jednostek i zespołów chorobowych, a Państwowa Inspekcja Sanitarna rejestracji dokonywanych zgłoszeń.

Ochrona zdrowia mieszkańców przed wpływem czynników szkodliwych i uciążliwych, zapobieganie powstawaniu chorób zakaźnych oraz ich zwalczanie to najważniejsze i jedno z głównych zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Analiza zarejestrowanych w 2023 roku zachorowań na choroby zakaźne z terenu objętego nadzorem epidemiologicznym Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sosnowcu wykazała, że sytuacja epidemiologiczna w mieście była zadowalająca, ogólna liczba zachorowań była niższa w stosunku do roku poprzedniego.

Ogólna liczba zarejestrowanych przypadków zachorowań w 2023 roku wynosiła **13183** /w 2022 roku - 20241 zachorowań/.

Liczba zachorowań w latach 2019 – 2023.

Lp.	Zachorowania		Liczba przypadków				
			2019r.	2020r.	2021r.	2022r.	2023r.
1.	Salmonelloza	zatrucia pokarmowe	22	17	16	12	11
		inne zakażenia pozajelitowe	1	1	2	0	1
2.	Inne bakteryjne zakażenia		25	27	100	81	91
3.	Lamblioza		2	4	4	11	6
4.	Wirusowe zakażenia jelitowe		130	25	67	122	49
5.	Biegunka	ogółem	214	101	231	148	148
		w tym u dzieci do lat 2	79	43	62	37	32
6.	Mikobakteriozy – inne i BNO		1	0	2	0	2
7.	Listerioza		1	2	1	0	3
8.	Krzztusiec		8	4	1	2	1
9.	Płonica (szkarlatyna)		90	35	12	51	270
10.	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pyogenes</i>	ogółem	48	29	23	39	36
		w tym róża	46	29	22	35	33
11.	Choroby przenoszone drogą płciową		11	11	9	6	19
12.	Borelioza z Lyme		64	5	64	71	99
13.	Ostre porażenie wiotkie u dzieci w wieku 0-14 lat		1	0	0	0	0
14.	Choroba Creutzfeldta-Jacoba		0	0	1	0	0
15.	Styczność i narażenie na wściekliznę/potrzeba szczepień		14	9	10	22	18

16.	Zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych i/lub mózgu	8	1	4	8	15	
17.	Gorączka denga klasyczna	0	1	0	0	2	
18.	Ospa wietrzna	776	384	343	1175	873	
19.	Odra	8	2	0	2	1	
20.	Różyczka	0	1	0	4	3	
21.	WZW typu A	3	1	2	2	0	
22.	WZW typu B	13	0	3	15	10	
23.	WZW typu C	28	8	19	30	16	
24.	AIDS-Zespół nabytego upośledzenia odporności	1	0	0	0	1	
25.	Nowo wykryte zakażenia HIV	9	0	0	5	12	
26.	Świnka	9	2	0	5	10	
27.	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i>	zapalenie opon mózgowo - rdzeniowych	0	3	0	2	2
		posocznica	3	1	1	6	8
		inna określona i nie określona	1	1	1	11	7
28.	Choroba wywołana przez <i>Haemophilus influenzae</i>	zapalenie opon mózgowo - rdzeniowych	0	0	0	0	0
		posocznica	0	0	0	0	0
		inna określona i nie określona	0	0	0	0	2
29.	Zakażenia wirusem RSV	ogółem	0	0	0	0	53
		W tym dzieci do lat 2	0	0	0	0	26
30.	Grypa	ogółem	1664	1475	586	6265	9203
		w tym u dzieci w wieku 0-14 lat	571	586	365	3054	3875
		w tym grypa potwierdzona wynikiem szybkiego testu antygenowego	0	0	0	0	199
31.	Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19)	0	5187	18618	12103	2171	
32.	Gruźlica	46	35	39	43	40	
RAZEM		3201	7958	20159	20241	13183	

Na podstawie danych zawartych w tabeli można stwierdzić, iż:

- w latach 2021-2022 odnotowano znaczny wzrost zachorowań w stosunku do lat: 2019 – 2020 i roku 2023,
- w 2020 roku liczba zachorowań wzrosła 2-krotnie w stosunku do poprzedniego okresu
- w 2023 roku odnotowano znaczny spadek zachorowań w stosunku do poprzedniego okresu

W stosunku do 2022 roku odnotowano spadki zachorowań m.in. na:

- zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19) – o 457%
- wirusowe zakażenia jelitowe – o 148%
- WZW typu C – o 87%
- lambliozę – o 83%
- WZW typu B – o 50%
- ospę wietrzną – o 35%

oraz wzrosty zachorowań m.in. na:

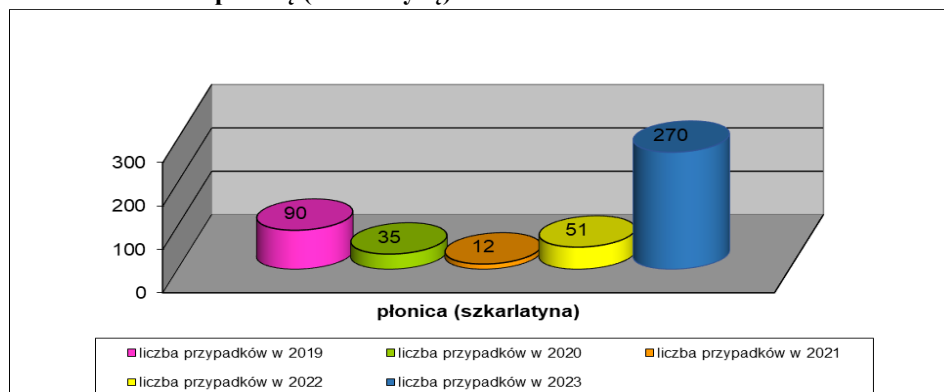
- płonicę (szkarlatynę) – o 429%
- nowo wykryte zakażenia HIV – o 240 %
- choroby przenoszone drogą płciową – o 216%
- AIDS-Zespół nabytego upośledzenia odporności – o 100%
- świnkę – o 100%
- grypę – o 47 %

CHOROBY ZAKAŻNE WIEKU DZIECIĘCEGO:

- **Ospa wietrzna – 873 przypadki** /spadek o 35% zachorowań/ – współczynnik zapadalności wyniósł – 461,47/100.000 mieszkańców.
Chorowały: dzieci od 0 do 14 lat – 801 osób /w tym zaszczepionych 24 dzieci (2,99%): I dawką 13 dzieci, II dawkami 11 dzieci/, młodzież 15-19 lat – 10, dorośli w wieku 20-74 lat – 61, dorośli w wieku 75 lat i więcej – 1.
- **Różyczka – 3 przypadki** – współczynnik zapadalności wyniósł 1,58/100.000 mieszkańców.
Chorowały dorosłe kobiety w wieku 42, 29 lat oraz mężczyzna w wieku 46 /żadna osoba nie była zaszczepiona/.
- **Nagminne zapalenie przyusznicy (świnka) – 10 przypadków** – współczynnik zapadalności wyniósł 5,29/100.000 mieszkańców.
Chorowały dziewczynki w wieku lat 3, 5, 8, 16, chłopcy w wieku lat 2, 4, 6, 7, 11 i mężczyzna w wieku 39 lat /zaszczepionych 5 dzieci (80%): I dawką 2 osoby i II dawkami 3 osoby/.

- **Odra – 1 przypadek** – współczynnik zapadalności wyniósł 0,53/100.000 mieszkańców.
Chorowała dziewczynka w wieku 2 lat /zaszczepiona/.
- **Szkarlatyna – 270 przypadków** (wzrost o 429 % zachorowań) – współczynnik zapadalności wyniósł 142,72/100.000 mieszkańców.
Chorowały: dzieci w wieku od 1 do 14 lat – 257, młodzież w wieku od 15- 19 lat – 7, dorośli w wieku 20 - 64 lat – 6.

Zachorowania na płonicę (szkarlatynę) w latach 2019-2023

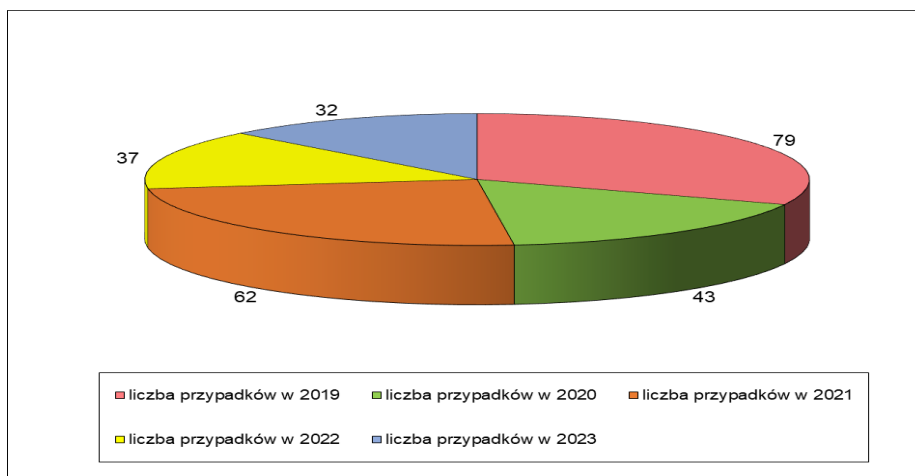
W roku 2023 nie odnotowano zachorowań na ostre porażenie wiotkie u dzieci w wieku 0-14 lat.

CHOROBY ZAKAŻNE UKŁADU POKARMOWEGO

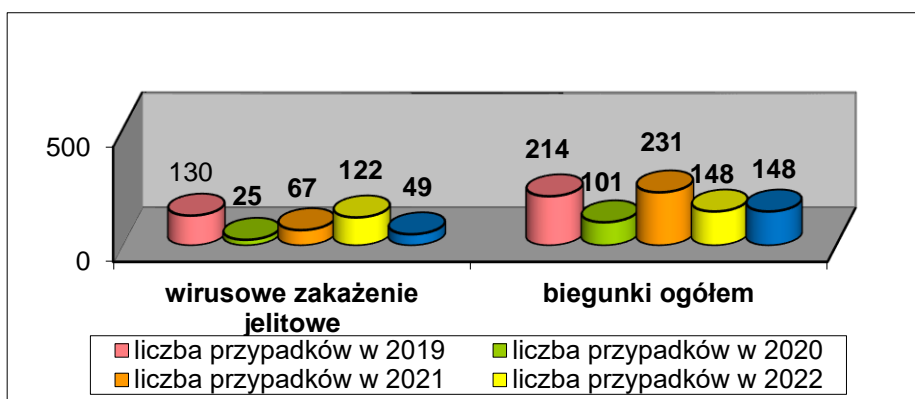
W 2023 roku odnotowano:

- **116 przypadków biegunek powyżej 2 lat** /o nieokreślonej etiologii zachorowań/ - współczynnik zapadalności wyniósł 61,31/100.000 mieszkańców.
- **91 przypadków bakteryjnego zakażenia jelitowego** - współczynnik zapadalności wyniósł 48,10/100.000 mieszkańców.
Chorowało: 87 osób dorosłych w wieku 22 - 94 lat /przyczyna zachorowania: zakażenie *Clostridium difficile*/, 4 dzieci: dwumiesięczna, roczna i 7-letnia dziewczynka oraz 9-letni chłopiec /czynnikiem etiologicznym była bakteria *Campylobacter*/.
- **49 przypadków nieżytu żołądka i jelit o etiologii wirusowej** /spadek zachorowań o 148%/ - współczynnik zapadalności wyniósł 25,9/100.000 mieszkańców.
Zakażenia potwierdzone diagnostycznymi badaniami wirusologicznymi kału dotyczyły dzieci w wieku 2 miesiące -17 lat.
- **32 przypadki biegunki u dzieci do lat 2** - współczynnik zapadalności wyniósł 16,92/100.000 mieszkańców.

Zachorowania na biegunkę do lat 2 w latach 2019-2023

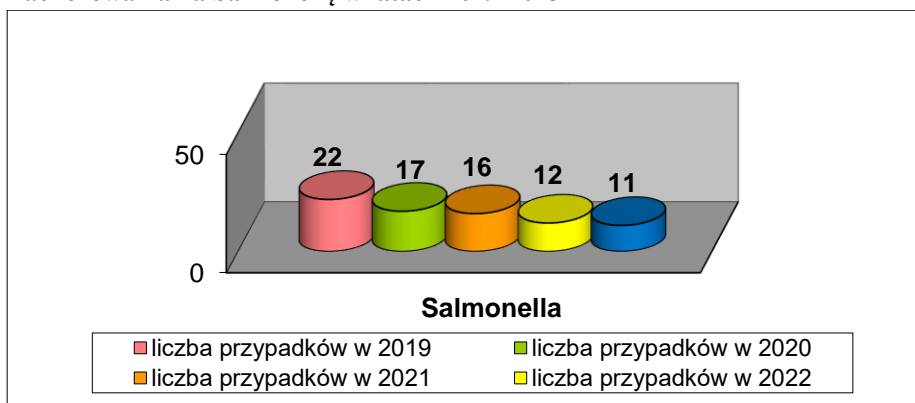

Zachorowania na wirusowe zakażenie jelitowe i biegunki ogółem w latach 2019-2023

- 11 przypadków zachorowań wywołanych pałeczkami Salmonella** – współczynnik zapadalności wyniósł 5,81/100.000 mieszkańców.
 W przypadku 1 zachorowania nie ustalono czynnika etiologicznego wywołującego zachorowanie. Pozostałe 10 przypadków sklasyfikowano jako grupa D typ *Enteritidis*. Chorowało niemowlę w wieku 4 miesięcy, 5 dzieci w wieku 2-14 lat, 5 dorosłych w wieku 23, 32, 45, 71, 76 lat.

Zachorowania na Salmonellę w latach 2019-2023

- **1 przypadek zakażenia pozajelitowego wywołanego pałeczkami *Salmonella*** – współczynnik zapadalności wyniósł 0,53/100.000 mieszkańców. Chorowała osoba dorosła w wieku 71 – przypadek sklasyfikowany jako *Salmonella spp.*
- **6 przypadków choroby przewodu pokarmowego wywołanej przez pierwotniaka z gatunku *Lamblija intestinalis*** /spadek zakażeń o 83%/ – współczynnik zapadalności wyniósł 3,17/100.000 mieszkańców. Chorowało 3 dzieci w wieku 2 - 5 lat oraz osoby dorosłe 25, 37, 41 lat.

Nie odnotowano przypadków zachorowań na **wirusowe zapalenie wątroby typu A**.

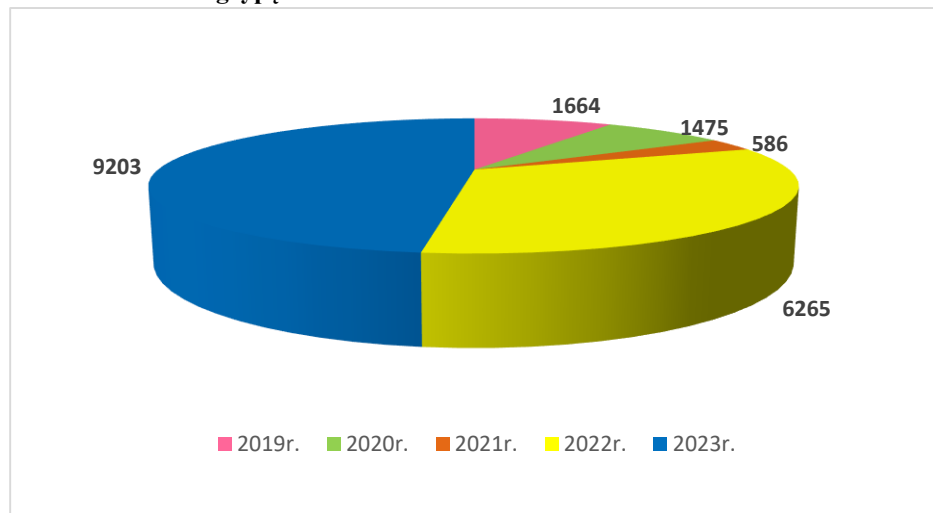
Nie odnotowano przypadków zachorowań na **dur brzuszny i dury rzekome A, B, C** /od 1957 roku na terenie miasta mieszka 1 nosiciel pałeczek duru brzuszego/.

CHOROBY ZAKAŻNE UKŁADU ODDECHOWEGO:

W 2023 roku odnotowano:

- **9203 przypadki zachorowań na grypę i schorzenia grypopodobne** /wzrost o 47%/ - współczynnik zapadalności wyniósł 4864,73/100.000 mieszkańców. Chorowało 3875 dzieci do 14 roku życia. Odnotowano 199 przypadki grypy potwierdzone wynikiem szybkiego testu antygenowego.

Zachorowania na grypę w latach 2019 – 2023

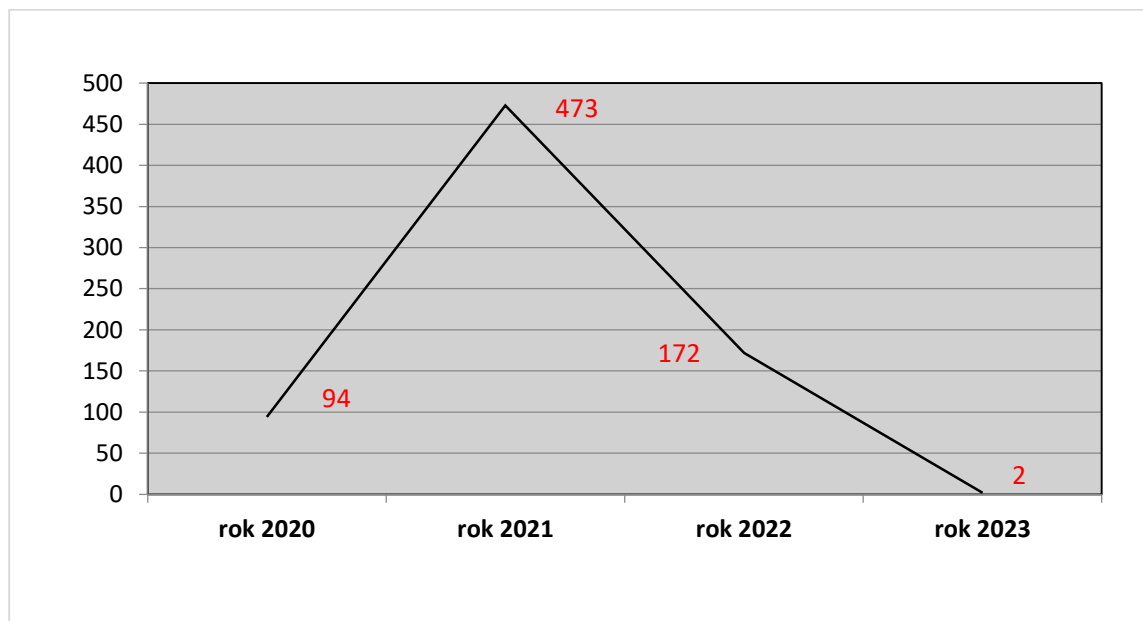

- **2171 przypadków zachorowań na SARS-CoV-2 (COVID-19)** /spadek o 457%/ - współczynnik zapadalności wyniósł 1147,59/100.000 mieszkańców.

Chorowało 158 dzieci w wieku 2 miesiące–14 lat /86 dziewczynek i 72 chłopców/, 1212 kobiet w wieku od 15 do 101 lat, 801 mężczyzn w wieku od 15 do 98 lat.

Zmarły 2 osoby w wieku 83 lat oraz 91 lat. Osoby te przyjęły szczepienie przeciwko COVID- 19 odpowiednio III dawkami oraz IV dawkami.

Liczba zgonów z powodu COVID-19 w latach 2020-2023

W związku z trwającym nadzorem nad zachorowaniami na COVID-19, prowadzony jest stały nadzór nad zgłaszanymi zakażeniami w systemie SEPIS oraz obejmowanie nadzorem osób zakażonych, przeprowadzanie dochodzeń epidemiologicznych, informowanie osób o zaleceniach i rekomendacjach, nadzorowanie/monitorowanie ognisk epidemicznych występujących w zakładach opieki zdrowotnej o charakterze zamkniętym, przekazywanie na bieżąco meldunków i raportów dotyczących aktualnej sytuacji epidemiologicznej do Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego, współpraca z innymi instytucjami i organami w zakresie wymiany informacji oraz przekazywanie raportów, meldunków i sprawozdań.

- **53 przypadki zakażenia wirusem RSV**, w tym 26 dzieci do 2 lat – współczynnik zapadalności wyniósł 28,01/100.000 mieszkańców.

- **40 przypadków zachorowań na gruźlicę** /nadal dominującą postacią była **gruźlica płucna – 97,5%**/ - współczynnik zapadalności wyniósł 21,14/100.000 mieszkańców.

Chorowało 29 mężczyzn w wieku 23 - 86 lat oraz 11 kobiet w wieku 37 - 91 lat. Wśród chorych 20 osób deklarowało palenie wyrobów tytoniowych (co stanowi 50% osób chorych), 6 osób nadużywało alkohol (co stanowi 15% osób chorych).

Gruźlicę płuc, jako wznowienie czynnego procesu odnotowano u 2 osób.

- **1 przypadek zachorowania na krztusiec** – współczynnik zapadalności wyniósł 0,53/100.000 mieszkańców.

Zachorowała 68 letnia kobieta, która nie była szczepiona przeciwko krztuścowi.

- **2 zachorowania na mykobakteriozę** – współczynnik zapadalności wyniósł 1,06/100.000 mieszkańców.

Zachorowały kobiety w wieku 72 i 75 lat.

CHOROBY ZAKAŻNE UKŁADU NERWOWEGO:

W 2023 roku zgłoszono **15 przypadków zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych i mózgu** - współczynnik zapadalności wyniósł 7,93/100.000 mieszkańców:

- **4 przypadki wirusowego zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych:**
Chorowały 3 kobiety w wieku 69, 70, 71 lat oraz 21 letni /jałowy posiew płynu mózgowo-rdzeniowego/.
- **1 przypadek wirusowego zapalenia mózgu:**
Chorował mężczyzna w wieku 43 lat /jałowy posiew płynu mózgowo-rdzeniowego/.
- **4 przypadki bakteryjnego zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych:**
Chorowało 2 mężczyzn w wieku 44 i 77 lat /jałowy posiew płynu mózgowo-rdzeniowego/, mężczyzna w wieku 73 lat /posiew płynu mózgowo-rdzeniowego – *Streptococcus haemolyticus*/ oraz 2-tygodniowa dziewczynka /posiew płynu mózgowo-rdzeniowego – *Streptococcus hominis*/.
- **6 przypadków zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych inne i nie określone:**
Chorowały 4 kobiety: w wieku 27, 28, 48 lat /jałowy posiew płynu mózgowo-rdzeniowego/ i 74 lat /*Escherichia coli*/ oraz 2 chłopców: 5 lat /jałowy posiew płynu mózgowo-rdzeniowego/ i 16 lat /posiew płynu mózgowo-rdzeniowego – *Staphylococcus epidermidis*/.

CHOROBY SZERZĄCE SIĘ POPRZEZ PRZERWANIE CIĄGŁOŚCI TKANKI:

- **16 przypadków wirusowego zapalenia wątroby typu wszepiennego (C)** /spadek zachorowań o 87%/ – współczynnik zapadalności wyniósł 8,46/100.000 mieszkańców. Chorowało 9 kobiet w wieku 38 - 74 lat oraz 7 mężczyzn w wieku 39 - 54 lat.
- **10 przypadków wirusowego zapalenia wątroby typu wszepiennego (B)** - /spadek zachorowań o 50%/ - współczynnik zapadalności wyniósł 5,29/100.000 mieszkańców. Chorowały 3 kobiety w wieku 34, 55, 65 lat oraz 7 mężczyzn w wieku 36 – 87 lat. Do zaszczepienia szczepionką p/WZW typu B zakwalifikowano 11 osób: 10 nosicieli HCV oraz 1 osobę z kontaktu z nosicielami wirusa HBV.

WYBRANE ZOONOZY:

W 2023 roku odnotowano **99 przypadków boreliozy** (47 kobiet w wieku 5 - 77 lat oraz 52 mężczyzn w wieku 4 - 75 lat) - współczynnik zapadalności wyniósł 52,33/100.000 mieszkańców.

Na podstawie dochodzeń epidemiologicznych ustalono, że 36 osób zostało zakażonych krętkami *Borrelia burgdorferi* na terenie miasta, żadna z osób chorych nie pracowała na obszarach leśnych, do ekspozycji dochodziło najczęściej w miesiącach od maja do listopada.

Choroba jest późno rozpoznana i leczona głównie z powodu długiego oczekiwania na wizytę do lekarza specjalisty chorób zakaźnych.

Odnotowano **2 przypadki zachorowania na Gorączkę Denga:** u 40 letniej kobiety /wypoczynek na Malediwach – w hotelu brak moskitier/ oraz u 41 letniego mężczyzny /wypoczynek na Sri Lance – ugryziony przez komara/. Współczynnik zapadalności wyniósł 1,06/100.000 mieszkańców.

W 2023 roku **18 pogryzionych osób zaszczepiono przeciwko wścieklźnie** /współczynnik zapadalności wyniósł 9,51/100.000 mieszkańców/. Odnotowano 11 osób pogryzionych przez psa, 5 osób pogryzionych przez kota, 1 osobę pogryzioną przez wiewiórkę oraz 1 osobę pogryzioną przez nietoperza.

W 2023 roku odnotowano **3 przypadki listeriozy** - z badania krwi wyhodowano *Listeria monocytogenes* /współczynnik zapadalności 1,59/100.000 mieszkańców/.

CHOROBY INWAZYJNE:

Odnotowano:

- **36 przypadków zachorowania z powodu bakterii *Streptococcus pyogenes*** - współczynnik zapadalności wyniósł 19,03/100.000 mieszkańców.
Spośród powyższych na **różę zachorowały 33 osoby** w wieku 6-83 lat, z czego 7 osób wymagało hospitalizacji, na **chorobę inną określoną i nieokreśloną zachorowały 3 osoby** w wieku 35-52 lat. Bakterię *Streptococcus pyogenes* wyhodowano z krwi w 3 przypadkach.
- **17 przypadków zachorowań z powodu bakterii *Streptococcus pneumoniae*** - współczynnik zapadalności wyniósł 8,99/100.000 mieszkańców.
Zakażenia wystąpiły w postaci 7 przypadków zapalenia płuc u osób w wieku 71-81 lat, 8 przypadków posocznicy u osób w wieku 44-90 lat oraz 2 przypadków zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych u mężczyzn w wieku 24 i 44 lat.
- **2 przypadki choroby wywołane przez *Haemophilus influenzae*** – współczynnik zapadalności wyniósł 1,06/100.000 mieszkańców.
Chorowała kobieta w wieku 86 lat oraz mężczyzna 75 lat.

CHOROBY PRZENOSZONE DROGĄ PŁCIOWĄ:

W 2023 r. odnotowano:

- **15 przypadków kiły** /8 - kiła wczesna oraz 7 - kiła nieokreślona/ - współczynnik zapadalności wyniósł 7,93/100.000 mieszkańców.
- **2 przypadki *Chlamydii trachomatis*** - współczynnik zapadalności wyniósł 1,06/100.000 mieszkańców.
- **2 przypadki rzeżączki** - współczynnik zapadalności wyniósł 1,06/100.000 mieszkańców.

WNIOSKI W ZAKRESIE NADZORU NAD CHOROBYMI ZAKAŻNYMI:

W minionym roku nadzór nad chorobami zakaźnymi odbywał się w oparciu o:

- weryfikację zgłoszeń na podstawie danych ze Śląskiego Oddziału NFZ
- nadzór nad chorymi/nosicielami na WZW oraz osobami z kontaktu z w/w
- realizację zadań bieżących w zakresie nadzoru nad zakażeniami o charakterze epidemicznym
- realizację krajowych programów eliminacji i eradykacji chorób zakaźnych
- nadzór nad osobami chorymi na gruźlicę/osobami z kontaktu z w/w
- oceny/analizy sytuacji epidemiologicznej miasta w zakresie zatruc/zakażeń pokarmowych/postępowań przeciwepidemicznych w ogniskach chorób zakaźnych
- nadzór nad zgłaszalnością ostrych porażen wiotkich ze szpitali z terenu Sosnowca.

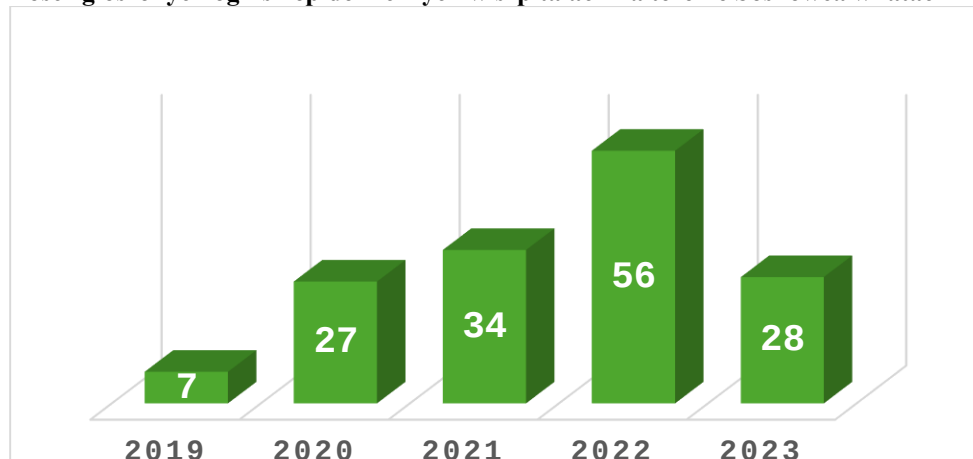
OGNISKA EPIDEMICZNE

W 2023 roku odnotowano duży spadek zgłoszonych ognisk epidemicznych – ogółem zgłoszono **31 ognisk** /w roku 2022 - zgłoszono 156 ognisk/.

W placówkach lecznictwa zamkniętego nadzorowano 28 zgłoszonych ognisk /spadek o połowę w stosunku do 2022 roku/.

W pozostałych 3 nadzorowanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sosnowcu ogniskach, czynnikami sprawczymi był świerzbowiec w Zakładzie Pielęgnacyjno-Opiekuńczym ul. Szpitalna 1, świerzbowiec w Zespole Szkół Specjalnych nr 4 ul. Franciszkańska 4 oraz wszawica w Szkole Podstawowej nr 47 ul. Białostocka 17.

Ilość zgłoszonych ognisk epidemicznych w szpitalach na terenie Sosnowca w latach 2019-2023.

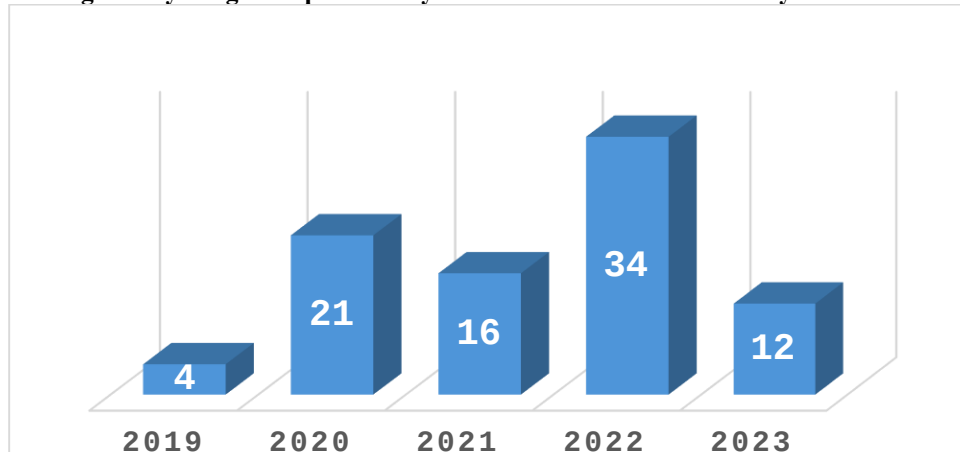
W podmiotach leczniczych zachorowania ogniskowe wystąpiły w wielu oddziałach szpitalnych, w tym:

- **12 ognisk** w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym nr 5 im. Św. Barbary w Oddziałach: Chorób Wewnętrznych z Pododdziałem Diabetologii (3 ogniska), Klinicznym Oddziale Neurochirurgicznym (3 ogniska), Klinicznym Oddziale Anestezjologii i Intensywnej Terapii (3 ogniska), Rehabilitacji Neurologicznej

i Rehabilitacji Medycznej (1 ognisko), Kardiologii Ogólnej (1 ognisko), Nefrologii (1 ognisko)

Przyczyną zgłoszonych zakażeń były zarówno bakterie jak i wirusy: w 7 przypadkach *Klebsiella pneumoniae* KPC+, w 3 przypadkach SARS-CoV-2, w 1 przypadku *Clostridioides difficile* oraz w 1 przypadku *Pseudomonas aeruginosa* MBL+, NDM.

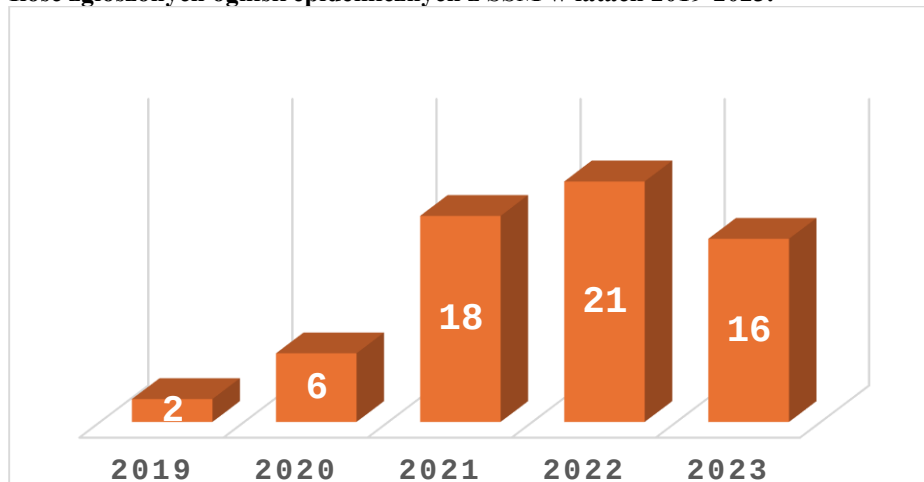
Ilość zgłoszonych ognisk epidemicznych z WSS Nr 5 im. Św. Barbary w latach 2019-2023.

- **16 ognisk** w Sosnowieckim Szpitalu Miejskim Sp. z o. o. w restrukturyzacji w Oddziałach: Geriatrii i Diabetologii (5 ognisk), Chorób Wewnętrznych (4 ogniska), Rehabilitacji Neurologicznej (2 ogniska), Chirurgii Ogólnej z Otolaryngologią i Urologią (2 ogniska), Urologii (2 ogniska), Anestezjologii i Intensywnej Terapii (1 ognisko)

Przyczyną zgłoszonych ognisk były patogeny: w 7 przypadkach *Clostridioides difficile*, w 4 przypadkach *Acinetobacter baumannii*, w 4 przypadkach SARS-CoV-2 oraz w 1 przypadku *Enterococcus faecalis* HLAR.

Ilość zgłoszonych ognisk epidemicznych z SSM w latach 2019-2023.

We wszystkich zarejestrowanych przypadkach ustalono czynniki etiologiczne zachorowań, czyli przyczynę wystąpienia ogniska epidemicznego.

Łącznie w 28 nadzorowanych szpitalnych ogniskach epidemicznych zakażonych było 117 osób, w tym 116 pacjentów oraz 1 osoba personelu medycznego.

Nadzór epidemiologiczny nad ogniskami epidemicznymi realizowano poprzez przekazywanie na bieżąco informacji do ŚPWIS, GIS i PZH, prowadzenie dochodzeń epidemiologicznych, monitorowanie nowych przypadków zachorowań i działań osób odpowiedzialnych za wygaszanie ognisk oraz przypominanie o konieczności wzmożenia reżimu sanitarnego i realizacji wymagań wynikających z aktualnych wytycznych w tym zakresie.

Wdrożone procedury wewnętrzne oraz podjęte działania zapobiegające rozprzestrzenieniu się zakażenia na inne osoby pozwoliły na wygaszenie 24 zgłoszonych ognisk epidemicznych. Cztery ogniska do końca 2023 r. nie zostały wygaszone, w związku z tym nadal podlegają nadzorowi Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sosnowcu, poprzez kontynuację działań przeciwepidemicznych w 2024r. do czasu ich wygaszenia.

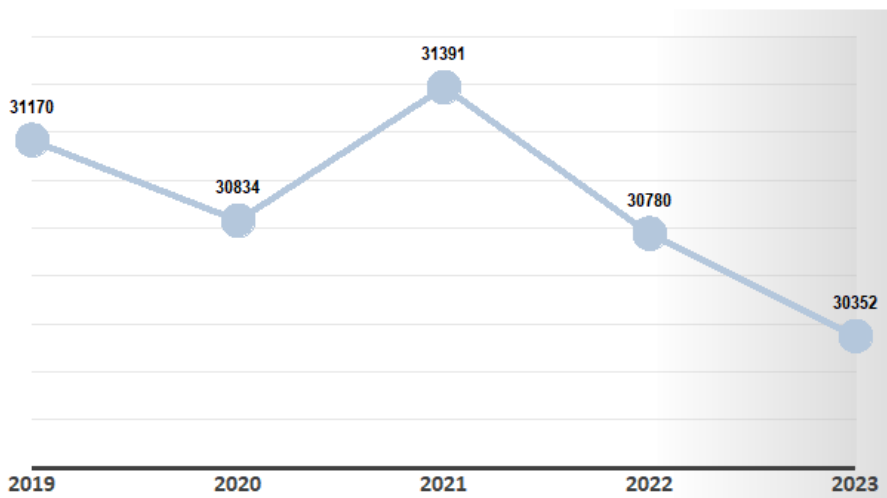
SZCZEPIENIA OCHRONNE

Szczepienia ochronne realizowane były w oparciu o Program Szczepień Ochronnych na 2023 rok.

W 2023 roku na terenie Sosnowca usługi medyczne z zakresu szczepień ochronnych świadczone w **49 punktach szczepień placówek medycznych** /42 funkcjonujące przy poradniach podstawowej opieki zdrowotnej oraz 7 realizujących szczepienia: poekspozycyjne zalecane dla osób dorosłych i dzieci; obowiązkowe dla osób narażonych w sposób szczególny na zakażenie w związku z przesłankami klinicznymi lub epidemiologicznymi; dla osób wyjeżdżających za granicę/.

Liczba dzieci i młodzieży objętych obowiązkowymi szczepieniami ochronnymi w 2023 roku wynosiła 30 352 /w porównaniu z 2022 rokiem odnotowano spadek o 428 osób/.

Ogólna liczba dzieci i młodzieży podlegająca szczepieniom ochronnym na terenie Sosnowca w latach 2019-2023

Od ponad 10 lat rejestrowana jest **stała tendencja spadkowa** liczby dzieci i młodzieży podlegających szczepieniom ochronnym.

Szczepienia przeciw gruźlicy oraz WZW typu B:

Szczepieniom tym podlegają wszystkie noworodki. Szczepienia przeciw gruźlicy są realizowane w pierwszej dobie życia dziecka, w cyklu jedno-dawkowym. Noworodki, u których lekarz podjął decyzję o odroczeniu od tego szczepienia /np. z uwagi na niską wagę urodzeniową/, są z reguły szczepione w przeciągu najbliższych dni lub miesięcy. W 2023 roku 57,8 % noworodków zaszczepiono w ciągu 24 godzin po urodzeniu oraz 31,9 % noworodków - po 24 godzinach od urodzenia do 14 dnia życia.

Przeciw WZW typu B uodporniono łącznie 90% niemowląt. Dzieci z rocznika 2022, u których kontynuowano szczepienia przeciw WZW typu B /II i III dawką szczepionki/ zostały uodpornione w 98,5 %.

Szczepienie przeciw błonicy, tężcowi, krztuścowi, ostremu nagminnemu porażeniu dziecięcemu oraz inwazyjnym zakażeniom *Haemophilus influenzae* typu b:

Szczepienia te u dzieci rozpoczynane są w pierwszym i kontynuowane w drugim roku życia. Szczepionkę podaje się w pierwszym roku życia w cyklu 3-dawkowym przeciw błonicy, tężcowi, krztuścowi, *Haemophilus influenzae* typu b oraz w cyklu 2-dawkowym przeciw *poliomyelitis*. U dzieci z rocznika 2023 szczepienia będą kontynuowane w 2024 roku odpowiednio IV dawką przeciw błonicy, tężcowi, krztuścowi, *Haemophilus influenzae* typu b oraz III dawką przeciw *poliomyelitis*.

Stan uodpornienia dzieci:

Rocznik	Błonica, tężec	Krztusiec	<i>Haemophilus influenzae</i> typu b	<i>Poliomyelitis</i>
2023	46,52%	46,52%	46,75%	47,53%
2022	95,17%	95,17%	95,72%	94,9%
2021	97,42%	97,42%	97,42%	97,66%
2020	96,92%	96,92%	97,07%	96,99%
2019	97,04%	97,04%	96,97%	97,27%

W 6 roku życia dzieci otrzymują I dawkę przypominającą szczepionki przeciw błonicy, tężcowi, krztuścowi oraz *poliomyelitis*. W 2023 r. realizowane były szczepienia u dzieci urodzonych w 2018 r. oraz kontynuowane u dzieci z rocznika 2017. Stan zaszczepienia I dawką przypominającą wyniósł odpowiednio:

Stan zaszczepienia dzieci I dawką przypominającą szczepionki przeciw błonicy, tężcowi, krztuścowi oraz *poliomyelitis*.

Rocznik	Błonica, tężec	Krztusiec	<i>Poliomyelitis</i>
2018	30,03%	30,03%	29,97%
2017	66,88%	66,88%	66,95%
2016	98,27%	98,27%	98,27%
2015	98,85%	98,85%	98,93%
2014	99,08%	99,08%	98,94%

Szczepienia przeciw odrze, śwince i różycze:

Szczepienia te rozpoczynane są u dzieci w 2 roku życia, natomiast dawka przypominająca podawana jest w 6 roku życia. Stan uodpornienia dzieci z rocznika 2022 /2 rok życia/ wyniósł 63,75 %, a z rocznika 2018 /6 rok życia/ - 96,61%.

Szczepienia przeciw błonicy, tężcowi, krztuścowi:

Drugą dawkę szczepienia przypominającego szczepionką dTap podaje się młodzieży w 14 roku życia. Młodzież urodzona w 2010 roku została zaszczepiona II dawką przypominającą w 42,6 %, młodzież urodzona w 2009 roku została zaszczepiona w 75,47 %.

Szczepienia przeciw błonicy i tężcowi:

Trzecią dawkę szczepienia przypominającego szczepionką Td podaje się osobom w 19 roku życia. Młodzież z rocznika 2005 zaszczepiono w 35,29 %, natomiast z rocznika 2004 w 57,50%. Niski poziom zaszczepienia młodzieży w 19 i 20 roku życia wynika z nie zgłaszania się osób pełnoletnich na szczepienia, zmiany poradni pediatrycznej na poradnię lekarza rodzinnego /przy zmianie poradni brak weryfikacji realizacji szczepień w 19 roku życia/ oraz nie wyrażania zgody na szczepienie.

Szczepienia przeciw inwazyjnym zakażeniom *Streptococcus pneumoniae*:

Obowiązujące od 2017 roku szczepienie obejmuje podanie dwóch dawek szczepienia podstawowego w 1 roku życia /w 2 i 4 miesiącu/ oraz trzeciej dawki uzupełniającej w 2 roku życia /w 13-15 miesiącu/. Dzieci urodzone w 2023 roku zostały zaszczepione w 58,41%, a urodzone w 2022 roku w 95,73%.

Szczepienia przeciw zakażeniom wywołanym przez *Rotawirusy*:

Obowiązujące od 2021 roku szczepienie obejmuje podanie dwóch lub trzech dawek w zależności od rodzaju dostępnej szczepionki. Dzieci urodzone w 2023 roku zostały zaszczepione w 58,07%, a urodzone w 2022 roku w 90,33%.

Pozostałe szczepienia obowiązkowe osób narażonych w sposób szczególny na zakażenie:

Szczepienia obowiązkowe u osób z grup ryzyka wykonywano przeciw **inwazyjnym zakażeniom *Streptococcus pneumoniae*** u dzieci 2 - 5 letnich, **ospie wietrznej** u dzieci do ukończenia 12 roku życia, **tężcowi** u osób zranionych, narażonych na zakażenie, **WZW typu B** u uczniów, studentów szkół medycznych, osób wykonujących zawody medyczne, bliskich z otoczenia osób zakażonych HBV, nosicieli HCV, osób w fazie zaawansowanej choroby nerek z filtracją kłębuszkową poniżej 30 ml/min oraz osób dializowanych.

Szczepienia zalecane:

Szczepienia zalecane, nie finansowane ze środków z budżetu państwa, realizowano przeciw: WZW typu A; odrze, śwince, różycze; ospie wietrznej; grypie; błonicy, tężcowi, krztuścowi; inwazyjnym zakażeniom *Streptococcus pneumoniae*; inwazyjnym zakażeniom *Neisseria meningitidis*; inwazyjnym zakażeniom *Haemophilus influenzae* typu b; kleszczowemu zapaleniu mózgu; cholercze; durowi brzuszemu; wścieklicznie; ostremu nagminnemu porażeniu dziecięcemu (*poliomyelitis*); żółtej gorączce; ludzkiemu wirusowi brodawczaka (*HPV*); gruźlicy; COVID-19.

Szczepienia populacji objętej nadzorem w latach 2019 – 2023

RODZAJ SZCZEPIENIA	Liczba osób zaszczepionych				
	rok				
	2019	2020	2021	2022	2023
Wścieklizna	97	23	0	66	99
Zakażenia <i>Haemophilus influenzae</i> typu b	2	0	0	0	0
Odra, świnka, różyczka	30	43	122	102	3
Zakażenia wirusem brodawczaka ludzkiego	37	18	75	225	517
Żółta gorączka	81	25	69	65	130
Kleszczowe zapalenie mózgu	242	125	178	237	330
WZW typu A	219	119	155	113	137
Zakażenia <i>Neisseria meningitidis</i>	335	457	440	572	547
Dur brzuszny	315	86	130	255	247
Ospa wietrzna	473	447	447	210	635
Zakażenia <i>Streptococcus pneumoniae</i>	84	100	283	55	241
Tęžec	4082	3169	3283	3497	2169
Grypa	5250	8113	8610	7176	7956
WZW typu B	1672	1175	987	992	1014

Z przeprowadzonej analizy wynika, że:

- w 2023 roku odnotowano wzrost ilości realizacji szczepień zalecanych w stosunku do ubiegłego roku przeciw większości chorób zakaźnych

- zarejestrowano spadek realizacji szczepień przeciw 3 jednostkom chorobowym /odra, świnka, różyczka; dur brzuszny; tężec/.

W 2023 r. **skontrolowano 47 Punktów Szczepień** dokonując oceny stanu sanitarnego, oceny wykonawstwa szczepień ochronnych, dokumentowania zakresu szczepień ochronnych, stanu zaszczepienia dzieci i młodzieży, propagowania szczepień zalecanych oraz sposobu przechowywania preparatów szczepionkowych.

W 2 punktach szczepień stwierdzono nieprawidłowości dotyczące przeterminowanego sprzętu medycznego sterylnej jednorazowego użycia /igły, strzykawki/ oraz pęknięcia ściany z ubytkami w gabinecie zabiegowym.

Wydano decyzję administracyjną oraz zalecenia doraźne. Kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie nałożonych obowiązków i likwidację nieprawidłowości.

W 2023 r. do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sosnowcu nie zgłoszono żadnej interwencji dotyczącej szczepień ochronnych.

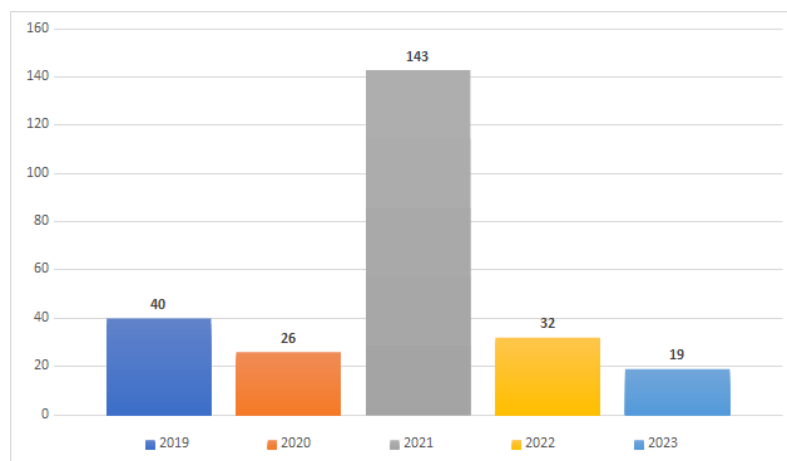
NIEPOŻĄDANE ODCZYNY POSZCZEPIENNE

W 2023 roku zarejestrowano **19 niepożądanych odczynów poszczepiennych** - 18 łagodnych i 1 poważny.

W zgłaszanych niepożądanych odczynach poszczepiennych rejestrowano objawy dotyczące nasilonego odczynu w miejscu wstrzyknięcia, gorączki, reakcji alergicznej /pokrzywka, wysypka uogólniona/, krosty ropnej, wysypki odro-podobnej, nieutulonego płaczu oraz wystąpił epizod drgawek toniczno-klonicznych.

Kontrole sanitarne przeprowadzone w podmiotach leczniczych zgłaszających niepożądane odczyny poszczepienne potwierdziły przestrzeganie zalecanych wymagań w zakresie zachowywania aseptyki podczas szczepień, uwzględniania przeciwwskazań do szczepień, prawidłowego przechowywania preparatów szczepionkowych oraz stosowania prawidłowych technik szczepienia.

Niepożądane odczyny poszczepienne w latach 2019-2023

WNIOSKI DOTYCZĄCE NADZORU NAD SZCZEPIENIAMI

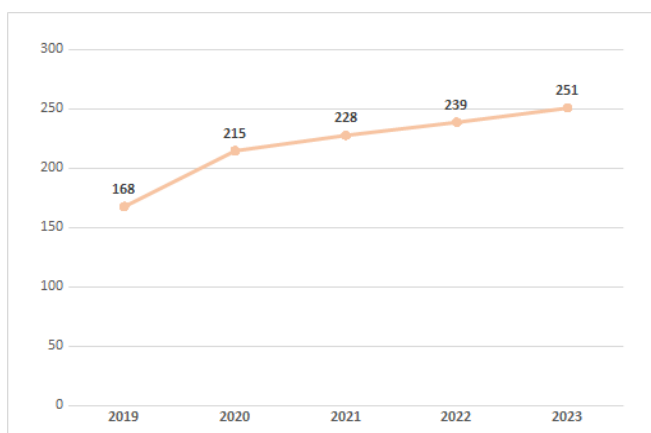
Niskie prawdopodobieństwo zachorowań na chorobę zakaźną wynika z wysokiej odporności populacyjnej. Jeśli odporność spada, to drobnoustroje (w tym wirusy) zaczynają krążyć i może dojść do masowych zachorowań.

Stan zaszczepienia populacji przeciw chorobom zakaźnym na terenie Sosnowca nadal przekracza 90% osób uodpornionych, co oznacza, że w dalszym ciągu utrzymywana jest tzw. odporność zbiorowiskowa, która w konsekwencji ogranicza szerzenie się zakażeń oraz skutecznie chroni osoby niezaszczepione.

W ostatnich latach rejestrowany jest stały spadek liczby dzieci i młodzieży z terenu Sosnowca, objętych obowiązkowymi szczepieniami ochronnymi. Rodzice/opiekunowie podejmują decyzje o nie szczepieniu dzieci i młodzieży wskutek oddziaływania wzmożonego „ruchu antyszczepionkowego”.

W 2023 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sosnowcu nie wszczynał postępowań administracyjnych, natomiast wezwano ośmiu rodziców/opiekunów do złożenia wyjaśnień dotyczących przyczyn braku realizacji obowiązku szczepień ochronnych u dzieci. Na koniec 2023 roku **zarejestrowano 251 dzieci, których rodzice uchylają się od obowiązku szczepień ochronnych** /wzrost o 12 dzieci w porównaniu z 2022 r./.

Liczba osób uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych w latach 2019-2023

STAN SANITARNY PODMIOTÓW LECZNICZYCH

NADZÓR NAD PODMIOTAMI WYKONUJĄCYMI DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ

LECZNICTWO ZAMKNIĘTE:

W roku 2023 pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sosnowcu znajdowało się **6** placówek lecznictwa zamkniętego: 1 szpital publiczny, 4 szpitale niepubliczne oraz 1 zakład pielęgnacyjno – opiekuńczy.

Placówki lecznictwa zamkniętego nadzorowane przez PPIS w Sosnowcu w 2023r.

RODZAJ PLACÓWKI	NAZWA	ADRES
PUBLICZNA	Wojewódzki Szpital Specjalistyczny Nr 5 im. Św. Barbary	41-200 Sosnowiec, Plac Medyków 1
NIEPUBLICZNA	Sosnowiecki Szpital Miejski Sp. z o. o. w restrukturyzacji	Szpital "Centrum", 41-200 Sosnowiec, ul. Zegadłowicza 3 Szpital "Zagórze", 41-219 Sosnowiec, ul. Szpitalna 1
	Centrum Zdrowia Dziecka i Rodziny im. Jana Pawła II Sp. z o. o.	41-218 Sosnowiec, ul. G. Zapolskiej 3 41-200 Sosnowiec, ul. Piłsudskiego 9
	Gyncentrum Sp. z o. o.	41-208 Sosnowiec, ul. Wojska Polskiego 8A
	Scanmed S.A. Oddział Kardiologii Interwencyjnej	41-219 Sosnowiec, ul. Zegadłowicza 3
	Centrum Profilaktyki Leczenia i Opieki „Medico” Sp. z o. o.	41-200 Sosnowiec, ul. Szpitalna 1

W roku 2023 r. skontrolowano **6** placówek lecznictwa zamkniętego tj. 100% (w roku 2022 – również 100%), w których łącznie przeprowadzono **34** kontrole (w roku 2022 – 21), w tym 31 kontroli sanitarnych, 1 kontrolę interwencyjną oraz 2 kontrole sprawdzające. Wydano **1** decyzję administracyjną **nakazującą usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości** (w roku 2022 – również 1). Nie nakładano mandatów karnych (podobnie jak w roku 2022).

W 2023 roku w stosunku do 2022 roku przeprowadzono o 38% więcej kontroli.

W ramach kontroli oceniano stan sanitarno – higieniczny oraz techniczny obiektów; zaopatrzenie w środki higieny; opracowanie, wdrożenie oraz prowadzenie nadzoru nad procedurami profilaktyki zakażeń w zakresie: postępowania z osobami podejrzanymi o choroby wysoce zakaźne, dezynfekcji skóry i błon śluzowych oraz powierzchni pomieszczeń i urządzeń, sterylizacji, postępowania z brudną i czystą bielizną oraz odpadami medycznymi, sprzątaniami pomieszczeń, zapewnienia środków ochrony osobistej dla personelu; przestrzeganie zakazu palenia tytoniu na terenie placówki.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły: braku wdrożonej procedury postępowania z rzeczami osobistymi i wartościowymi będącymi własnością pacjenta.

LECZNICTWO OTWARTE:

Lecznictwo ambulatoryjne:

Na terenie Sosnowca nadzorem epidemiologicznym objętych jest **218** placówek leczenia otwartego /7 publicznych i 211 niepublicznych/.

W roku 2023 r. skontrolowano **154** placówki leczenia otwartego tj. 71% podlegających nadzorowi (w roku 2022 – 65%), w których łącznie przeprowadzono **159** kontroli (w roku 2022 – 139), w tym 154 kontrole sanitarne oraz 5 kontroli sprawdzających. Objęto nadzorem **8** nowych obiektów, prowadzących działalność w zakresie stomatologii oraz rehabilitacji. W 6 przypadkach stwierdzono nieprawidłowości, wydano **2 decyzje administracyjne** nakazujące usunięcie nieprawidłowości oraz **4 zalecenia doraźne** (w roku 2022 – 3 decyzje administracyjne oraz 6 zaleceń doraźnych). Osobę winną zaniedbań ukarano **1 mandatem karnym** na kwotę 200 złotych (w roku 2022 - nie nakładano mandatów karnych).

Podczas przeprowadzonych inspekcji szczególną uwagę zwracano na opracowanie, wdrożenie oraz nadzór nad procedurami sanitarnymi w zakresie mycia i dezynfekcji skóry/ błon śluzowych oraz powierzchni pomieszczeń/urządzeń; warunki sanitarno – higieniczne i techniczne obiektów; prowadzenie sterylizacji, przechowywanie sterylnych wyrobów medycznych/materiałów/narzędzi medycznych; postępowanie z brudną i czystą bielizną; stosowanie środków ochrony osobistej; gospodarkę odpadami medycznymi; sprzątanie pomieszczeń; wykonawstwo szczepień ochronnych /z uwzględnieniem gospodarki szczepionkami oraz warunków transportu i przechowywania preparatów szczepionkowych;/ prowadzenie kontroli wewnętrznej w zakresie realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych; przestrzeganie ustawy antytytoniowej.

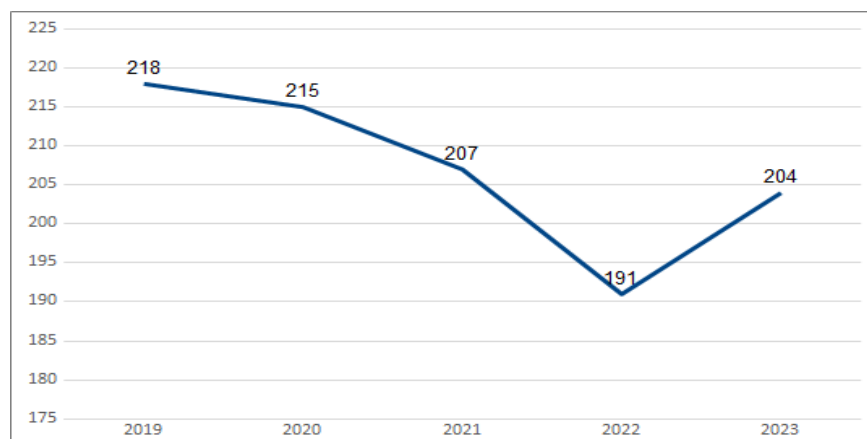
Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- braku środka do dezynfekcji rąk z aktualną datą ważności (zapasowe środki do dezynfekcji rąk przeterminowane); przeterminowanego sprzętu medycznego sterylnego jednorazowego użycia (strzykawki, igły iniekcyjne jednorazowe jałowe, kaniula urologiczna); nieprawidłowego stanu sanitarno-porządkowego pomieszczeń (brudne podłogi, brudne płytki ścienne, bałagan w pomieszczeniu porządkowym, brudne klamki i drzwi oraz brudna kozetka lekarska), braku płytki ściennej w toalecie dla pacjentów oraz ubytków w ścianie w gabinecie lekarskim; w gabinecie zabiegowym i na korytarzu pęknięć w ścianie z ubytkami, w pracowni USG brudnych, wymagających odnowienia ścian; prowadzonej nieprawidłowo gospodarki odpadami (niesprawne urządzenie chłodnicze do wstępnego magazynowania odpadów medycznych zakaźnych o kodzie 180103 niezapewniające temperatury przechowywania odpadów do 10°C, urządzenie niewyposażone w termometr do pomiaru temperatury wewnątrz urządzenia, niestosowanie opracowanej procedury w zakresie postępowania z odpadami medycznymi); prowadzenie kontroli wewnętrznych rzadziej niż co 6 miesięcy.

Gabinety praktyk zawodowych:

W 2023 roku nadzorowano **204** podmioty lecznicze o charakterze praktyk zawodowych.

Ilość nadzorowanych praktyk zawodowych w latach 2019-2023

W roku 2023 r. skontrolowano **142** gabinety praktyk zawodowych tj. 70% podlegających nadzorowi (w roku 2022 – 40%), w których łącznie przeprowadzono **144** kontrole (w roku 2022 – 78), w tym 142 kontrole sanitarne, 1 kontrolę interwencyjną oraz 1 kontrolę sprawdzającą. Objęto nadzorem 13 nowych obiektów (głównie gabinety lekarskie o specjalizacji: anestezjolog, chirurg ortopeda, ginekolog, internista, okulista, stomatolog, psychiatra). W 2 przypadkach stwierdzono nieprawidłowości, wydano **zalecenia doraźne** nakazujące ich usunięcie (w roku 2022 – również 2 nieprawidłowości). Nie nakładano mandatów karnych (w roku 2022 – również).

W 2023 roku w stosunku do 2022 roku skontrolowano o 30% więcej obiektów.

Podczas kontroli zwracano uwagę na właściwe opracowanie, wdrożenie i nadzorowanie procedur sanitarnych w zakresie postępowania ze sprzętem medycznym i wyrobami medycznymi /oceny prawidłowych warunków przechowywania wyrobów medycznych /sprzętu medycznego sterylnego z uwzględnieniem ich dat ważności/; sterylizacji /zachowania właściwych ciągów technologicznych w obrębie sterylizatorni gabinetowych, prowadzenia wewnętrznych kontroli skuteczności sterylizacji przy użyciu wskaźników biologicznych i chemicznych/; gospodarki odpadami, ze szczególnym uwzględnieniem postępowania z odpadami medycznymi; mycia, dezynfekcji skóry i błon śluzowych /właściwego wyposażenia stanowisk higienicznego mycia rąk, rodzaju oraz terminów ważności preparatów stosowanych do antyseptyki rąk i błon śluzowych/; mycia, dezynfekcji powierzchni pomieszczeń i urządzeń /rodzaju oraz sprawdzenia dat ważności stosowanych preparatów do dezynfekcji powierzchni sprzętu medycznego/; prowadzenia kontroli wewnętrznej w obszarze realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych /oceny prowadzenia wymaganej dokumentacji, z częstotliwością nie rzadziej niż co pół roku/; realizacji przestrzegania zapisów ustawy antytytoniowej.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły: stosowania środków do dezynfekcji rąk i powierzchni z nieaktualną datą ważności; obecności psa w gabinecie stomatologicznym i pokąsania pacjentki w trakcie świadczenia usług.

WNIOSKI DOTYCZĄCE NADZORU NAD PODMIOTAMI WYKONUJĄCYMI DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ

Zauważalna jest i rejestrowana poprawa warunków udzielania świadczeń zdrowotnych w **placówkach lecznictwa otwartego i zamkniętego** poprzez:

- rezygnację z użytkowania sprzętu medycznego/wyrobów medycznych sterylnych wielokrotnego użytku, na rzecz jednorazowego sprzętu /z wyłączeniem szpitali i praktyk stomatologicznych/
- modernizację i wykonywanie prac remontowych zapewniających:
 - zachowanie prawidłowych ciągów technologicznych w obrębie sterylizatori i gabinetowych
 - bezpośrednie połączenia gabinetów badań ginekologicznych/urologicznych/badań dolnego odcinka przewodu pokarmowego z pomieszczeniem higieniczno-sanitarnym /z bidetem/ (w dużej części obiektów przeprowadzono modernizację/remonty podczas pandemii)
- wzrost dostępności oraz asortymentu środków dezynfekcyjnych oferowanych na rynku
- wzrost konkurencyjności i możliwości zaopatrzenia w różnego rodzaju nowoczesny sprzęt niezbędny do świadczenia usług medycznych
- lecznictwo zamknięte zwiększa standardy opieki nad pacjentami, zgodnie z wymaganiami ISO i innymi systemami jakości, wszystko po to by poprawiać jakość w zakresie zapewniania pacjentom odpowiedniej opieki medycznej.

STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA

OGÓLNA OCENA OBIEKTÓW ŻYWNOSCI, ŻYWIENIA ORAZ MATERIAŁÓW I WYROBÓW PRZEZNACZONYCH DO KONTAKTU Z ŻYWNOSCIĄ

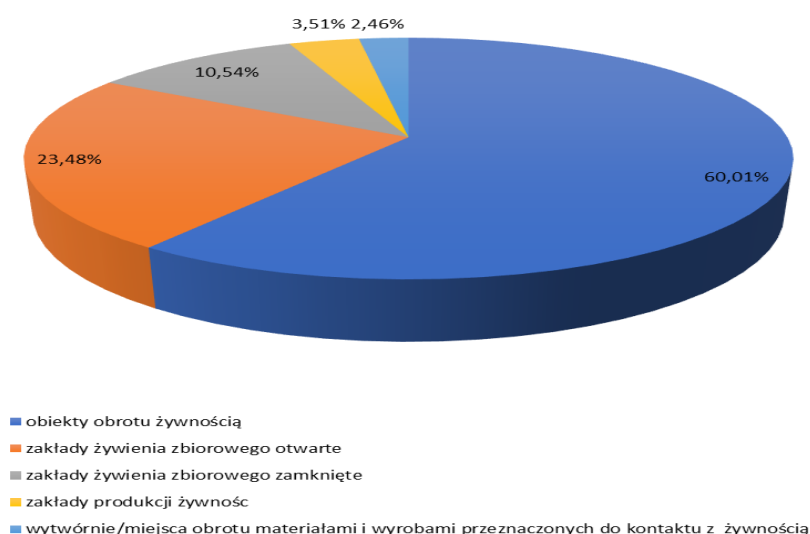
W celu zapewnienia właściwej jakości żywności i żywienia konieczne jest prowadzenie określonych działań, które zagwarantują żywność bezpieczną dla zdrowia i życia człowieka. Konsumenci, dokonując zakupu środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oczekują, że oferowane produkty będą bezpieczne i dobre jakościowo, a także nie będą powodowały zatrucia czy zakażenia. Zadaniem Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest sprawowanie bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie:

- produkcji żywności,
- obrotu żywnością,
- żywienia zbiorowego,
- produkcji i obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością.

W 2023 roku objęto nadzorem **1708** obiektów prowadzących działalność w zakresie:

- obrotu żywnością – **1025 zakładów** /w tym środki transportu/, co stanowi 60,01% ogółu;
- żywienia zbiorowego otwartego – **401 zakładów** /w tym punkty małej gastronomii/ co stanowi 23,48%;
- żywienia zbiorowego zamkniętego – **180 zakładów**, co stanowi 10,54%;
- produkcji żywności – **60 zakładów**, co stanowi 3,51%;
- obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością – **42 zakłady**, co stanowi 2,46%.

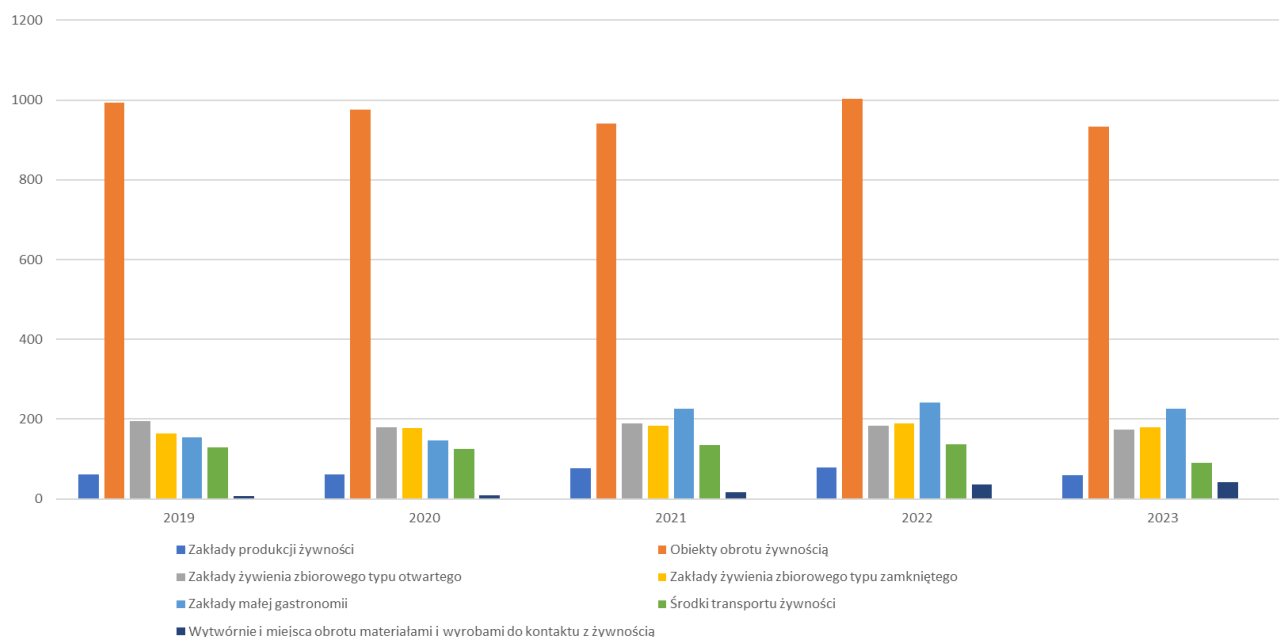
Obiekty nadzorowane w 2023 roku

Liczba obiektów nadzorowanych w latach 2019 – 2023

Rodzaj obiektów objętych nadzorem	Liczba obiektów				
	2019	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Ilość ogólna obiektów	1721	1692	1767	1870	1708
Zakłady produkcji żywności	62	61	76	79	60
Obiekty obrotu żywnością	993	976	940	1002	934
Zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego	196	180	189	183	174
Zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego	164	178	184	190	180
Zakłady małej gastronomii	154	146	226	242	227
Środki transportu żywności	129	126	135	137	91
Wytwórnice i miejsca obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością	8	10	17	37	42

Obiekty nadzorowane w latach 2019 – 2023

Analiza porównawcza ilości nadzorowanych obiektów pozwala stwierdzić, iż:

- nastąpił znaczący spadek ogólnej ilości nadzorowanych obiektów /o 162 obiekty mniej niż w 2022 r./,
- największe zmiany nastąpiły w obiektach:
 - obrotu żywnością /spadek o 68 obiektów w stosunku do 2022 r./,
 - środki transportu /spadek o 46 obiektów/,
 - zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego /spadek o 25 obiektów/,

na co wpływ miał zapewne ogólny wzrost kosztów utrzymania działalności gospodarczej spowodowany niepokojoną sytuacją gospodarczą – inflacją i wojną na Ukrainie, co niekorzystnie wpłynęło na rozwój branży obrotu żywnością.

W roku 2023 r. skontrolowano **1027** obiektów tj. 68% (w roku 2022 – 52%), w których łącznie przeprowadzono **1506** kontroli (w roku 2022 – 1414), w tym **98** kontroli interwencyjnych. Zatwierdzono **158** nowych obiektów (w roku 2022 - 154), wydano **171** decyzji administracyjnych (w roku 2022 - 183), w tym **130** decyzji nakazujących poprawę stanu sanitarnego. Osoby winne zaniedbań ukarano **140 mandatami** (w roku 2022 - 100) na kwotę 32350 złotych. Skierowano 15 wniosków o ukaranie do Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

Do badań laboratoryjnych wykonywanych w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu pobrano **599 próbek** (w roku 2022 – 513), w tym: 570 próbek żywności, 20 próbek zmiotek, 7 próbek materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością, 2 próbki sanitarne.

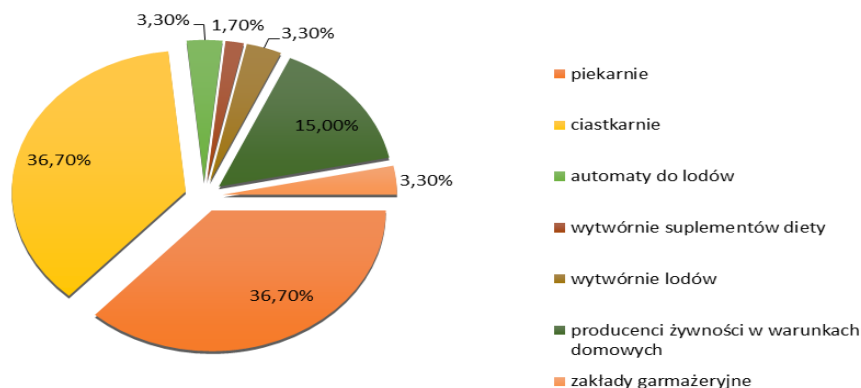
W 2023 roku w stosunku do 2022 roku:

- przeprowadzono o 6,5% więcej kontroli /planowanych + ponadplanowych/,
- skontrolowano o 4,5% więcej obiektów,
- wydano o 6,5% mniej decyzji administracyjnych,
- nałożono o 40% więcej mandatów,
- pobrano o 14% więcej próbek.

ZAKŁADY PRODUKCJI ŻYWNOSCI

W 2023 roku objęto nadzorem **60 zakładów produkcyjnych**, w tym:

- Piekarnie – **22** zakłady, co stanowi 36,7%,
- Ciastkarnie – **22** zakłady, co stanowi 36,7%,
- Producenci żywności w warunkach domowych – **9** zakładów, co stanowi 15,0%,
- Automaty do lodów – **2** zakłady, co stanowi 3,3%,
- Wytwórnice lodów – **2** zakłady, co stanowi 3,3%,
- Zakłady garmażeryjne – **2** zakłady, co stanowi 3,3%,
- Wytwórnice suplementów diety – **1** zakład, co stanowi 1,7%,

W roku 2023 r. skontrolowano **47** obiektów produkcji żywności tj. 78% (w roku 2022 – 72%), w których łącznie przeprowadzono **117** kontroli (w roku 2022 – 57), w tym **3** kontrole interwencyjne. Zatwierdzono **2** nowe obiekty (1 ciastkarnia, 1 wytwórnia suplementów diety), (w roku 2022 - 3), wydano **18** decyzji administracyjnych (w roku 2022 - 22), w tym 16 decyzji nakazujących poprawę stanu sanitarnego. Osoby winne zaniedbań ukarano **16 mandatami** (w roku 2022 - 4) na kwotę 4450 złotych.

Do badań laboratoryjnych pobrano 65 próbek (w roku 2022 – 60), z czego zakwestionowano 9 próbek (w roku 2022 - 7).

Na podstawie arkuszy oceny zakładu dokonano oceny **42** obiekty tj. 89% skontrolowanych.

W grupie obiektów nadzorowanych – 7 obiektów tj. 11,7% zakwalifikowano do kategorii niskiego ryzyka; 10 obiektów tj. 16,7% – do kategorii średniego ryzyka a 43 obiekty tj. 71,6% – do kategorii wysokiego ryzyka.

W tej grupie 60 obiektów posiada wdrożone zasady GHP/GMP, i 60 wdrożony system HACCP.

W 2023 roku w stosunku do 2022 roku:

- przeprowadzono o 48,8% więcej kontroli,
- skontrolowano o 6,0% więcej obiektów,
- wydano o 18,2% mniej decyzji administracyjnych,
- nałożono o 300% więcej mandatów,
- pobrano o 8% więcej próbek, z czego o 2,2% mniej próbek zakwestionowano

Najczęściej stwierdzone nieprawidłowości w tej grupie obiektów:

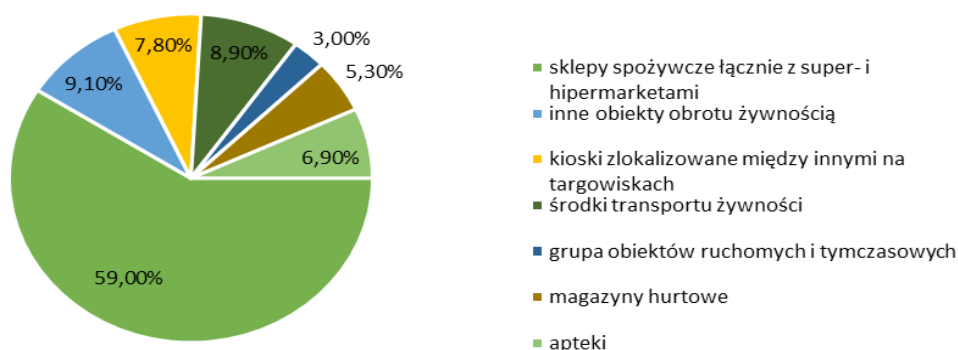
- nieprawidłowy stan techniczny pomieszczeń i wyposażenia (zawilgocone, brudne lub uszkodzone ściany, sufity, futryny, wyposażenie); brak badań mikrobiologicznych na ciasta wysokiego ryzyka (co wynikało z harmonogramu przeprowadzania badań mikrobiologicznych zakładu); niewłaściwy stan porządkowy, nie prowadzone lub brak do wglądu zapisów dokumentacji HACCP, brak procedury dotyczącej badań właścicielskich, brak opracowanej procedury produkcji bułki tartej, niepełne informacje na etykiecie bułki tartej, brak zapisów wynikających z dokumentacji zabezpieczenia przed szkodnikami; obecność szkodników (muchy, mole).

ZAKŁADY OBROTU ŻYWNOŚCIĄ

W 2023 roku objęto nadzorem **1025 zakładów obrotu żywnością** /jest to najliczniejsza grupa /, w tym:

- sklepy spożywcze łącznie z super- i hipermarketami – **607** zakładów, co stanowi 59,0%,
- środki transportu żywności – **91** zakładów, co stanowi 8,9%,
- kioski /zlokalizowane na targowiskach, sklepiki szkolne/ - **80** zakładów, co stanowi 7,8%,
- apteki – **70** zakładów, co stanowi 6,9%,
- magazyny hurtowe – **54** zakłady, co stanowi 5,3%,
- grupa obiektów ruchomych i tymczasowych – **30** zakładów, co stanowi 3,0%,
- inne obiekty obrotu żywnością – 93 zakłady, co stanowi 9,1%

Zakłady obrotu żywnością nadzorowane w 2023 roku

W roku 2023 r. skontrolowano **551** obiektów obrotu żywnością tj. 53,8% (w roku 2022 – 46,3%), w których łącznie przeprowadzono **838** kontroli (w roku 2022 – 773), w tym **74** kontrole interwencyjne. Zatwierdzono **94** nowe obiekty (w roku 2022 - 102), wydano **93** decyzje administracyjne (w roku 2022 - 92), w tym **72** decyzje nakazujące poprawę stanu sanitarnego. Osoby winne zaniedbań ukarano **82 mandatami** (w roku 2022 - 59) na kwotę 18100 złotych. Skierowano 13 wniosków o ukaranie do Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego o nałożenie kar pieniężnych ze względu na prowadzenie działalności bez złożenia wniosku o zatwierdzenie i o wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS.

Do badań laboratoryjnych pobrano 504 próbki (w roku 2022 – 443), z czego zakwestionowano 4 próbki (w roku 2022 - 3).

Na podstawie arkuszy oceny zakładu dokonano oceny **324** obiektów tj. 58,8% skontrolowanych. W grupie obiektów nadzorowanych – 120 obiektów tj. 12,0%

zakwalifikowano do kategorii niskiego ryzyka; 263 obiekty tj. 25,5% – do kategorii średniego ryzyka, a 642 obiekty tj. 62,5% – do kategorii wysokiego ryzyka.

W tej grupie 1025 obiektów posiada wdrożone zasady GHP/GMP, a 622 wdrożony system HACCP.

W 2023 roku w stosunku do 2022 roku:

- przeprowadzono o 7,5% więcej kontroli,
- skontrolowano o 15% mniej obiektów,
- wydano o 1,0% więcej decyzji administracyjnych,
- nałożono o 28% więcej mandatów,
- pobrano o 12,1% więcej próbek, z czego o 25% więcej próbek zakwestionowano

Do uchybień najczęściej występujących w zakresie stanu technicznego należały:

- zawilgocone, brudne ściany, sufity, uszkodzone posadzki, drzwi; zniszczony sprzęt pomocniczy i elementy wyposażenia; brak ciepłej wody przy punktach wodnych; brak bieżących zapisów w dokumentacji kontroli wewnętrznej zgodnie z GHP, w tym monitoringu obecności szkodników, brak do wglądu składów surowcowych wraz z alergenami sprzedawanego luzem pieczywa, dan typu fast-food, ciast.

Nieprawidłowości natury higienicznej to głównie:

- brak segregacji artykułów spożywczych; nieprawidłowe przechowywanie środków spożywczych; sprzedaż przeterminowanych artykułów spożywczych; nieprawidłowy stan sanitarno – porządkowy obiektów; obecność szkodników; brak do wglądu orzeczeń lekarskich do celów sanitarno – epidemiologicznych; brak ochronnego okrycia wierzchniego.

Potencjalna możliwość wystąpienia zagrożeń o charakterze populacyjnym sprawia, że obiekty tej grupy są pod wzmożonym nadzorem:

W 2023 r. prowadzono wzmożone **kontrole żywności** pochodzącej z krajów Unii Europejskiej oraz krajów trzecich, wprowadzanej do obrotu w **super- i hipermarketach**. Kontrolowano obszary dotyczące identyfikacji, warunków sprzedaży i przechowywania, przestrzegania okresów trwałości, ocenę dokumentacji towarzyszącej ww. środkom spożywczym. Przeprowadzono **84** kontrole, w **17** zakładach stwierdzono nieprawidłowości sanitarno – techniczne, porządkowe, dotyczące jakości produktów albo prowadzonej dokumentacji wewnętrznej. Nałożono **15 mandatów** karnych na łączną kwotę 3450 złotych, wydano zalecenia bieżące na usunięcie nieprawidłowości oraz 9 decyzji nakazujących poprawę stanu sanitarnego. Pobrano 15 próbek artykułów spożywczych pochodzących z Unii Europejskiej oraz krajów trzecich, żadnej próbki nie kwestionowano.

Przeprowadzono 88 kontroli /68 sklepów, 20 marketów/ w zakładach, które wprowadzają do obrotu **pieczywo w systemie samoobsługowym**. Sprawdzano sposób zabezpieczenia pieczywa przed zanieczyszczeniem, sprawność wyposażenia, dostępność woreczków/rękawiczek dla kupujących, oceniano stan czystości maszyny do krojenia, weryfikowano dokumentację własną zakładu pod kątem uwzględnienia w niej procedury mycia sprzętu mającego zastosowanie dla przedmiotowego zagadnienia oraz prowadzone zapisy, sprawdzano dostępność informacji dla

konsumenta o składzie i alergenach oferowanych produktów. Stwierdzono nieprawidłowości w 6 obiektach, wydawano zalecenia i prowadzono postępowanie administracyjne.

W 2023 roku prowadzono działania dotyczące **kontroli targowisk**. Skontrolowano 32 kioski na targowiskach, przeprowadzono 45 kontroli, wydano 1 decyzję administracyjną oraz 1 mandat karny. W kioskach sprzedających owoce i warzywa kontrolowano pochodzenie oraz oznakowanie tych produktów. Skontrolowano 14 kiosków zlokalizowanych na 4 targowiskach - nie stwierdzono nieprawidłowości dotyczących pochodzenia owoców i warzyw oraz oznakowania. W 11 kioskach stwierdzono nieprawidłowości dotyczące braku dokumentacji GHP, braku orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych, braku ciepłej wody. W związku z prowadzeniem działalności związanej ze sprzedażą owoców i warzyw, bez złożenia wniosku o zatwierdzenie i o wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej w 11 przypadkach wystosowano wnioski o ukaranie do Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. Kontrolując kioski prowadzące działalność związaną z wprowadzaniem do obrotu mięsa i wyrobów z mięsa sprawdzano czy wprowadzana jest do obrotu dziczyzna, sprawdzano pochodzenie mięsa i produktów mięsnych oraz gospodarowanie odpadami – nie stwierdzono nieprawidłowości.

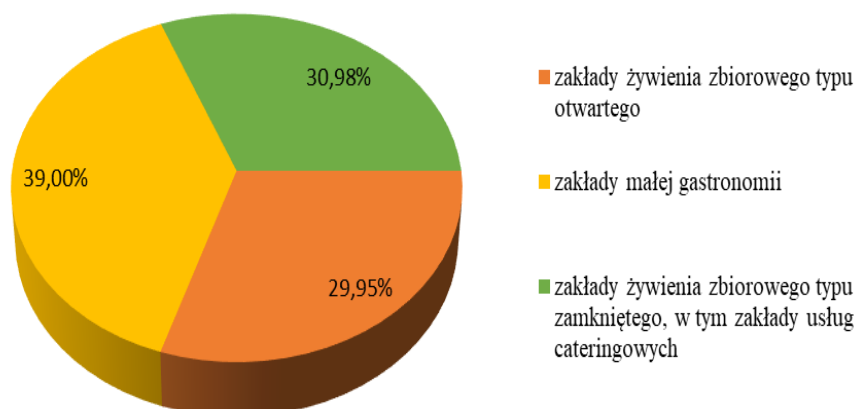
Kontrolowano **obecność grzybów i przetworów grzybowych** znajdujących się w obrocie, przetwórstwie oraz żywnieniu zbiorowym - kontroli poddano 39 placówek handlowych i 28 zakładów żywienia zbiorowego. Sprawdzano spełnienie wymagań dotyczących warunków obrotu grzybami pod kątem posiadania atestu na sprzedawane i używane do dalszej produkcji grzyby oraz na źródło pochodzenia. W trakcie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w powyższym zakresie.

ZAKŁADY ŻYWIENIA ZBIOROWEGO

W 2023 roku objęto nadzorem **581 zakładów żywienia zbiorowego**, w tym:

- zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego /restauracje, bary/ – **174** zakłady, tj. 29,95%,
- zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego, w tym zakłady usług cateringowych /stołówki w szkołach, przedszkolach, zakładach pracy, żłobki, bursy oraz żywienie w ramach półkolonii, bloki żywienia w szpitalach, domach opieki społecznej/ – **180** zakładów, tj. 30,98%,
- zakłady małej gastronomii /w tym obiekty ruchome i tymczasowe/ - **227** zakładów, tj. 39%.

Zakłady żywienia zbiorowego nadzorowane w 2023 roku:

W roku 2023 r. skontrolowano **413** zakładów żywienia zbiorowego tj. 71% (w roku 2022 – 63%), w których łącznie przeprowadzono **530** kontroli (w roku 2022 – 706), w tym **21** kontroli interwencyjnych. Zatwierdzono **62** nowe obiekty (w roku 2022 - 45), wydano **58** decyzji administracyjnych (w roku 2022 - 69), w tym **41** decyzji nakazujących poprawę stanu sanitarnego. Nałożono **42 mandaty** (w roku 2022 - 37) na kwotę 9800 złotych. Skierowano 2 wnioski o ukaranie do Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego o nałożenie kar pieniężnych ze względu na prowadzenie działalności bez złożenia wniosku o zatwierdzenie i o wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS. Do badań laboratoryjnych pobrano 30 próbek (w roku 2022 – 10), z czego zakwestionowano 2 próbki (w roku 2022 - 0).

Na podstawie arkuszy oceny zakładu dokonano oceny **293** obiektów tj. 71% skontrolowanych. W grupie obiektów nadzorowanych – 23 obiekty tj. 4,0% zakwalifikowano do kategorii niskiego ryzyka; 182 obiekty tj. 31,5% – do kategorii średniego ryzyka, a 376 obiektów tj. 64,5% – do kategorii wysokiego ryzyka.

W tej grupie 581 obiektów posiada wdrożone zasady GHP/GMP, a 506 wdrożony system HACCP.

W 2023 roku w stosunku do 2022 roku:

- przeprowadzono o 25% mniej kontroli,
- skontrolowano o 8,0% więcej obiektów,
- wydano o 16% mniej decyzji administracyjnych,
- nałożono o 12% więcej mandatów,
- pobrano o 66% więcej próbek.

Najczęstsze uchybienia w tej grupie obiektów:

- brudne, zniszczone ściany, sufity; uszkodzone wyposażenie, sprzęt; niewłaściwy stan sanitarno – porządkowy; przeterminowane surowce wykorzystywane do produkcji, brak zachowanej segregacji surowców w urządzeniach chłodniczych; brak do wglądu zapisów GHP i HACCP, orzeczeń lekarskich do celów sanitarno – epidemiologicznych; brak do wglądu opracowanych składników wraz z alergenami produkowanych dań; brak

zapewnienia prawidłowego zapotrzebowania na składniki odżywcze dla dzieci w wieku od 1 do 3 lat /zgodnie z aktualnymi normami żywienia dla populacji polskiej opracowanymi przez IŻŻ/; brak realizacji założeń rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach.

Bezpieczeństwo żywienia w obiektach małej gastronomii i zakładach żywienia zbiorowego typu zamkniętego, w tym w ramach wypoczynku letniego, w sezonie letnim:

Skontrolowano 167 obiektów (2 wytwórnie lodów, 2 automaty do lodów, 65 barów i restauracji, 68 zakładów małej gastronomii, 27 zakładów małej gastronomii w zakładach tymczasowych lub ruchomych, 3 zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego obejmujące zorganizowany wypoczynek tj. obozy, półkolonie żywiące dzieci w systemie cateringowym). Przeprowadzono 183 kontrole.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły: brudnych ścian i sufitów, braku orzeczeń lekarskich do celów sanitarno – epidemiologicznych, braku zapisów wynikających z dokumentacji HACCP, GHP, brudnego sprzętu produkcyjnego, braku składów surowcowych i alergenów, braku pokryw przy koszach na śmieci, przeterminowanych artykułów spożywczych, braku mydła w dozowniku przy umywalce do mycia rąk, niezabezpieczonych przed zanieczyszczeniami wtórnymi opakowaniami jednorazowymi, obecności much, braku wdrożonego systemu HACCP, braku procedur przeprowadzania badań właścicielskich lodów oraz przeprowadzenia badań mikrobiologicznych lodów.

Nie stwierdzono nieprawidłowości podczas kontroli zakładów żywienia zbiorowego typu zamkniętego wypoczynku letniego dzieci i młodzieży w zakresie żywienia dzieci i młodzieży w ramach półkolonii letnich 2023 r.

Wydano 14 decyzji administracyjnych /o 4 więcej w porównaniu do 2022 roku / nakazujących usunięcia usterek technicznych oraz nałożono 19 mandatów na kwotę 4750zł /o 13 więcej w porównaniu do 2022 roku/.

Stan żywienia pacjentów w szpitalach, Domach Pomocy Społecznej i Hospicjum:

Dokonano oceny jadłospisów dekadowych zgodnie z opracowanym przez GIS arkuszem oceny dekadowej jadłospisów, przeznaczonych do żywienia pacjentów z dietą podstawową. Przeprowadzono 10 analiz (4 szpitale, 5 DPS, 1 hospicjum), które wykazały w 8 przypadkach wynik prawidłowy (4 szpitale, 3 DPS i 1 hospicjum), w 1 przypadku wynik zadawalający (1 DPS), w 1 przypadku (1DPS) zdyskwalifikowano jadłospis biorąc pod uwagę kryteria arkusza opracowanego przez GIS /ze względu na brak w dekadzie roślin strączkowych suchych oraz mniejszą niż 3 pkt średnią ocenę dekadową spożycia warzyw i/lub owoców/.

Analizy żywienia pacjentów w szpitalach wykazały utrzymujący się prawidłowy sposób żywienia w porównaniu do 2022 roku.

Stan żywienia w jednostkach systemu oświaty:

Dokonano oceny pod kątem wymagań jakie powinny spełniać środki spożywcze przygotowywane w ramach żywienia dzieci i młodzieży w jednostkach systemu oświaty jak

i oferowane w sklepikach szkolnych określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. Oceniono sposób żywienia w 93 placówkach - 43 szkoły /w tym 3 żywienie w formie cateringu/ i 50 przedszkoli /w tym 12 żywienie w formie cateringu/. Ocenione jadłospisy dekadowe w przeważającej większości były zgodne z obowiązującymi zasadami żywienia w tej grupie wiekowej. Posiłki są zwykle zróżnicowane pod względem doboru produktów żywnościowych, w proporcjach wskazanych w piramidzie żywieniowej oraz przygotowane zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły: w 5 przypadkach brak podaży warzyw lub owoców w każdym posiłku (5 placówek przedszkolnych); w 4 przypadkach brak podaży co najmniej dwóch porcji mleka lub przetworów mlecznych (4 placówki przedszkolne); w 3 przypadkach sporządzanie potraw z użyciem nienaturalnych składników (3 placówki przedszkolne); w 2 przypadkach brak podaży co najmniej raz w tygodniu ryby (w 1 placówce szkolnej i 1 placówce przedszkolnej); w 1 przypadku podaż potraw smażonych więcej niż dwie porcje na tydzień (1 placówka przedszkolna).

Za niedostosowanie się do wymagań rozporządzenia MZ wydano zalecenia bieżące dotyczące dostosowania do aktualnych przepisów.

W sklepikach szkolnych w zakresie spełnienia wymagań w/w rozporządzenia przeprowadzono 13 kontroli. Stwierdzono nieprawidłowości w 1 obiekcie w zakresie sanitarno-technicznym i rozporządzenia MZ.

Bezpieczeństwo żywienia podczas imprez masowych:

W związku z powstaniem na terenie miasta Sosnowca Zagłębiowskiego Parku Sportowego, obejmującego stadion piłkarski, stadion zimowy oraz halę sportową i zwiększoną w związku z tym liczbą organizowanych imprez masowych, wzmocniono nadzór nad tego typu przedsięwzięciami. W 2023 r. przeprowadzono 11 kontroli zakładów gastronomicznych działających podczas organizowanych imprez masowych /głównie podczas meczy sportowych i Dni Sosnowca/. Przeprowadzone kontrole, w większości nie wykazały nieprawidłowości. Punkty gastronomiczne, jako obiekty ruchome, działały na podstawie okazanych decyzji zatwierdzających działalność, właściwie wyposażone i z zachowaniem zasad higieny. W jednym przypadku, w trakcie imprezy masowej, działalność prowadzona była w pomieszczeniach stałych, które na dzień kontroli nie posiadały opinii sanitarnej z odbioru wydanej przez Nadzór Zapobiegawczy oraz przedsiębiorca nie dopełnił obowiązku złożenia wniosku o zatwierdzenie zakładu i o wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej, w związku z powyższym wystosowano wnioski o ukaranie do ŚPWIS. Ponadto, w trakcie Dni Sosnowca kontrola jednego ruchomego punktu gastronomicznego wykazała brak orzeczeń lekarskich do celów sanitarno – epidemiologicznych oraz brak bieżących zapisów GHP/HACCP, w wyniku czego wydano zalecenia i wszczęto postępowanie administracyjne. Wzmocniony nadzór nad organizowanymi imprezami masowymi będzie kontynuowany w 2024 r.

WYTWÓRNIE I MIEJSCA OBROTU MATERIAŁAMI I WYROBAMI DO KONTAKTU Z ŻYWNOSCIĄ

W 2023 roku objęto nadzorem **42 wytwórnie oraz miejsca obrotu** materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, w tym:

- Wytwórnie materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością – **2** zakłady, co stanowi 4,8%,
- Miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością – **40** zakładów, co stanowi 95,2%,

Wytwórnie i miejsca obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością nadzorowane w 2023 roku

W roku 2023 r. skontrolowano **1 wytwórnię oraz 15 miejsc obrotu** materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością tj. 38% (w roku 2022 – 38%), w których łącznie przeprowadzono **21** kontroli (w roku 2022 – 14). Wydano 2 decyzje administracyjne (w roku 2022 - 0), nie stwierdzono nieprawidłowości, nie nakładano mandatów karnych.

Do badań laboratoryjnych pobrano w tej grupie obiektów **2** próbki (w roku 2022 – 6), z czego żadnej nie zakwestionowano (w roku 2022 - 0).

Na podstawie arkuszy oceny zakładu dokonano oceny **5** obiektów tj. 31% skontrolowanych.

W grupie obiektów nadzorowanych – 35 obiektów tj. 83,3% zakwalifikowano do kategorii niskiego ryzyka; 7 obiektów tj. 16,7% – do kategorii średniego ryzyka i 0 obiekty tj. 0% – do kategorii wysokiego ryzyka.

W tej grupie 21 obiektów posiada wdrożone zasady GHP/GMP i w 3 wdrożony system HACCP.

W 2023 roku w stosunku do 2022 roku:

- przeprowadzono o 12,5% więcej kontroli,
- skontrolowano o 0,2% więcej obiektów,
- pobrano o 66% mniej próbek.

IMPORT / EKSPORT

W 2023 r. przeprowadzono **3 kontrole graniczne** w zakresie spełnienia wymagań jakości zdrowotnej dla środków spożywczych oraz materiałów lub wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością **dotyczące importu**. Skontrolowano 10 partii środków spożywczych /wyroby czekoladowe/ oraz 53 partie materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością /wyroby z porcelany/. Jakość zdrowotna sprawdzanych środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością nie budziła zastrzeżeń, wydano 3 świadectwa jakości zdrowotnej.

W 2023 r. **nie sprawowano nadzoru nad eksportem** środków spożywczych.

JAKOŚĆ ZDROWOTNA ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH

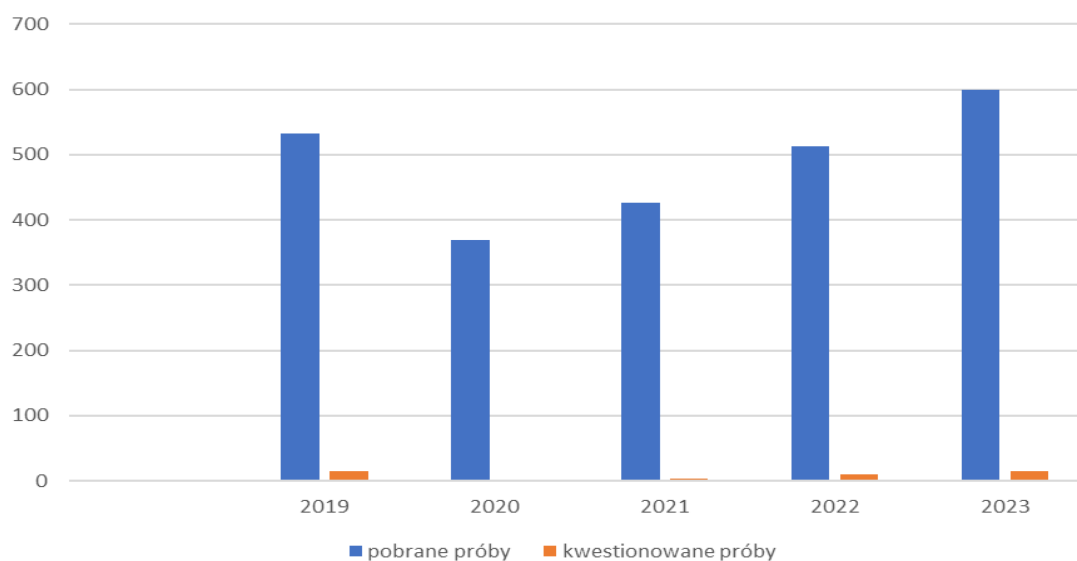
W 2023 na terenie miasta Sosnowca pobrano do badań laboratoryjnych i zbadano w ramach urzędowej kontroli i/lub monitoringu **592 próbki środków spożywczych oraz 7 próbek materiałów i wyrobów do kontaktu żywnością**. Plan poboru zrealizowano w 100%.

Próbki pobrano u producentów, w zakładach żywienia zbiorowego oraz w miejscach obrotu hurtowego i detalicznego.

Powyższe próbki przebadano w kierunkach:

- mikrobiologicznym - **369 próbek**, 61,6% zbadanych (w roku 2022 - 393 próbki)
- chemicznym - **150 próbek**, 25,0% zbadanych (w roku 2022 - 140 próbek), **zdyskwalifikowano 4 próbki**
- organoleptycznym - **49 próbek** 8,2% zbadanych, (w roku 2022 - 47 próbek)
- obecności zanieczyszczeń - **31 próbek** 5,2% zbadanych, (w roku 2022 - 27 próbek) **zdyskwalifikowano 11 próbek**,

Ilość pobranych i kwestionowanych próbek żywności w latach 2019 – 2023

Próbki żywności kwestionowane w latach 2019 – 2023

Rok	Ilość prób	Ilość prób kwestionowanych	Procent prób kwestionowanych	Przyczyny kwestionowania
2019	532	15	2,8%	2 próbki zmiotek i wytrzepek z piekarni - obecność szkodników zbożowo-mącznych 3 próbki posiłku w żłobku - niezgodność z normami IŻŻ 3 próbki środków specjalnego przeznaczenia do redukcji masy ciała - niewłaściwe znakowanie 5 próbek połówiczek z kurczaka - mikrobiologia obecność bakterii Salmonella 1 próbka pieprzu ziołowego - obecność glutenu 1 próbka suplementu diety - obecność substancji dodatkowych
2020	369	0	-	-
2021	426	4	0,9%	3 próbki mięsa mielonego z fileta z kurczaka – obecność pałeczek Salmonella , 1 próbka karkówki marynowanej – przekroczona suma WWA (wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne) i benzo(a)pirenu
2022	513	10	1,95%	2 próbki zmiotek ze stołu produkcyjnego oraz 5 próbek wytrzepek z koszyków – obecność szkodników zbożowo-mącznych 1 próbka Słodkie wafle Sicilia, słodkie różki wafłowe do lodów – przekroczenia sumy zawartości barwników: błękitu brylantowego FCF (E 133) i tartrazyny (E 102) oraz zastosowanie niedozwolonego do tej kategorii żywności barwnika żółcieni pomarańczowej S (E 110) 1 próbka przecier ogórkowy Victus – obcy smak 1 próbka Deser owocowo-jogurtowy z dodatkiem pełnoziarnistej mąki owsianej (BIO MUS JOGURT + ZBOŻA + BANAN, JABŁKO) - obecność pleśni
2023	599	15	2,5%	1 próbka zmiotek ze stołu produkcyjnego oraz 8 próbek wytrzepek z koszyków – obecność szkodników zbożowo-mącznych 1 próbka kakao o obniżonej zawartości tłuszczu, extra ciemne – mykotoksyny – przekroczona dopuszczalna zawartość ochratoksyny A 1 próbka ryżu naturalnego brązowego obecność zanieczyszczeń biologicznych - obecność szkodników 2 próbki posiłku obiadowego w żłobku - niezgodność z normami IŻŻ / 1 próbka wykazała za niską wartość odżywczą, odbiegającą od zalecanej normy żywieniowej dla określonych grup konsumentów, zbyt wysoką zawartość białka, brak realizacji normy na tłuszcz, brak realizacji normy na węglowodany, znaczne przekroczenia zawartości soli, 2 próbka wykazała brak realizacji normy na tłuszcz, znaczne przekroczenia zawartości soli/ 1 próbka marchwi obecność zanieczyszczeń biologicznych- pleśni 1 próbka pasty z ciecierzycy i sezamu- hummus klasyczny obecność alergenów orzecha ziemnego i zawartość białek orzecha ziemnego

Odsetek próbek niespełniających wymagań w roku 2023 wzrósł względem lat ubiegłych. Odnotowany wynik jest taki jak w 2019 roku. Są to lata z najwyższym odsetkiem próbek zakwestionowanych na terenie Sosnowca w ciągu ostatnich 5 lat.

Corocznie, z uwagi na obecność szkodników zbożowo-mącznych, kwestionowane są próbki zmiotek ze stołów produkcyjnych i próbki wytrzepek z koszyków pobierane w piekarniach na terenie Sosnowca. W związku z tym podejmowano działania represyjne - wydano decyzje nakazujące w trybie natychmiastowym przeprowadzić dezynfekcję celem wyeliminowania szkodników zbożowo – mącznych, potwierdzoną zaświadczeniem wydanym przez firmę DDD i wydano decyzje płatnicze za badania laboratoryjne; kontrole sprawdzające wykazały usunięcie nieprawidłowości.

W 2023 r., po trzyletniej przerwie, wrócono do badania próbek posiłków obiadowych w żłobkach, w zakresie oznaczania wartości kalorycznej, udziału białka, tłuszczu, węglowodanów oraz zawartości soli. Wyniki badań, podobnie jak w latach 2018 i 2019, wykazały niezgodność z normami IŻŻ dla tej grupy wiekowej. W związku z tym podejmowano działania represyjne - wydano decyzje nakazujące zapewnienie prawidłowego pokrycia zapotrzebowania na składniki odżywcze żywionej grupy dzieci.

W związku z kwestionowanymi wynikami badań chemicznych **zgłoszono 2 powiadomienia do systemu RASFF:**

1. Powiadomienie informacyjne w celu zwrócenia uwagi w sprawie przekroczenia dopuszczalnej zawartości ochratoksyny A w produkcie pn. Magnetic Kakao o obniżonej zawartości tłuszczu, extra ciemne,
2. Powiadomienie informacyjne w celu zwrócenia uwagi w sprawie stwierdzenia orzeszków ziemnych oraz białka orzeszków ziemnych w próbce produktu pn. Pasta z ciecierzycy i sezamu Go Vege, Hummus klasyczny.

W pozostałych przypadkach, dotyczących artykułów spożywczych wyprodukowanych przez wytwórców spoza Sosnowca, wystosowano pisma do producentów i do Państwowych Powiatowych Inspektorów Sanitarnych nadzorujących producentów.

W 2023 roku w ramach systemu RASFF (System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach umożliwiający sprawne przekazywanie informacji oraz szybkie reagowanie i podejmowanie odpowiednich działań w przypadkach identyfikacji zagrożenia zdrowia konsumentów, którego źródłem jest wprowadzana na rynek żywność) nadzorowano wycofywanie z obrotu żywności z powodu:

- **obecności bakterii:**
 - *Listeria monocytogenes*: produkt mięsny Sfilacci di Equino, frozen dry-aged minced beef, łosoś norweski wędzony na zimno w plastrach, kielki brokułu, hamburger wieprzowo-drobiowy;
 - *E. coli*: frozen dry-aged minced beef, ser Morbier Mon, tatar wołowy, ser Caciotta
 - *Salmonella*: CH Prime Wings B Grade, mięso drobiowe, podroby z kurczaka, polędwiczki z fileta z kurczaka, mięso mielone wieprzowe z łopatki, mięso na kotlety z fileta z piersi z indyka, mięso mielone z kurczaka świeże, majeranek suszony, sezam łuskany Helio;
 - *Pseudomonas aeruginosa*: naturalna woda mineralna Norvil;
 - z grupy *coli*: woda źródłana Żywiec Zdrój;
- **przekroczenia NDP (najwyższy dopuszczalny poziom pozostałości):**
 - akryloamid: herbatniki, płatki żytnie;
 - aflatoksyny: pistacje, popcorn, popcorn ekologiczny, mąka ryżowa;

- estry 3-MCPD kwasów tłuszczowych oraz estry glicydowych kwasów tłuszczowych: ciastka;
- alkaloidy pirolizydynowe: suszone oregano, produkty z oregano, kmin rzymski mielony, suplement diety Tymianek i Podbiał, herbata Loyd Earl Grey;
- cyjanowodór: nasiona moreli;
- chloropiryfos: wafle kukurydziane, banany;
- tulatromycyna: indyczki;
- buprofezyna: cytryny Enterdonato;
- imidaklopryd: soczewica zielona;
- benzo(a)piren oraz WWA (wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne): guarana proszek;
- dwutlenek siarki: morele suszone bez pestek;
- deoksyniwalenol: pałeczki kukurydziane;
- ochratoksyna A: kakao Magnetic;
- linuron: seler zwyczajny;
- alfosceran choliny: suplement diety;
- metronidazol: mięso indycze;
- rtęć: suplement diety;
- furan: kawa w kapsułkach;
- prosulfokarb: seler korzeniowy;
- I-rzędowe aminy aromatyczne: nabierka łyżka, łopatka, łyżka kuchenna;
- **niezadeklarowanej obecności alergenów:**
 - gluten: makaron z kukurydzy;
 - dwutlenek siarki: pasta bakłażanowa z suszonymi pomidorami, wino White Wine Beverage;
 - orzech ziemny oraz białka orzecha ziemnego: pasta z ciecierzycy i sezamu Hummus klasyczny;
- **spełnienia przez skład definicji dla produktu leczniczego:** suplement diety, balsam Jerozolimski dla dzieci;
- **nieautoryzowanej nowej żywności:** suplement diety Epimedium (Horny goat), suplement diety Napalm Pre-contest Pumped, suplement diety Napalm Pre-contest Pumped Stimulant Free ;
- **przenikania węglowodorów nasyconych olejów mineralnych (MOSH) oraz węglowodorów aromatycznych olejów mineralnych (MOAH) z opakowania:** kasza orkiszowa;
- **wykrycia napromieniowania:** suplement diety pochodzący z USA, suszone jagody Goji;
- **obecności szkła:** lemoniada porzeczkowa bąbelkowa;
- **obecności pleśni/zgnilizny:** orzechy laskowe, Valio PROfeel protein snack, Zebra Cakes ;
- **stwierdzenia zmian cech sensorycznych:** woda.

INTERWENCJE

Sygnaly zgłaszane przez społeczeństwo wskazują na konieczność podejmowania dodatkowych działań kontrolnych - wyjaśniających, a w sytuacjach tego wymagających również represyjnych w celu utrzymania właściwego poziomu zapewnienia bezpieczeństwa żywności.

W 2023 roku zgłoszono **81 interwencji**, z czego **46 uznano za zasadne**.

Interwencje dotyczyły grup obiektów: sklepów wielkopowierzchniowych /41/, sklepów spożywczych /12/, zakładów żywienia otwartego /11/, zakładów żywienia zamkniętego /7/, punktów małej gastronomii /5/, piekarni /1/, obiektu ruchomego /1/, wytwórni suplementów diety /1/, zakładu usług cateringowych /1/ oraz obiektu nie będącego po nadzorem PPIS (sklep odzieżowy) /1/.

Interwencje zasadne dotyczyły: sprzedaży przeterminowanych/niewłaściwej jakości zdrowotnej artykułów spożywczych, obecności szkodników w zakładzie, wokół zakładu lub w produkcie spożywym, niewłaściwego stanu sanitarno-porządkowego zakładu, niewłaściwego przechowywania/sprzedaży artykułów spożywczych, niewłaściwego zapachu w sklepie (zapachu zgnilizny), braku zaświadczeń do celów sanitarno-epidemiologicznych, nieprawidłowego jadłospisu w przedszkolu, braku właściwej odzieży ochronnej, niewłaściwej prezentacji suplementów diety na stronie internetowej, zastawionych przejść w alejkach sklepowych.

Za stwierdzone nieprawidłowości ogółem nałożono 34 mandatów karnych, /o 14 więcej w porównaniu do 2022 r./, wydano 2 decyzje administracyjne /o 1 mniej w porównaniu do 2023 r./.

W przypadku 11 rozpatrywanych interwencji pobrano próby do badań laboratoryjnych.

W 2 przypadkach próby zakwestionowano: obecność szkodników w ryżu naturalnym brązowym w saszetkach, obecność pleśni w marchwi w worku.

WNIOSKI

Oceniając nadzorowane w 2023 r. zakłady produkcji żywności, zakłady obrotu żywnością, zakłady żywienia zbiorowego oraz wytwórnie i miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością, po analizie wyników przeprowadzonych kontroli oraz po analizie otrzymanych wyników badanych próbek stwierdzono:

- w 2023 przeprowadzono o 6,5% więcej kontroli w stosunku do 2022 r. (1414 w 2022 r., 1506 w 2023 r.) w tym o 7 więcej kontroli interwencyjnych, skontrolowano o 4% więcej zakładów, na podstawie arkusza oceny stanu sanitarnego oceniono o 19% więcej obiektów;
- wydano o 6,5% mniej decyzji administracyjnych (183 w 2022 r., 171 w 2023 r.), co przy zwiększonej ilości przeprowadzonych kontroli świadczy o poprawie stanu sanitarno-technicznego;
- wystawiono o 40% więcej mandatów (100 w 2022 r., 140 w 2023 r.), co przy zwiększonej o 6,5% ilości przeprowadzonych kontroli świadczy o pogorszeniu stanu sanitarno – higienicznego;
- pobrano o 14% więcej próbek (513 w 2022 r., 599 w 2023 r.), zdyskwalifikowano 15 próbek (w 2022 r. zdyskwalifikowano 10 próbek), co świadczy o utrzymującym się stanie

bezpieczeństwa zdrowotnego żywności; do analizy w 2023 roku otrzymano mniej powiadomień RASFF (113 w 2022 r., 111 w 2023r.);

- we wszystkich skontrolowanych obiektach opracowane są procedury i instrukcje w zakresie dobrej praktyki higienicznej; we wszystkich dużych obiektach wprowadzony jest system HACCP – stwierdzone nieprawidłowości dotyczą braku prowadzonych zapisów lub nie okazywania ich do wglądu w trakcie kontroli.

OCENA JAKOŚCI WODY

OCENA JAKOŚCI WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sosnowcu nadzoruje jakość wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi w oparciu o obowiązujące przepisy prawa:

- ustawę z dnia 7 czerwca 2001 r. *o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków*, która określa warunki i zasady zbiorowego zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi;
- rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. *w sprawie jakości wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi*, które określa wymagania, jakim powinna odpowiadać jakość wody i sposób sprawowania nadzoru nad jakością wody.

Sosnowiec zaopatrywany jest w wodę przeznaczoną do spożycia ujmowaną przez GPW S.A., pochodzącą z ujęć powierzchniowych:

- **Goczałkowice + Dzieńkowice** - /dla 58% ludności, ~ 103 367 tys. Mieszkańców/ - woda z tych ujęć mieszana jest w zbiornikach wyrównawczych Murcki.
- **Piaskownia** /dla 42 % ludności, ~ 74 911 tys. Mieszkańców/ - woda z tego ujęcia zakwalifikowana jest do kategorii jakości A2, na obniżenie kategorii wody < A1 wpływ miały parametry fizykochemiczne /mangan, żelazo, Azot Kjeldahla/ oraz bakteriologiczne /bakterie grupy coli, Escherichia coli/. Teren ujęcia jest ogrodzony, zabezpieczony przed dodatkowym zanieczyszczeniem wody oraz dostępem osób postronnych. Woda z tego ujęcia uzdatniania jest fizycznie i chemicznie w **Stacji Uzdatniania Wody w Maczkach** (woda poddawana jest utlenianiu wstępnemu, koagulacji, flokulacji, filtracji, dezynfekcji - chlorowaniu końcowemu). Jakość wody kontrolowana jest poprzez wykonywane badania laboratoryjne oraz ciągły monitoring technologiczny (chloromierze i mętnościomierze kontrolują zawartość chloru wolnego i mętność wody w sposób ciągły).

Dobowa produkcja wody w SUW Maczki wynosiła w 2023 roku ~ 22 tys m³ /dobę /jest większa o ~ 4 tys m³ /dobę, tj. 18 % w stosunku do 2022 roku/.

Wyniki badań potwierdzają, że woda powierzchniowa spełnia wymagania dla kategorii czystości A2, a po uzdatnieniu spełnia wymagania w/s jakości wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi.

Dystrybutorami wody na terenie miasta są:

- Sosnowieckie Wodociągi S.A., Sosnowiec, ul. Ostrogórska 43;
- Sosnowieckie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. Sosnowiec, ul. Kosynierów 35.

W ramach nadzoru nad jakością wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi badana jest woda:

- powierzchniowa wykorzystywana do zaopatrzenia w wodę,
- dostarczana do sieci,
- w sieci wodociągowej,
- u odbiorcy.

Monitoring jakości wody przeznaczonej do spożycia prowadzony jest przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sosnowcu (w ramach kontroli urzędowej) oraz przez Przedsiębiorstwa Wodociągowe (w ramach kontroli wewnętrznej) - kontrolowana jest jakość wody w zakresie parametrów fizykochemicznych i mikrobiologicznych (zarówno przed jak również po jej uzdatnieniu).

Badania wykonywane są przez akredytowane laboratoria: Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Dąbrowie Górniczej, Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Katowicach, Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S. A. w Katowicach, Eurofins OBIKŚ Polska Sp. z o. o., ul. Owocowa 8, 40-158 Katowice, Laboratorium Usługowo-Badawcze „BIOCHEMIK” w Sosnowcu.

Wyniki powyższych badań raportowane są w systemie WODA-EXCEL do WSSE w Katowicach (miesięcznie) oraz przekazywane Głównemu Inspektorowi Sanitarnemu (1x w roku).

W 2023 roku do badań pobrano ogółem **365 próbek wody** przeznaczonej do spożycia przez ludzi w **44** wyznaczonych reprezentatywnych punktach na terenie miasta Sosnowca /punkty czerpalne u konsumenta, przyłącza wodomierzowe, studnie wodomierzowe/.

W pobranych próbkach wody oznaczano parametry fizykochemiczne i bakteriologiczne zgodnie z zakresami i częstotliwością badań określonymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

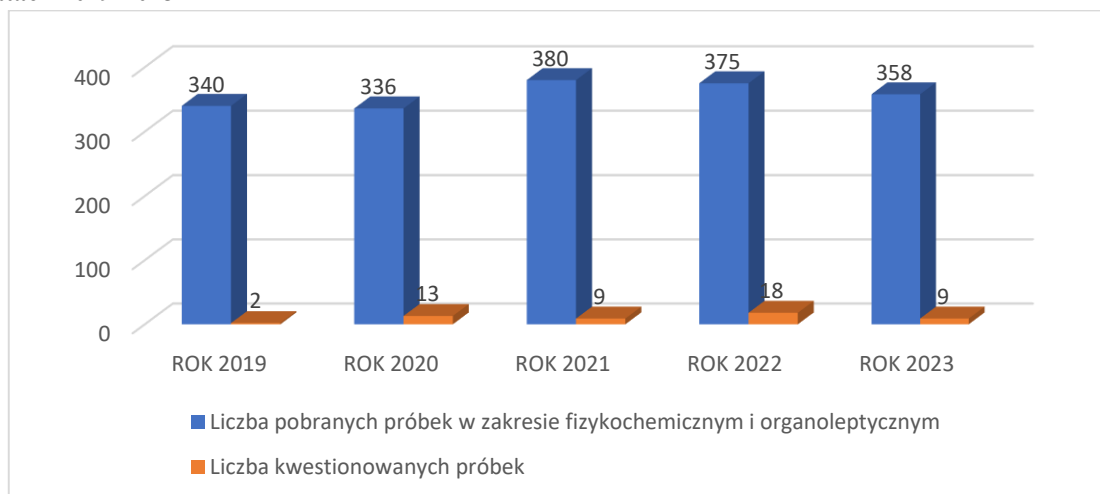
Ogółem w 2023 roku wykonano:

- **358** analiz wskaźników fizykochemicznych i organoleptycznych,
- **345** analiz wskaźników bakteriologicznych.

W wyniku badań **zakwestionowano:**

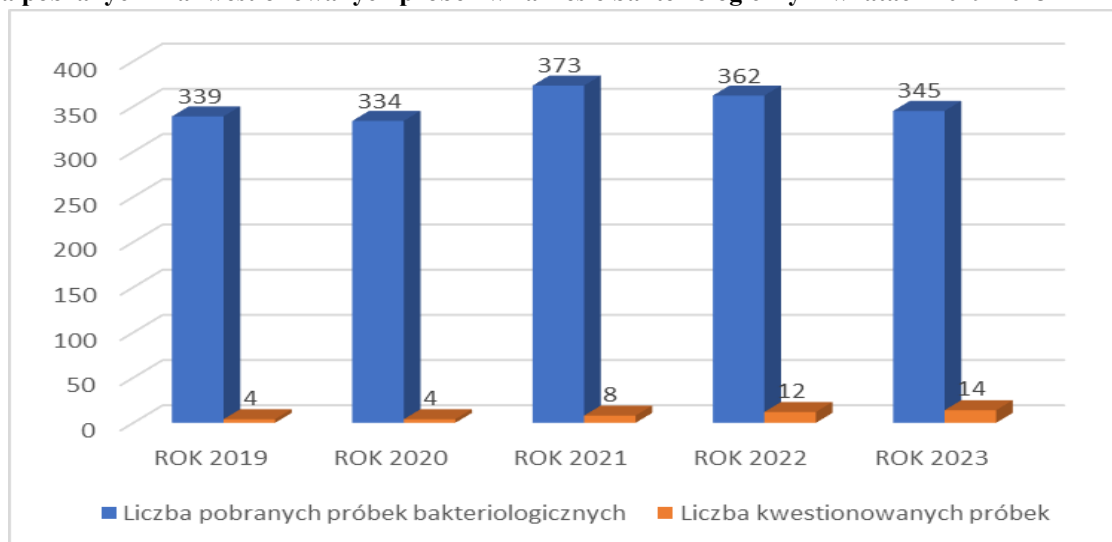
- **9 próbek wody /~ 2,5%/ pod względem fizykochemicznym i organoleptycznym** (przekroczenia dotyczyły zapachu, żelaza, mętności) - wyniki próbek kontrolnych nie potwierdziły przekroczeń pod względem fizykochemicznym i organoleptycznym.

Liczba pobranych i zakwestionowanych próbek w zakresie fizykochemicznym i organoleptycznym w latach 2019-2023

- **14 próbek wody /~4,1%/ pod względem bakteriologicznym** (ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C /±2 po 72h/, bakterie grupy coli, *Escherichi coli*) - wyniki próbek kontrolnych wody nie potwierdziły przekroczeń bakteriologicznych.

Liczba pobranych i zakwestionowanych próbek w zakresie bakteriologicznym w latach 2019-2023

W 2023 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sosnowcu wydał **71** ocen o przydatności wody do spożycia przez ludzi, które zostały przekazane do Urzędu Miasta w Sosnowcu.

W 2023 roku do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sosnowcu zgłoszono **7 interwencji dotyczących zlej jakości wody** przeznaczonej do spożycia /potwierdzono zasadność 3 interwencji dotyczących nieakceptowalnego zapachu, podwyższonej wartości mętności, obecności liczby bakterii grupy coli/.

Po wprowadzeniu działań naprawczych, m.in.: korekcie dezynfektanta, dochlorowaniu wody, płukaniu sieci wodociągowej i wewnętrznej instalacji wodnej w budynku, wymianie części instalacji wodno - kanalizacyjnej w budynku, jakość wody spełniała wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

W ramach wzajemnej współpracy zarówno Sosnowieckie Wodociągi S. A. w Sosnowcu jak również Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągowe uczestniczą w pobieraniu próbek wody przez przedstawicieli Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sosnowcu oraz informują o stwierdzonych przekroczeniach dopuszczalnych stężeń wskaźników jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Jak co roku, również w 2023 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sosnowcu wydał okresową ocenę o przydatności wody do spożycia na terenie miasta Sosnowca na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

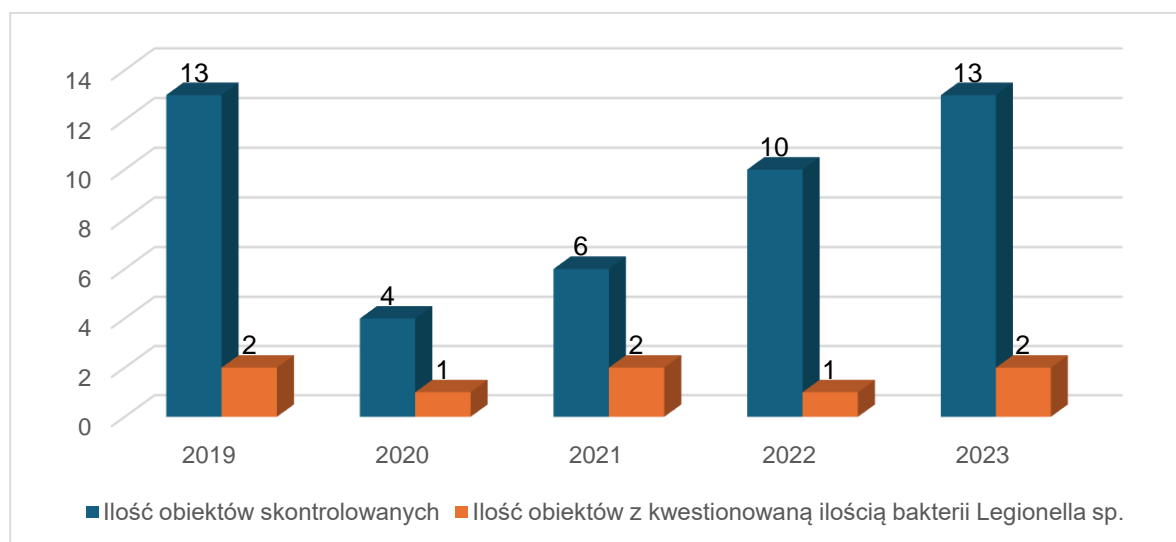
OCENA JAKOŚCI WODY CIEPŁEJ W OBIEKTACH ZAMIESZKANIA ZBIOROWEGO I PODMIOTACH LECZNICZYCH STACJONARNYCH I CAŁODOBOWYCH

Wymagania mikrobiologiczne, jakim powinna odpowiadać ciepła woda użytkowa zostały określone w § 4 ust. 5 oraz załączniku nr 5 część A rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi i dotyczą bakterii *Legionella sp.*

Czynnikami sprzyjającymi namnażaniu się pałeczek *Legionella sp.* w środowisku wodnym są m. in. temperatura, stagnacja wody czy obecność innych mikroorganizmów. Kolonizacja instalacji wodnej bakteriami *Legionella sp.* stwarza ryzyko szerzenia się zakażeń poprzez używanie wszelkiego rodzaju urządzeń zasilanych skażoną wodą z systemu dystrybucji. Najczęstszą drogą zakażeń jest droga inhalacyjna, czyli wdychanie aerozolu wodnego. Bakterie mogą powodować ciężkie zapalenie płuc (choroba legionistów) lub zachorowania grypopodobne o łagodniejszym przebiegu.

W trosce o zdrowie mieszkańców miasta prowadzony jest nadzór nad obecnością bakterii *Legionella sp.* w instalacji wody ciepłej w obiektach zamieszkania zbiorowego oraz w podmiotach leczniczych udzielających świadczeń zdrowotnych w rodzaju opieki stacjonarnej i całodobowej.

Zestawienie skontrolowanych i kwestionowanych obiektów w zakresie obecności bakterii *Legionella sp.* w latach 2019-2023

W roku 2023 wykonano badania wody ciepłej w kierunku bakterii *Legionella sp.* łącznie w **13** obiektach takich jak: szpitale /3 obiekty/, domy studenta /5 obiektów/, hotel /1 obiekt/, obiekty świadczące usługi hotelarskie /3 obiekty/, hospicjum /1 obiekt/.

W obiektach tych pobrano łącznie **79 próbek wody ciepłej** do badań laboratoryjnych /liczba przebadanych próbek wody wzrosła o około 44% w stosunku do roku poprzedniego - w 2022 roku pobrano 55 próbek/.

W 2 obiektach stwierdzono ponadnormatywną zawartość pałeczek *Legionella sp.* W związku z powyższymi przekroczeniami Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sosnowcu wydał 2 decyzje administracyjne nakazujące doprowadzenie jakości wody ciepłej do odpowiednich wymagań. Decyzje dotyczyły Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego nr 5 im. Św. Barbary w Sosnowcu oraz Hospicjum im. Św. Tomasza w Sosnowcu. Nadzór nad wykonaniem ww. zarządzeń będzie kontynuowany w 2024 roku. W 2023 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sosnowcu wydał 35 ocen jakości wody ciepłej.

OCENA JAKOŚCI WODY NA PŁYWALNIACH I KĄPIELISKACH

KĄPIELISKO

Ustawa z dnia 20 lipca 2017 roku Prawo wodne określa zakres obowiązków nałożonych na władze lokalne, właścicieli/administratorów obiektów oraz organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie zapewnienia właściwej jakości wody w kąpieliskach.

W sezonie letnim 2023 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sosnowcu nadzorował akwen „Stawiki ” pełniący rolę kąpieliska.

Kąpielisko Stawiki posiada wydzielony akwen wodny wraz z plażą i pomostem, 2 place zabaw, siłownię plenerową. Na terenie obiektu zainstalowane są przebieralnie wraz z natryskami z podziałem na damską i męską. Dla użytkowników udostępniono 3 kabiny typu TOY-TOY (w tym jedna dostosowana dla osób niepełnosprawnych). Dodatkowo kąpielisko wyposażono w odpłatny węzeł sanitarny całkowicie zautomatyzowany. Kąpielisko strzeżone było przez ratowników, oznakowane widoczną i czytelną tablicą informacyjną. Teren kąpieliska był uporządkowany i zadbane. **W 2023 roku stan sanitarny kąpieliska „Stawiki” nie budził zastrzeżeń.**

W ramach nadzoru nad bezpieczeństwem ludzi zażywających kąpiele pobierano próbki wody do badań i dokonywano oceny wizualnej wody:

- przed sezonem (1 raz przez przedstawicieli PPIS w Sosnowcu);
- w trakcie trwania sezonu (6 razy przez organizatora; 2 razy przez przedstawicieli PPIS w Sosnowcu).

W trakcie sezonu organizator systematycznie wizualnie nadzorował wodę w kąpielisku pod kątem występowania zanieczyszczeń niekorzystnie wpływających na jakość wody i stanowiących zagrożenie zdrowia kąpiących się osób.

Badania próbek wody przeprowadzane były przez akredytowane laboratoria.

Woda w kąpielisku w minionym sezonie kąpielowym /czerwiec - wrzesień 2023 r./ spełniała wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpiele, z wyjątkiem krótkotrwałego zanieczyszczenia bakteriologicznego w okresie od 07.07.2023 roku do dnia 10.07.2023 roku. W związku z ww. zanieczyszczeniem Państwowy Powiatowy

Inspektor Sanitarny w Sosnowcu wydał decyzję stwierdzającą brak przydatności wody do kąpielii oraz **tymczasowy zakaz kąpielii**.

PŁYWALNIE

W 2023 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sosnowcu nadzorował **10 pływalni**:

- **8 pływalni krytych:**
 - 5 szkolnych: Szkoła Podstawowa nr 45 Sosnowiec ul. Czeladzka 58, Szkoła Podstawowa nr 3 Sosnowiec ul. Hutnicza 6, Technikum nr 4 Transportowe Sosnowiec ul. Kilińskiego 31, Technikum nr 6 Grafiki, Logistyki i Środowiska Sosnowiec ul. Legionów 9, Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 3 Sosnowiec ul. Piłsudskiego 114;
 - 3 administrowane przez MOSiR: Centrum Aktywności Rodzinnej „ŻeromPark” Sosnowiec ul. Żeromskiego 4D, Klimontowskie Centrum Aktywności Rodzinnej Sosnowiec ul. Hubala Dobrzańskiego 99, Kryta Pływalnia Sosnowiec ul. Bohaterów Monte Casino 46A;
- **2 pływalnie odkryte/sezonowe** - administrowane przez MOSiR:
 - Pływalnia Letnia Sosnowiec ul. 3 Maja 41;
 - Pływalnia Letnia Sosnowiec ul. Wojska Polskiego 181.

Liczba pływalni w Sosnowcu od 2020 roku nie uległa zmianie.

Wszystkie pływalnie zaopatrywane są w wodę z miejskiej sieci wodociągowej /woda uzdatniana jest odpowiednimi preparatami/.

Zarządcy pływalni prowadzą systematyczny i udokumentowany nadzór pracy urządzeń oraz rejestrują wyniki pomiarów jakości wody w nieckach basenowych zgodnie z wymogami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. *w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach*. W przypadku stwierdzonych przekroczeń podejmowane są działania naprawcze w celu doprowadzenia jakości wody do odpowiednich wymagań.

W ramach prowadzonego nadzoru nad realizacją harmonogramu badań wody przez zarządzających pływalniami **w 2023 roku zarejestrowano łącznie 616 wyników**:

- 584 wyniki badań wody pobranej na pływalniach krytych, w tym 403 wyniki z niecek basenowych, 169 wyników z systemów cyrkulacji, 12 wyników wody ciepłej z natrysku;
- 32 wyniki badań wody z pływalni odkrytych, w tym 22 wyniki wody pobranej z niecek basenowych, 9 wyników wody pobranej z systemów cyrkulacji, 1 wynik wody ciepłej z natrysku.

W ramach urzędowej kontroli do badań laboratoryjnych **w 2023 roku pobrano łącznie 59 próbek wody z 9 pływalni** /pobór próbek wody z 1 pływalni nie odbył się z uwagi na termomodernizację budynku Szkoły Podstawowej nr 3 w Sosnowcu przy ul. Hutniczej 6 i związane z tym wyłączenie pływalni z użytkowania/:

- 49 próbek wody z pływalni krytych (15 próbek z niocek basenowych, 15 próbek z systemów cyrkulacji, 7 próbek wody doprowadzanej do pływalni, 12 próbek wody ciepłej z natrysków);
- 10 próbek wody na pływalniach odkrytych (4 próbki z niocek basenowych, 3 próbki z systemów cyrkulacji, 2 próbki wody wprowadzanej do pływalni, 1 próbkę wody ciepłej z natrysku).

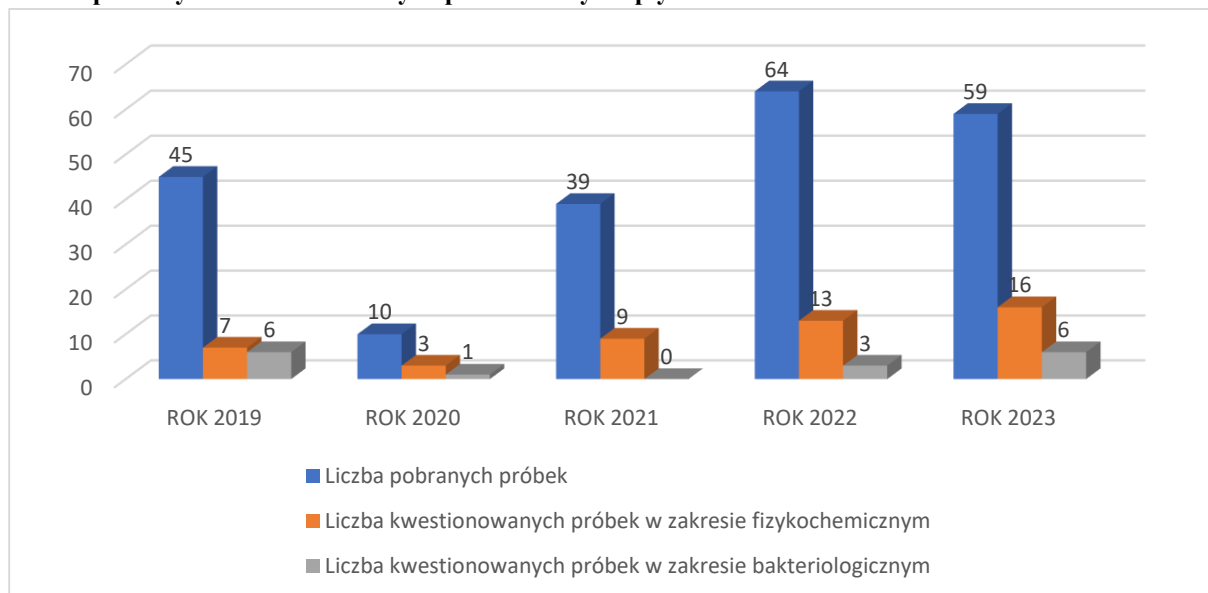
Liczba wyników próbek wody pobranych na pływalniach w ramach kontroli urzędowej oraz dostarczonych przez zarządzających pływalniami w 2023 roku

Lp.	Nazwa obiektu	Liczba wyników próbek wody pobranych w ramach kontroli urzędowej	Liczba wyników próbek wody dostarczonych przez zarządzających pływalniami
1	Pływalnia Letnia przy ulicy Wojska Polskiego	5	14
2	Pływalnia Letnia przy ulicy 3 Maja	5	18
3	Centrum Aktywności Rodzinnej „ŻeromPark” ul. Żeromskiego 4D	19	265
4	Klimontowskie Centrum Aktywności Rodzinnej ul. Hubala Dobrzańskiego 99	5	37
5	Pływalnia Kryta przy ulicy Monte Casino 46A	9	129
6	Szkoła Podstawowa nr 45, ul. Czeladzka 58	4	53
7	Szkoła Podstawowa nr 3, ul. Hutnicza 6	0	19
8	Technikum nr 4 Transportowe, ul. Kilińskiego 31	4	30
9	Technikum nr 6 Grafiki, Logistyki i Środowiska, ul. Legionów 9	4	18
10	Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 3, ul. Piłsudskiego 114	4	33
	Suma zarejestrowanych wyników	59	616

Wyniki badań parametrów fizykochemicznych i bakteriologicznych wykazały przekroczenia w **9** obiektach. Najczęściej przekroczone były parametry fizykochemiczne: mętność, pH, chlor wolny oraz chloroformu, odnotowano również przekroczenia parametrów bakteriologicznych (ogólna liczba mikroorganizmów w 36°C /±2°C/ po 48h, liczba bakterii *Pseudomonas aeruginosa*, liczba pałeczek *Legionella sp.*)

W przypadku stwierdzanych przekroczeń podejmowano działania naprawcze w celu doprowadzenia jakości wody do odpowiednich wymagań. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sosnowcu wydał również decyzję administracyjną nakazującą usunięcie nieprawidłowości w tym zakresie poprzez zapewnienie właściwej jakości wody na pływalni.

Liczba pobranych i kwestionowanych próbek wody na pływalniach w latach 2019-2023

W 2023 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sosnowcu wydał **10 decyzji - rocznych ocen jakości wody na pływalniach**, w których stwierdzono, że eksploatacja pływalni była prowadzona przez zarządzających w sposób zapewniający bezpieczeństwo zdrowotne osób korzystających z pływalni.

W 2023 roku bieżący stan sanitarno - higieniczny pływalni nie budził zastrzeżeń.

Przeprowadzone kontrole potwierdziły bieżącą czystość i porządek obiektów, zapewnienie środków czystości i higieny oraz środków dezynfekcyjnych, właściwą gospodarkę odpadami komunalnymi oraz przestrzeganie zakazu palenia tytoniu.

W 2023 roku nie wydano żadnych decyzji administracyjnych dotyczących poprawy stanu technicznego obiektów.

W powyższej grupie obiektów w 2023 r. nie nakładano mandatów karnych.

STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ I USŁUGOWYCH

STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ I USŁUGOWYCH

W 2023 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sosnowcu nadzorował **677 obiektów** użyteczności publicznej i obiektów usługowych /liczba obiektów nadzorowanych w stosunku do roku poprzedniego utrzymuje się na podobnym poziomie/:

- 155 zakładów fryzjerskich
- 110 zakładów kosmetycznych (wzrost o 4)
- 68 zakładów świadczących > niż 1 usługę (fryzjerskie/kosmetyczne/odnowy biologicznej) (wzrost o 6)
- 56 zakładów odnowy biologicznej (spadek o 9)
- 6 zakładów tatuażu
- 4 hotele
- 14 obiektów świadczących usługi hotelarskie (spadek o 1)
- 67 aptek (spadek o 3)
- 14 domów pomocy społecznej i innych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej: domy interwencyjne dla matek z dziećmi, zapewniające dzienną oraz całodobową opiekę, wyżywienie, programy rehabilitacyjne i zajęciowe
- 10 ustępów publicznych / ogólnodostępnych
- 2 noclegownie
- 1 dworzec kolejowy
- 1 dworzec autobusowy
- 8 obiektów rekreacyjnych: parki, bulwary

- 18 cmentarzy
- 14 domów przedpogrzebowych
- 1 areszt śledczy
- 10 pływalni krytych i odkrytych
- 27 stacji paliw (wzrost o 3)
- 91 inne obiekty: obiekty sportowe /26/ (wzrost o 4), sklepy zielarskie /19/, obiekty kulturalno-widowiskowe /18/, prosektorium /1/, wysypisko /2/, magloprasownia /4/, targowiska /2/, pralnie /2/, przedsiębiorstwa wodociągowe /4/, kąpielisko /1/, laboratorium badania wody i próbek środowiskowych /1/, izba wytrzeźwień /1/, szkoły tańca /4/, dom studenta /1/, zajezdnia autobusowa /1/, przystanki kolejowe /4/.

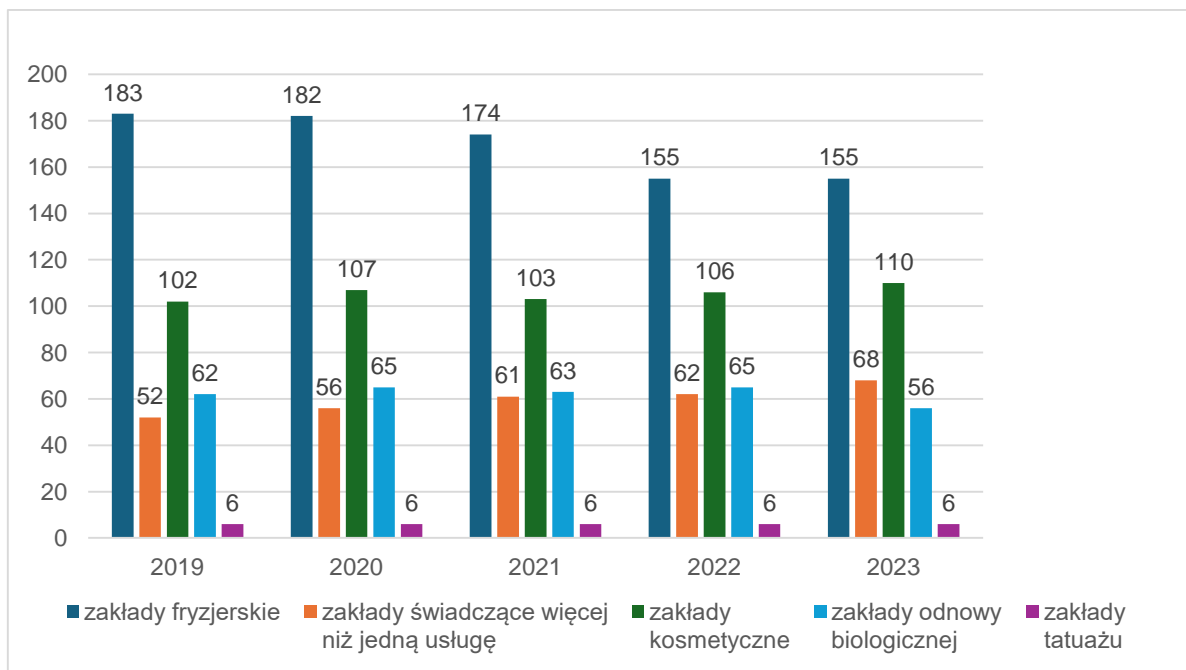
Spośród ww. obiektów w 2023 r. **kontroli poddano 363 zakłady** /skontrolowano około 54% nadzorowanych obiektów/ realizując zadania statutowe mające na celu dokonywanie okresowych ocen stanu sanitarnego umożliwiających monitorowanie sytuacji epidemiologicznej i sanitarnej oraz podejmowanie niezbędnych działań interwencyjnych.

Sektor „beauty”

W ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Sosnowcu w 2023 r. znalazło się 395 obiektów świadczących usługi związane z upiększaniem ciała, w tym zakłady fryzjerskie, zakłady kosmetyczne, zakłady tatuażu, zakładu odnowy biologicznej oraz inne, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z ww. usług.

W związku ze sprawowaniem nadzoru sanitarnego przeprowadzono łącznie 194 kontrole. Nieprawidłowości stwierdzono w 4 obiektach, dotyczyły one stanu technicznego obiektów, nieprzestrzegania procedur związanych z przechowywaniem przyborów fryzjerskich oraz gospodarką odpadami niebezpiecznymi. W 2023 r. nie nakładano mandatów w powyższej grupie obiektów. Przeprowadzone kontrole sprawdzające potwierdziły wykonanie obowiązków nałożonych decyzjami administracyjnymi.

Liczba zakładów sektora „beauty” w latach 2019 -2023

Hotele i obiekty hotelarskie

Na nadzorowanym terenie w ewidencji znajdują się 4 hotele posiadające kategoryzację oraz 14 obiektów nieskategoryzowanych /obektów świadczących usługi hotelarskie – pokoje gościnne/. W 2023 r. skontrolowano wszystkie skategoryzowane hotele oraz 10 obiektów świadczących usługi hotelarskie /przeprowadzono łącznie 19 kontroli/. Stan techniczny i porządkowy skontrolowanych obiektów nie budził zastrzeżeń. W porównaniu do roku ubiegłego stan sanitarno-higieniczny i techniczny obiektów nie uległ pogorszeniu.

Apteki

Na nadzorowanym terenie w ewidencji znajduje się 67 aptek. W 2023 r. skontrolowano 49 aptek, a kontrole w większości wykazały, że pomieszczenia obiektów utrzymane są w dobrym stanie sanitarno-porządkowym i sanitarno-technicznym.

Nieprawidłowości natury technicznej /zły stan techniczny ścian i sufitów/ stwierdzono w 2 obiektach. W związku z powyższym wydano 2 decyzje administracyjne nakazujące usunięcie uchybień, kontrole sprawdzające potwierdziły wykonanie obowiązków zawartych w decyzjach.

Domy Pomocy Społecznej i inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej

Na nadzorowanym terenie w 2023 roku znajdowało się 14 placówek zapewniających całodobową oraz dzienną opiekę. Skontrolowano 13 obiektów ujętych w ewidencji i w przypadku 3 obiektów stwierdzono nieprawidłowości dotyczące stanu technicznego:

- zły stan wszystkich baterii umywalkowych we wszystkich sanitariatach dla pensjonariuszy oraz brudne, wymagające odnowienia przez pomalowanie ściany i sufity we wszystkich sanitariatach dla pensjonariuszy;
- nieprawidłowy stan ścian w sanitarium – powierzchnia z ubytkami, niejednolita, w uniemożliwiająca skuteczne mycie i dezynfekcję;
- nieprawidłowy stan ścian oraz sufitu w ciągu komunikacyjnym łączącym budynki obiektu.

W związku z powyższym wydano 3 decyzje administracyjne nakazujące usunięcie uchybień, kontrole sprawdzające potwierdziły wykonanie obowiązków zawartych w decyzjach.

Ustępy publiczne i ogólnodostępne

W 2023 r. stan sanitarno–higieniczny ustępów oceniono jako dobry - urządzenia sanitarne myte i dezynfekowane na bieżąco według potrzeb oraz według opracowanych harmonogramów utrzymania czystości. Prowadzono również kontrole sanitarne toalet ogólnodostępnych nie objętych ewidencją, zlokalizowanych tymczasowo podczas trwania imprez masowych. W powyższej grupie obiektów w 2023 r. nie stwierdzono nieprawidłowości.

Noclegownie i domy dla bezdomnych

W ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Sosnowcu znajdują się 2 obiekty tego typu /CARITAS Diecezji Sosnowieckiej Noclegownia Sosnowiec ul. Kaliska 25 oraz Ośrodek Opiekuńczy dla Bezdomnych Sosnowiec ul. Piotrkowska 19/. Noclegownie to infrastruktura pomocowa dla osób bezdomnych, gdzie oprócz schronienia zapewnienia się również posiłek lub miejsca do jego przygotowania, upranie odzieży, pomoc socjalną i medyczną. Wyposażone są w podstawowe sprzęty, posiadają wydzielone pomieszczenia sypialniane, węzły sanitarne i pomieszczenia pomocnicze. Stan sanitarny skontrolowanych obiektów oceniono jako poprawny.

Dworce kolejowe

Na nadzorowanym terenie znajduje się 1 dworzec kolejowy /Dworzec Główny PKP w Sosnowcu ul. 3 Maja 16/. W 2023 r. przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną ww. obiektu. Potwierdzono, iż dworzec jest w dobrym stanie sanitarno-technicznym. Perony wyposażone w siedziska dla pasażerów pod zadaszeniem oraz rozmieszczone kosze na nieczystości komunalne, odpady komunalne usuwane są zgodnie z ustalonym harmonogramem. Dla podróżnych dostępne są ustępy ogólnodostępne z wydzieloną częścią damską i męską. Teren wokół obiektu uporządkowany.

Dworce autobusowe

Na terenie nadzorowanym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sosnowcu znajduje się 1 dworzec autobusowy. W 2023 r. przeprowadzono 1 kontrolę, podczas której nie stwierdzono nieprawidłowości, obiekt w dobrym stanie sanitarno – porządkowym. Na terenie dworca znajdują się siedziska dla pasażerów pod zadaszeniem, rozmieszczono kosze na odpady komunalne wyłożone workami foliowymi, które odbierane są zgodnie z ustalonym harmonogramem. Teren wokół obiektu uporządkowany.

Tereny rekreacyjne

Na terenie nadzorowanym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sosnowcu w ewidencji znajduje się 8 obiektów tej grupy. W 2023 r. skontrolowano 3 obiekty. Na terenie obiektów rozmieszczono w dostatecznej liczbie kosze na nieczystości stałe, wyłożone workami foliowymi, opróżniane zgodnie z harmonogramem. Na terenie

kontrolowanych obiektów potwierdzono rozlokowanie sanitariatów przenośnych, utrzymanych w należyłym stanie sanitarnym, serwisowanych przez specjalistyczne firmy.

Cmentarze

Na nadzorowanym terenie znajduje się w ewidencji 18 obiektów tej grupy. W 2023r. skontrolowano wszystkie cmentarze będące pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sosnowcu przeprowadzając łącznie 19 kontroli. Kontrolowane cmentarze utrzymane były w dobrym stanie sanitarnym i porządkowym - obiekty ogrodzone w sposób trwały, alejki na cmentarzach częściowo utwardzone, uporządkowane, utrzymane w czystości, na terenach cmentarzy znajdują się punkty czerpania wody (możliwość korzystania z punktów wodnych uzależniona jest od warunków atmosferycznych i pory roku), wydzielono miejsca, w których zlokalizowane są pojemniki oraz kontenery do gromadzenia odpadów komunalnych, odpady odbierane są przez gminę według harmonogramu.

Domy przedpogrzebowe

Na terenie nadzorowanym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sosnowcu znajduje się 14 domów przedpogrzebowych. W 2023 r. przeprowadzono kontrole w 5 obiektach. Zakłady usług pogrzebowych systematycznie prowadzą mycie i dezynfekcję pojazdów, posiadają odpowiedni asortyment środków dezynfekcyjnych. Na odbiór odpadów niebezpiecznych zawarte są umowy z firmami specjalistycznymi. W zakładach dostępne są toalety, których stan sanitarny nie budzi zastrzeżeń.

Areszt śledczy

Na nadzorowanym terenie znajduje się w ewidencji 1 areszt śledczy. W 2023 r. przeprowadzono 3 kontrole /w tym 2 kontrole interwencyjne/. Kontrole potwierdziły, iż pomieszczenia aresztu utrzymane są w bieżącej czystości.

W związku z wniesioną interwencją wydano 1 decyzję administracyjną dotyczącą stanu technicznego obiektu /ubytki powierzchni zmywalnej wokół umywalki w jednej z cel, zabrudzony i uszkodzony sufit łazienki oraz ciągu komunikacyjnego oddziału II/.

Inne obiekty

Do grupy tej zakwalifikowano m.in.: obiekty kulturalno-widowiskowe i sportowe, targowiska, sklepy zielarskie, pralnie, izbę wytrzeźwień, prosektoria miejskie, wysypisko odpadów, magloprasownię, przedsiębiorstwa wodociągowe, kąpielisko, zajezdnię, szkoły tańca.

Na nadzorowanym terenie znajduje się w ewidencji 91 obiektów tej grupy. Stan sanitarno-porządkowo większości skontrolowanych obiektów nie budził zastrzeżeń.

Podczas przeprowadzonych kontroli stwierdzono nieprawidłowości w 2 obiektach. Nieprawidłowości dotyczyły ich stanu technicznego. Wydano 2 decyzje nakazujące usunięcie uchybień, kontrole sprawdzające potwierdziły wykonanie obowiązków zawartych w decyzjach.

W 2023 r. na terenie miasta Sosnowiec do użytku oddano 3 obiekty sportowe będące częścią kompleksu sportowego pod nazwą **Zagłębiowski Park Sportowy** /Halę Sportową, Stadion Zimowy oraz Stadion Piłkarski/. Powstanie ww. obiektów przyczyniło się znacząco do wzrostu

liczby organizowanych w mieście imprez masowych. W 2023 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sosnowcu wydał 23 opinie dotyczące organizacji imprez masowych /dla porównania w 2022 roku wydano 12 opinii, a w 2021 - 13 opinii dotyczących organizacji imprez masowych/.

Kontrole środków transportu nie będących w ewidencji

Środki transportu publicznego

W 2023 r. w ramach bieżącego nadzoru skontrolowano 6 środków transportu publicznego (autobusy komunikacji miejskiej) znajdujących się na wyposażeniu Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej Sp. z o. o. Stan sanitarny pojazdów nie budził zastrzeżeń.

Środki do przewozu chorych

W 2023 r. skontrolowano jeden środek transportu do przewozu chorych (karetka pogotowia), znajdujący się na wyposażeniu Samodzielnego Publicznego ZOZ Rejonowego Pogotowia Ratunkowego. Stan sanitarny oraz techniczny karetki nie budził zastrzeżeń.

Środki transportu do przewozu zwłok i szczątków

W 2023 r. przeprowadzono 1 kontrolę pojazdu specjalistycznego typu karawan. Kontrola potwierdziła właściwy stan sanitarno-higieniczny skontrolowanego pojazdu. W 2023 roku nie wydawano żadnych decyzji administracyjnych i nie nakładano mandatów karnych.

INTERWENCJE

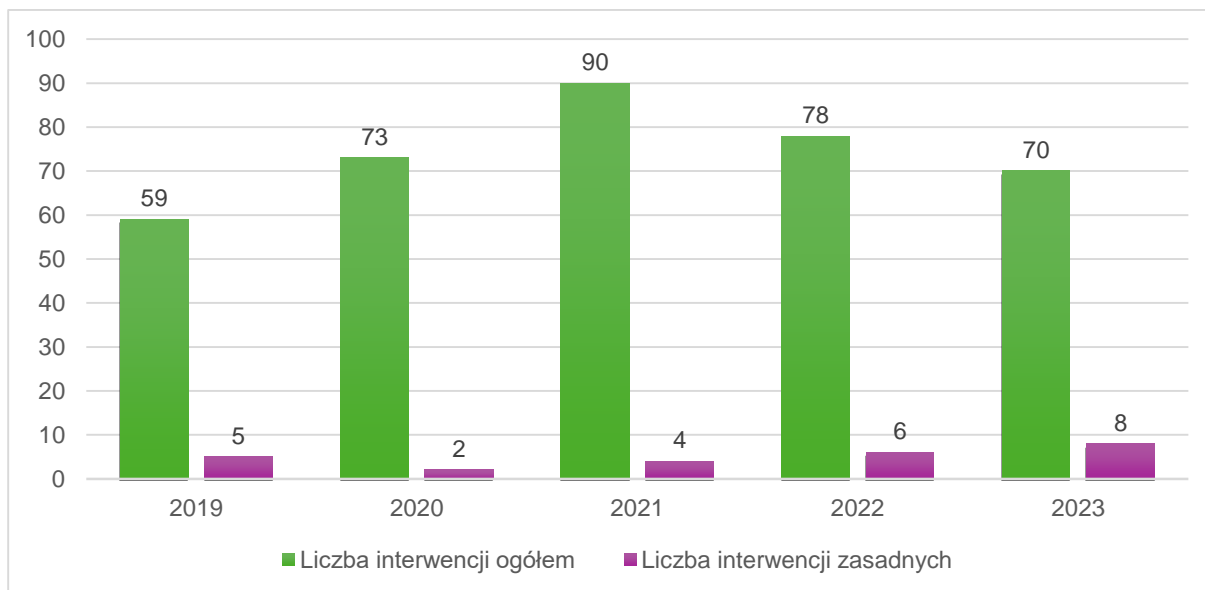
W 2023 r. do zgłoszono **70** interwencji dotyczących:

- uciążliwości wynikających z niewłaściwego stanu sanitarnego lokali mieszkalnych i związanych z tym uciążliwości /21 interwencji/;
- niewłaściwego stanu sanitarnego innych pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi /7 interwencji/;
- uciążliwości powodowanych przez nieprawidłową gospodarkę odpadami komunalnymi /8 interwencji/
- innych nieprawidłowości /34 interwencje/ takich jak: zaszczurzenie nieruchomości, obecność insektów w częściach wspólnych budynków, obecność gołębi w budynku mieszkalnym, awaria kanalizacji, nieprzyjemny zapach z kanalizacji, uciążliwości odorowe w budynkach mieszkalnych, zalanie cmentarza, oprysk terenu zielonego wokół budynku silnym środkiem chemicznym, prowadzenie niezarejestrowanej działalności medycznej.

W wyniku podejmowanych działań potwierdzono **zasadność 8 interwencji**, nałożono 3 mandaty karne na łączną kwotę 800 zł /związane z gromadzeniem odpadów komunalnych na terenie nieruchomości/. Kontrole sprawdzające potwierdziły usunięcie nieprawidłowości w zakresie wniesionych interwencji.

Poniższy wykres przedstawia zestawienie interwencji, które wpłynęły do PPIS w Sosnowcu w latach 2018-2023, z wyszczególnieniem interwencji zasadnych.

Liczba interwencji w latach 2019-2023

Jak wynika z powyższego wykresu:

- w 2023 r. nastąpił nieznaczny spadek liczby wniesionych interwencji w stosunku do roku 2022 r. /z 78 do 70/, natomiast największe nasilenie wniesionych interwencji przypadło na czas pandemii w roku 2021 /duża ilość interwencji dotyczących nieprzestrzegania przepisów przeciwepidemicznych/;
- większość wnoszonych interwencji w zakresie kompetencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej była nieuzasadniona /w 2023 roku potwierdzono słuszność stawianych zarzutów w przypadku 8 zgłoszonych interwencji co stanowi około 13% ogółu rozpatrzonych interwencji/.

WNIOSKI

W roku 2023 jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi nie uległa znacznym zmianom w stosunku do roku 2022.

Liczba kwestionowanych próbek wody, w których badano parametry fizykochemiczne i organoleptyczne, zmniejszyła się z 18 próbek /co stanowi ok. 4,8% z 375 próbek w 2022 roku/ do 9 próbek /co stanowi ok. 2,5% z 358 próbek w 2023 roku/.

Ilość kwestionowanych próbek wody, w których badano parametry bakteriologiczne wzrosła z 12 próbek /co stanowi ok. 3,3% z 362 próbek w 2022 roku/ do 14 próbek /co stanowi ok. 4,1% z 345 próbek w 2023 roku/. Z uwagi na stwierdzone przekroczenia przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne dokonywały punktowych wymian instalacji, co nie wpływa na całość systemu wodociągowego oraz jakość wody.

Podsumowując nadzór nad obiektami użyteczności publicznej i usługowymi, po analizie wyników przeprowadzonych w 2023 r. kontroli stwierdzono:

- liczba nadzorowanych obiektów utrzymywała się na podobnym poziomie względem 2022 r.;

- liczba obiektów skontrolowanych wzrosła w stosunku do roku 2022 z 284 do 363 obiektów /wzrost o około 28%/;
- liczba przeprowadzonych kontroli również wzrosła z 332 w roku 2022 do 411 w roku 2023 /wzrost o około 24%/;
- wydano łącznie 14 decyzji nakazujących usunięcie nieprawidłowości w nadzorowanych obiektach /w 2022 roku wydano 8 decyzji/ – wzrost ten świadczy o nieznacznym pogorszeniu stanu obiektów komunalnych (głównie stanu technicznego).

W zakresie interwencji wpływających do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sosnowcu można stwierdzić, iż w perspektywie wieloletniej ich liczba wykazuje systematyczny, niewielki wzrost. Wyjątek stanowi niewątpliwie rok 2021, w którym odnotowano liczne zgłoszenia dotyczące nieprzestrzegania przepisów przeciwepidemicznych związanych z pandemią COVID-19.

Poza ww. działalnością w 2023 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sosnowcu w zakresie działalności kontrolno-represyjnej wydał także:

- 80 decyzji zezwalających na przeprowadzenie ekshumacji,
- 10 decyzji zbiorczych rocznych ocen wody w pływalniach,
- 9 decyzji zezwalających na zastosowanie materiałów mających kontakt z wodą / zastosowanie preparatu do uzdatniania wody,
- 1 decyzję zmieniającą termin wykonania decyzji,
- 5 decyzji umarzających,
- 1 decyzję zatwierdzającą,
- 9 decyzji zezwalających na wywóz zwłok poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- 1 decyzję wygaszającą,
- 1 decyzję uchylającą.

Wydano również 31 postanowień dotyczących sprowadzenia zwłok/prochów z zagranicy oraz 29 opinii sanitarnych (dotyczących organizacji imprez masowych / projektu uchwały Rady Miejskiej / spełnienia wymagań sanitarnych pomieszczeń podmiotów leczniczych i pojazdu do przewozu zwłok i szczątków).

STAN SANITARNY ŚRODOWISKA PRACY

Nadzór sanitarny w zakładach pracy prowadzony jest w celu poprawy warunków pracy i ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy.

W 2023 roku w ramach przeprowadzanych kontroli w zakładach pracy sprawowano nadzór nad:

- bezpieczeństwem i higieną pracy,
- wykonywaniem przez przedsiębiorców badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia,
- przeprowadzaniem profilaktycznych badań lekarskich pracowników,
- substancjami chemicznymi i ich mieszaninami,
- występowaniem w środowisku pracy substancji chemicznych i ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy,
- występowaniem czynników fizycznych oraz biologicznych w środowisku pracy;
- obrotem substancjami chemicznymi i ich mieszaninami w tym o działaniu rakotwórczym lub mutagennym,
- produktami biobójczymi (wprowadzaniem do obrotu produktów biobójczych oraz stosowaniem ich w działalności),
- przestrzeganiem przez pracodawców przepisów i zasad bhp podczas usuwania bądź zabezpieczania wyrobów zawierających azbest /w ramach realizacji rządowego „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”/,
- realizacją ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych,
- produktami kosmetycznymi (udostępnianie na rynku oraz oznakowanie).

OCENA ZAKŁADÓW PRACY

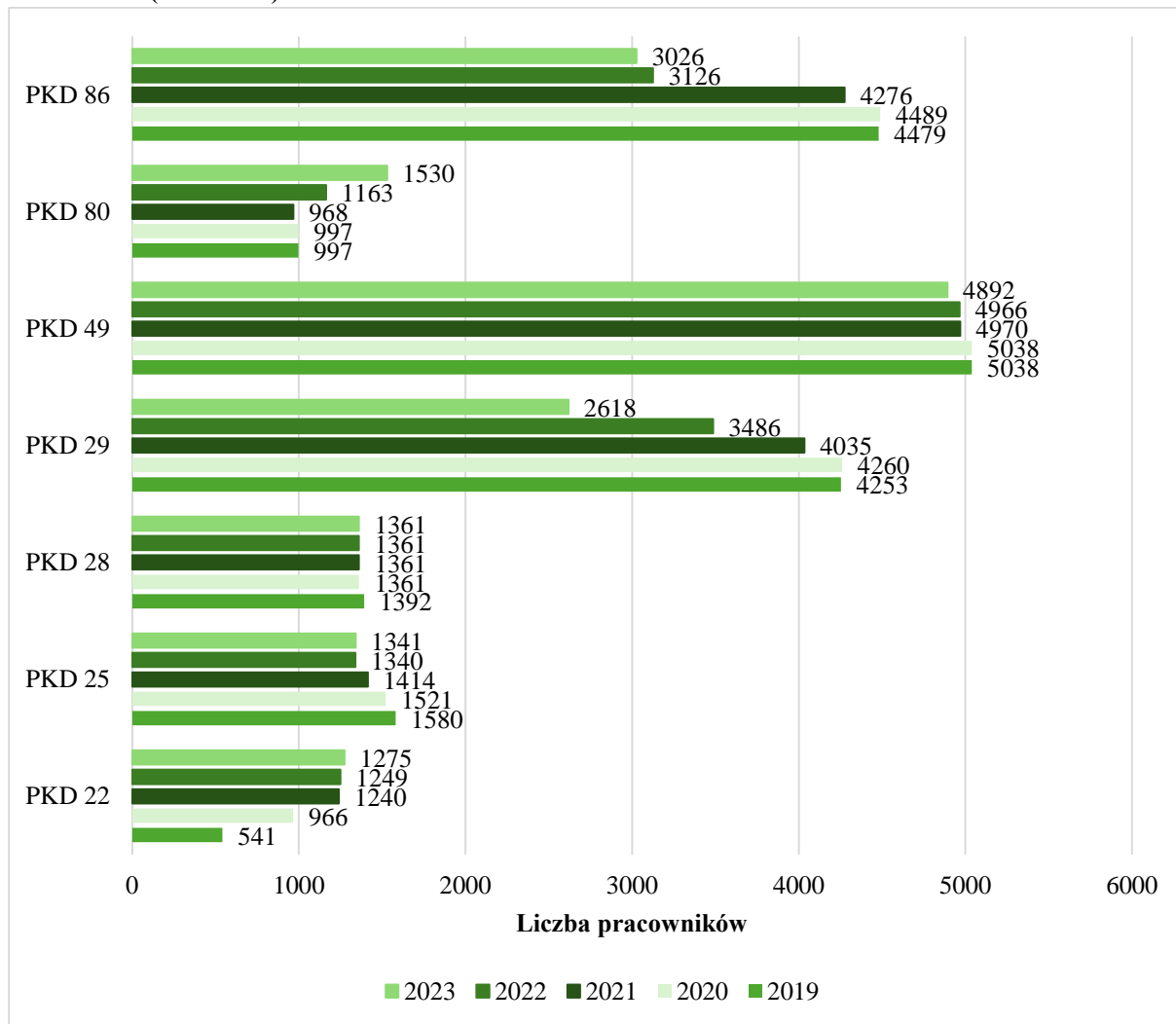
W 2023 roku nadzorowano **453 zakłady pracy**, w których zatrudnienie ogółem wyniosło **29 743 pracowników** /w stosunku do 2022 roku liczba nadzorowanych zakładów spadła o 7/. Zarejestrowano wzrost liczby zatrudnionych w nadzorowanych zakładach o 42 osoby, co stanowi 0,14%. W latach wcześniejszych odnotowywano spadek zatrudnionych.

Zgodnie z wykazem Polskiej Klasyfikacji Działalności /PKD/ **największą liczbę zatrudnionych pracowników zarejestrowano** w następujących działach:

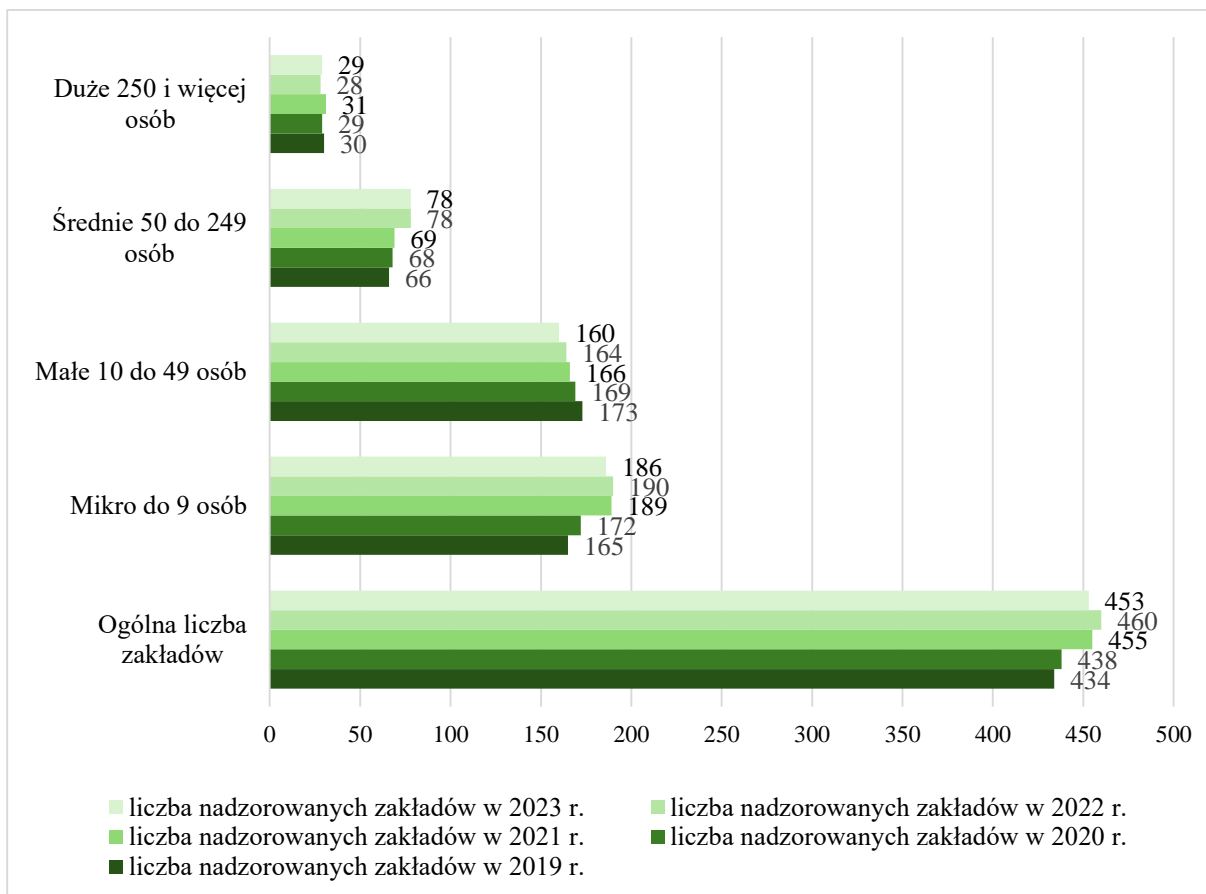
- 49 - Transport lądowy oraz transport rurociągowy /4892 zatrudnionych/,
- 86 - Opieka zdrowotna i pomoc społeczna /3026 zatrudnionych/,
- 29 - Przetwórstwo przemysłowe - Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep z wyłączeniem motocykli /2618 zatrudnionych/,
- 80 - Działalność detektywistyczna i ochroniarska /1530 zatrudnionych/,
- 28 - Przetwórstwo przemysłowe - Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowanych /1361 zatrudnionych/,

- 25 - Przetwórstwo przemysłowe - Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń /1341 zatrudnionych/,
- 22 – Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych /1275 zatrudnionych/.

Zmiany liczby zatrudnionych w zakładach pracy w latach 2019-2023 według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007)

Podział zakładów pracy w zależności od liczby zatrudnionych pracowników na przestrzeni lat 2019-2023

Z przedstawionych zestawień wynika, że:

- nadal najwięcej jest zakładów mikro - /do 9 pracowników, ~41% wszystkich zakładów/, i małych - / 10 do 49 pracowników, ~35 % wszystkich zakładów/; pomimo odnotowania spadku liczby zakładów w tych grupach /spadek o 4 w każdej grupie/
- najmniej liczną grupę stanowią duże zakłady / wzrost w stosunku do 2022 roku o 1, ~6,4% wszystkich zakładów /.

W warunkach przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) i natężeń (NDN) czynników szkodliwych dla zdrowia w 2023 roku **zatrudnionych było 1071 pracowników** /spadek w stosunku do 2022 roku o 50 osób co stanowi ~ 4,5% (16 osobom pogorszyły się warunki pracy, przy jednoczesnej poprawie dla 66 osób) /.

Przekroczenia normatywów higienicznych czynników szkodliwych dla zdrowia stwierdzono w 24 zakładach pracy o następujących profilach produkcji według PKD:

- 10 Przetwórstwo przemysłowe - Produkcja artykułów spożywczych /3 zakłady – 19 pracowników, wzrost w stosunku do roku 2022 o 12 pracowników/;
- 22 Przetwórstwo przemysłowe - Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych /3 zakłady - 27 pracowników, wzrost w stosunku do roku 2022 o 3 pracowników/;
- 24 Przetwórstwo przemysłowe - Produkcja metali /2 zakłady – 67 pracowników, spadek w stosunku do roku 2022 o 45 pracowników/;

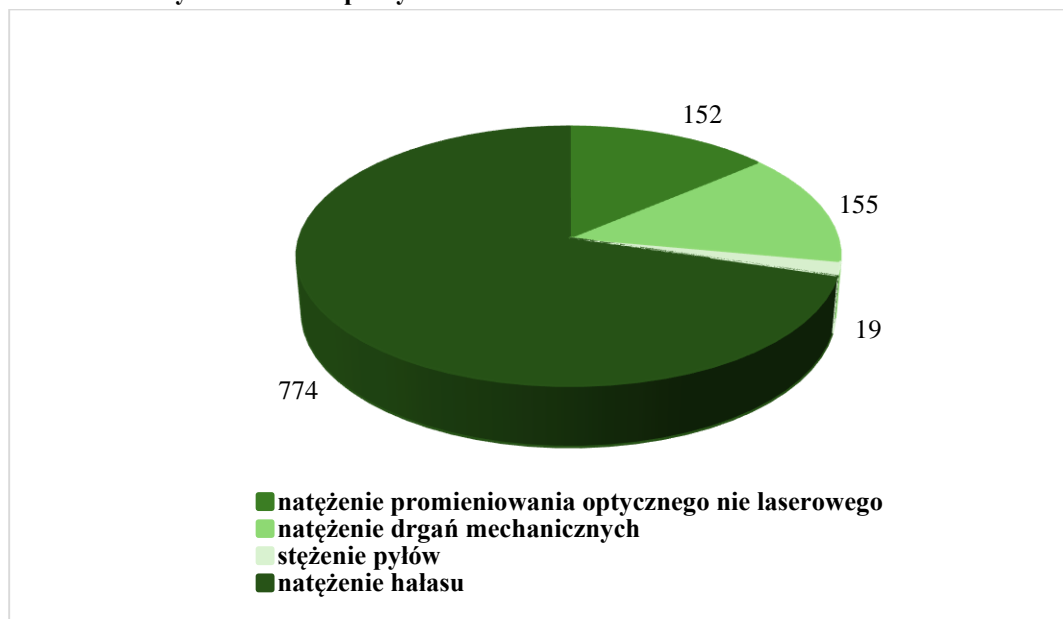
- 25 Przetwórstwo przemysłowe - Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń /4 zakłady - 237 pracowników, spadek w stosunku do roku 2022 o 1 zakład oraz wzrost o 1 pracownika/;
- 28 Przetwórstwo przemysłowe - Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana /1 zakład - 419 pracowników, bez zmian w stosunku do roku 2022/;
- 29 Przetwórstwo przemysłowe - Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep z wyłączeniem motocykli /3 zakłady - 15 pracowników, bez zmian w stosunku do roku 2022/;
- 32 Pozostała produkcja wyrobów /1 zakład - 69 pracowników, bez zmian w stosunku do roku 2022/;
- 33 Przetwórstwo przemysłowe - Naprawa, konserwacja i instalacja maszyn i urządzeń /1 zakład - 8 pracowników, bez zmian w stosunku do roku 2022/;
- 36 Dostawa wody; Gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją - Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody /1 zakład - 5 pracowników, bez zmian w stosunku do roku 2022/;
- 41 Budownictwo – Roboty budowlane związane z wznoszeniem budynków /1 zakład - 10 pracowników, bez zmian w stosunku do roku 2022/;
- 42 Budownictwo – Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej /1 zakład - 20 pracowników, bez zmian w stosunku do roku 2022/;
- 47 Handel hurtowy i detaliczny; Naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle - Handel detaliczny z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi /1 zakład – 2 pracowników, bez zmian w stosunku do roku 2022/;
- 52 Transport i gospodarka magazynowa – Magazynowanie i działalność usługowa wspomagająca transport /1 zakład - 57 pracowników, bez zmian w stosunku do roku 2022/;

Ponadnormatywny hałas jest nadal głównym czynnikiem szkodliwym występującym w zakładach pracy /podobnie jak w latach ubiegłych/. Przekroczenie NDN hałasu stwierdzono **w 20 zakładach pracy dla 774 pracowników** /wzrost o 1 zakład, spadek o 93 pracowników w stosunku do roku 2022/.

Przekroczenia normatywów higienicznych stwierdzono również dla:

- natężenia promieniowania optycznego nie laserowego - 152 pracowników;
- natężenia drgań mechanicznych - 155 pracowników;
- stężenia pyłów - 19 pracowników /7 osób - pył mąki, 12 osób - pył organiczny pochodzenia roślinnego i zwierzęcego za wyjątkiem pyłów mąki i drewna/.

Liczba pracowników pracujących w przekroczeniach NDN i NDS czynników szkodliwych w nadzorowanych zakładach pracy w roku 2023

Uzyskano poprawę warunków pracy w związku z likwidacją przekroczeń normatywów higienicznych dla 66 pracowników, w tym:

- dla 45 osób w 1 zakładzie o PKD 24 (całkowita liczba osób pracujących w przekroczeniach fizycznych czynników szkodliwych tj. hałas, drgania i promieniowanie optyczne, spadła z 97 do 52 osób – całkowita likwidacja przekroczeń związanych z drganiami oraz promieniowaniem optycznych)
- dla 21 osób w 2 zakładach (podmiot i obiekt) o PKD 81 (całkowita liczba osób pracujących w przekroczeniach fizycznych czynników szkodliwych tj. hałas oraz drgania, spadła ze 137 do 116 osób)

W 2023 roku przeprowadzono ogółem **147 kontroli w 117 zakładach pracy** /~ 26 % ogółu nadzorowanych/, w tym w **31 zakładach** stwierdzono nieprawidłowości.

Wydano **29 decyzji administracyjnych**, zobowiązujących zakłady do usunięcia stwierdzanych nieprawidłowości. Łącznie wydane decyzje zawierały **174 nakazy**. Opis nakazów przedstawiono w tabeli poniżej.

Nakazy wydane w związku z nałożeniem decyzji administracyjnych w roku 2023

Lp.	Nakazy dot.	Liczba nakazów
1	Zapewnienia właściwego stanu higieniczno-sanitarnego oraz prawidłowego urządzenia pomieszczeń higieniczno – sanitarnych	52
2	Przeprowadzenia lub uzupełnienia oceny ryzyka zawodowego o zagrożenia występujące środowisku pracy oraz zapoznania z nią pracowników	29
3	Substancji i mieszanin niebezpiecznych	28

4	Badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy	26
5	Substancji ich mieszaniny, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym	10
6	Prowadzenia na bieżąco rejestrów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy oraz kart badań i pomiarów czynników szkodliwych	6
7	Obniżenia stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy do dopuszczalnych NDS i NDN	5
8	Zapewnienia właściwego stanu higieniczno- sanitarnego pomieszczeń pracy i magazynowych	5
9	Odzieży roboczej i ochronnej	4
10	Produktów biobójczych	3
11	Opracowania instrukcji stanowiskowych i BHP oraz zapoznania z nimi pracowników.	2
12	Systemu udzielania pierwszej pomocy w razie wypadku	1
13	Przeprowadzanie badań lekarskich pracowników	1
14	Zaprowadzenie rejestru chorób zawodowych i zgłoszeń podejrzeń o takie choroby	1
15	Oznakowania strefy wejścia w rejon przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu	1
Razem		174

W ramach nadzoru nad produktami biobójczymi oraz w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami - wprowadzanie do obrotu produktu biobójczego bez wymaganego pozwolenia - nałożono 3 mandaty na łączną sumę 700 zł.

OCENA WARUNKÓW PRACY PODCZAS ZABEZPIECZANIA /USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST

W 2023 roku zgłoszono **26 przypadków** prowadzenia prac związanych z demontażem pokryć dachowych i ociepleń budynków wykonanych z płyt azbestowo-cementowych /wzrost o 15 % w stosunku do 2022 roku/. Prace prowadzone były przez 7 firm posiadających wymagane zezwolenia na działalność związaną z usuwaniem wyrobów zawierających azbest.

Zgodnie z realizowanym Rządowym „Programem oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009-2032” w 2023 roku przeprowadzono 2 kontrole u przedsiębiorców świadczących usługi

demontażu wyrobów zawierających azbest w zakresie przestrzegania przepisów oraz zasad bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania powyższych prac.

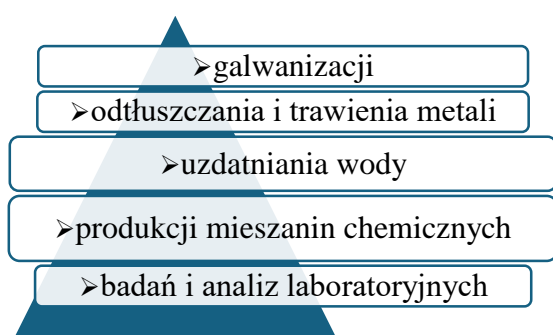
W ramach kontroli oceniano:

- usuwanie, składowanie i zabezpieczenie wyrobów zawierających azbest;
- oznakowanie terenu prac;
- odzież i obuwie robocze oraz środki ochrony indywidualnej, w które wyposażeni są pracownicy dokonujący bezpośrednich prac przy demontażu wyrobów zawierających azbest.

W wyniku przeprowadzenia ww. kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA LEGALNEGO OBROTU I STOSOWANIA PREKURSORÓW NARKOTYKÓW

W zakładach na terenie Sosnowca nadal stosowane są prekursory narkotyków podczas procesów:

Z ogółu **32 nadzorowanych podmiotów:**

- 23 stosuje prekursory;
- 9 wprowadza do obrotu substancje będące prekursorami narkotyków.

Ilość prekursorów narkotyków używanych w zakładach na terenie Sosnowca w latach 2020 – 2022*

Nazwa substancji	Jednostka miary	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022
Kwas siarkowy	[l]	29 702	14 074	14 050
Kwas solny	[l]	131 245	151 413	247 745
Aceton	[kg]	1 047	1 072	930
Nadmanganian potasu	[kg]	5 575	3 126	2 650

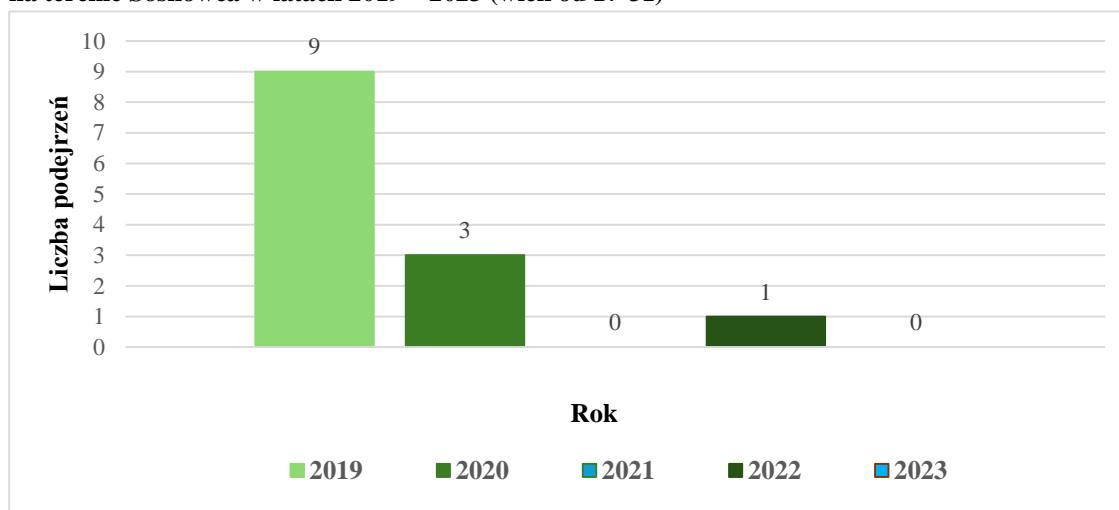
* UWAGA: dane z 2023 r. zgodnie z przepisami przekazywane są PPIS w Sosnowcu dopiero w I kwartale 2024 roku.

Jak wynika z zestawienia w 2022 roku znacząco wzrosła liczba wykorzystywanego kwasu solnego (stosowanego w procesach galwanicznych oraz w procesach produkcji środków myjących i czyszczących). W przypadku wykorzystywanego acetonu, kwasu siarkowego i nadmanganianu odnotowano niewielki spadek. W 2022 roku nie zarejestrowano żadnych przypadków nielegalnego handlu prekursorami narkotyków na terenie Sosnowca.

NADZÓR NAD OBROTEM ŚRODKAMI ZASTĘPCZYMI „DOPALACZAMI”

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sosnowcu w 2023 roku nie prowadził postępowań administracyjnych, dotyczących wprowadzania do obrotu środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, jak również nie nakładał kar pieniężnych za wytwarzanie lub wprowadzanie do obrotu środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych zgodnie z art 52 a Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r., poz. 172 z późn. zm.). Przeprowadzono 2 kontrole sanitarne w zakresie udostępnianych na rynku produktów na bazie konopi (susze roślinne przeznaczone do palenia) pod kątem zawartości substancji THC-P i HHC-P. Nie stwierdzono nieprawidłowości. W 2023 roku nie odnotowano przypadków podejrzeń zatruc środków zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi na terenie miasta Sosnowiec /na bieżąco monitorowano sytuację epidemiologiczną w zakresie używania środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych współpracując z podmiotami leczniczymi/.

Liczba podejrzeń zatruc pacjentów środkami zastępczymi/nowymi substancjami psychoaktywnymi na terenie Sosnowca w latach 2019 – 2023 (wiek od 17-31)

Spadek zgłoszeń związany jest z wprowadzonymi zmianami przepisów prawnych oraz likwidacją Instytutu Medycyny Pracy i Zdrowia Środowiskowego w Sosnowcu. Ponadto zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej część substancji psychoaktywnych włączono do grupy środków odurzających /narkotyków/.

CHOROBY ZAWODOWE

W 2023 r. zarejestrowano **32 podejrzania chorób zawodowych** /o 5 mniej w stosunku do 2022/.

W wyniku przeprowadzonych postępowań wyjaśniających i administracyjnych **wydano 43 decyzje w sprawie chorób zawodowych:**

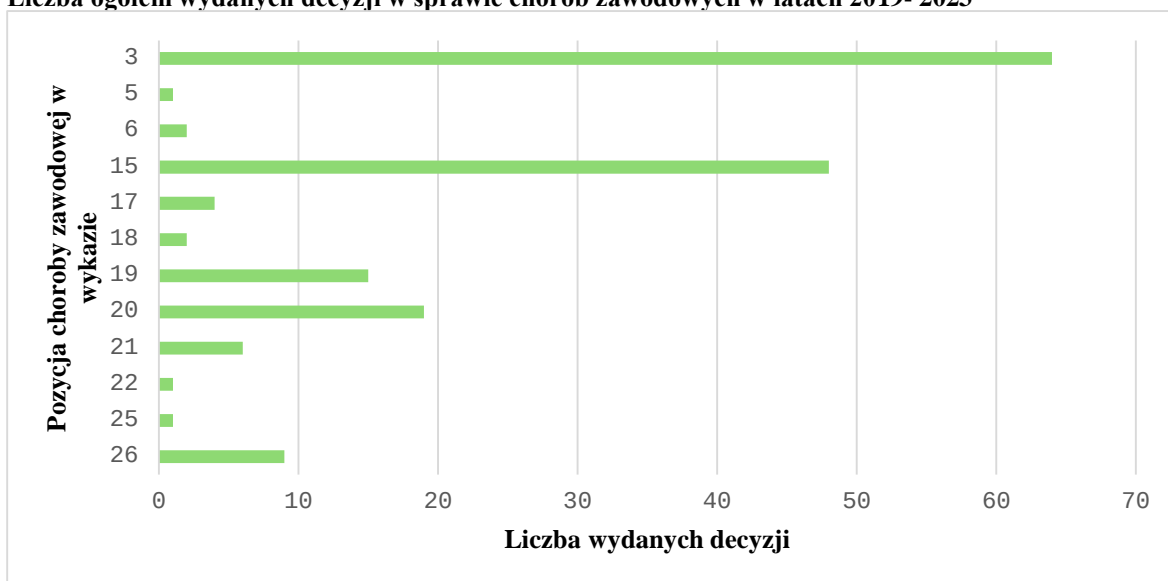
- 15 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej (wzrost o 3 decyzje);
- 24 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej (wzrost o 2 decyzje);

- 4 decyzje umarzające postępowanie (spadek o 4 decyzje).

Liczba wydanych decyzji w/s chorób zawodowych w latach 2019-2023

Rodzaj choroby zawodowej / pozycja wykazu chorób według załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30.06.2009 r. w sprawie chorób zawodowych	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Pylice płuc (poz. 3)	7	16	15	16	10
Przewlekłe obturacyjne zapalenie oskrzeli, które spowodowało trwałe upośledzenie sprawności wentylacyjnej płuc (poz. 5)	0	0	1	0	0
Astma oskrzelowa (poz. 6)	0	0	0	0	2
Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat (poz. 15)	12	9	12	5	10
Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi (poz. 17)	0	0	0	1	3
Choroby skóry (poz. 18)	1	1	2	0	0
Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy (poz. 19)	2	1	2	4	6
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy (poz. 20)	1	4	4	3	7
Obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowany hałasem, wyrażony podwyższeniem progu słuchu o wielkości co najmniej 45 dB w uchu lepiej słyszącym, obliczony jako średnia arytmetyczna dla częstotliwości audiometrycznych 1,2 i 3 kHz (poz. 21)	1	2	0	1	2
Zespół wibracyjny (poz. 22)	0	1	0	0	0
Choroba układu wzrokowego wywołane czynnikami fizycznymi, chemicznymi lub biologicznymi (poz. 25)	0	0	1	0	0
Choroby zakaźne i pasożytnicze albo ich następstwa (poz. 26)	1	0	1	4	3
Razem	25	34	38	34	43

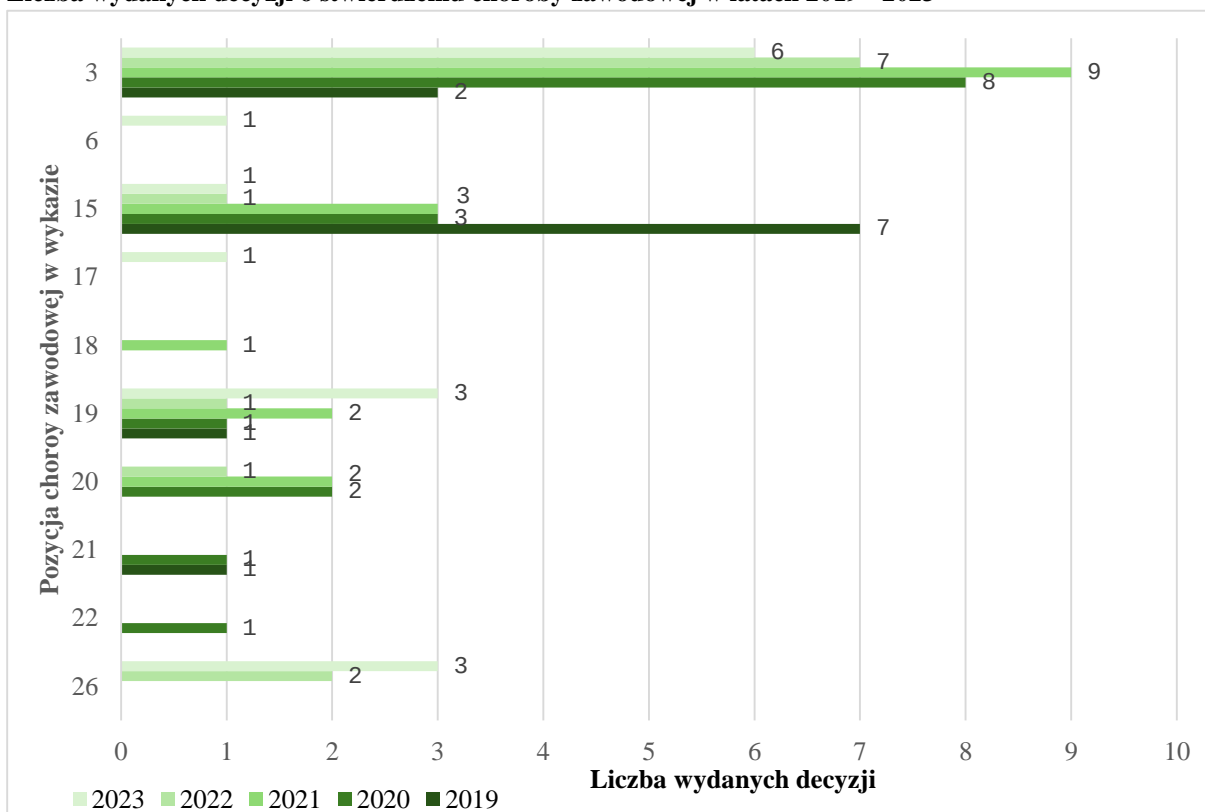
Liczba ogółem wydanych decyzji w sprawie chorób zawodowych w latach 2019- 2023

Jak wynika z wykresu na przestrzeni lat 2021-2023 najczęściej prowadzono postępowania/wydawano decyzje dotyczące chorób zawodowych:

- pylice płuc /dotyczy grupy zawodowej górników/.
- przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat /dotyczy grupy zawodowej nauczycieli/;
- przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy

Liczba wydanych decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej w latach 2019 - 2023

Liczba wydanych decyzji stwierdzających poszczególne rodzaje chorób zawodowych w latach: 2019-2023

Rodzaj choroby zawodowej / pozycja wykazu chorób według załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30.06.2009 r. w sprawie chorób zawodowych	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Pylice płuc (poz.3)	2	8	9	7	6
Astma oskrzelowa (poz 6)	0	0	0	0	1
Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat (poz. 15)	7	3	3	1	1
Nowotwór złośliwy powstały w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi – rak płuca (poz. 17)	0	0	0	0	1
Choroba skóry- alergiczne kontaktowe zapalenie skóry (poz. 18)	0	0	1	0	0
Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy (poz. 19)	1	1	2	1	3
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy (poz. 20)	0	2	2	1	0
Obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowany hałasem, wyrażony podwyższeniem progu słuchu o wielkości co najmniej 45 dB w uchu lepiej słyszającym, obliczony jako średnia arytmetyczna dla częstotliwości audiometrycznych 1,2 i 3 kHz (poz. 21)	1	1	0	0	0
Zespół wibracyjny (poz. 22)	0	1	0	0	0
Choroby zakaźne i pasożytnicze albo ich następstwa (poz. 26)	0	0	0	2	3
Razem	11	16	17	12	15

Choroby związane z pylicą płuc stanowią aktualnie najczęściej występujące schorzenie o podłożu zawodowym i dotyczą 40% decyzji stwierdzających w sprawie chorób zawodowych wydanych w 2023 roku.

Na drugim miejscu plasują się zarówno choroby zakaźne i pasożytnicze albo ich następstwa jak i przewlekłe choroby układu ruchu spowodowane sposobem wykonywania pracy i stanowią odpowiednio po 20% decyzji stwierdzających w sprawie chorób zawodowych wydanych w 2023 roku.

WNIOSKI

W roku 2023 zarejestrowano niewielki wzrost zatrudnienia w stosunku do lat ubiegłych.

W dalszym ciągu utrzymana została dominacja mikro i małych przedsiębiorstw.

Ogólna liczba nadzorowanych zakładów spadła /~ ok. 1,5%/ w stosunku do poprzedniego roku.

Niewielkie zmiany zarejestrowano jedynie w ilości:

- dużych i małych zakładów /wzrost/
- mikro i średnich zakładów /spadek/

W 2023 roku warunki pracy w zakładach uległy poprawie w stosunku do roku poprzedniego:

- ~ 4,5 %, spadek liczby pracowników zatrudnionych w przekroczeniach normatywów higienicznych;
- liczba wydanych decyzji dotyczących likwidacji stwierdzanych nieprawidłowości spadła /spadek o 1/.

Nadal największym zagrożeniem dla zdrowia pracowników jest hałas ponadnormatywny.

W roku 2023 odnotowano spadek liczby osób pracujących w przekroczeniach hałasu /o ~ 11%/.

Ponadto odnotowano również spadek liczby osób pracujących w przekroczeniach promieniowania optycznego o ~ 9,5%. Odnotowano natomiast wzrost w przypadku drgań (drgania mechaniczne o działaniu ogólnym i miejscowym) /o ~ 30,5% /i pyłów /o ~ 37%/.

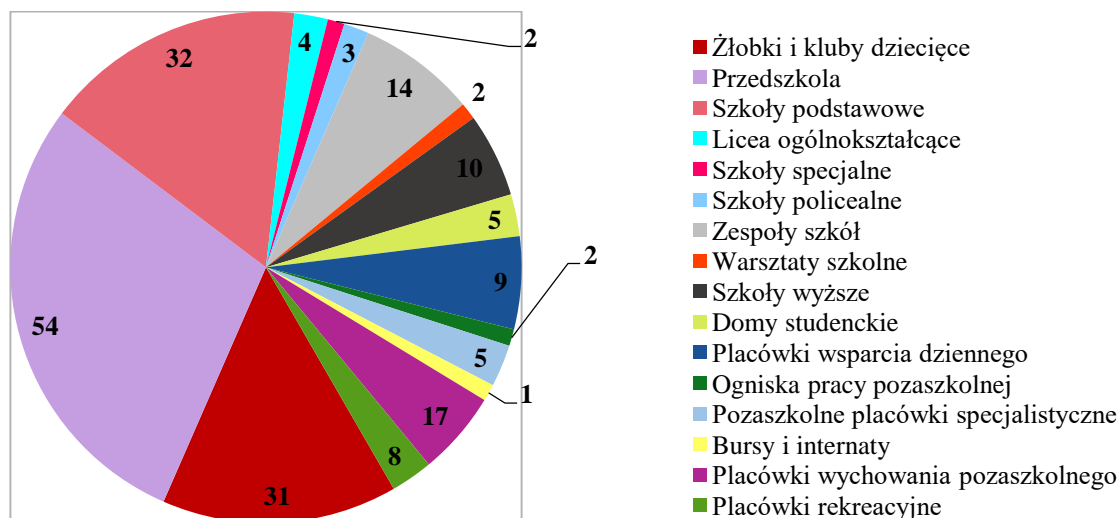
Prace demontażu wyrobów zawierających azbest /wymiana okładzin z płyt na elewacjach zewnętrznych budynków mieszkalnych/ wykonywane były w warunkach zachowywania zasad bezpieczeństwa oraz przestrzegania obowiązujących przepisów.

W roku 2023 nie stwierdzono prowadzenia działalności w zakresie produkcji/obrotu hurtowego lub detalicznego środków zastępczych jak również nie prowadziły działalności obiekty ze sprzedażą tego rodzaju produktów. Nie stwierdzono przypadków zatrucia środkami zastępczymi. Zarejestrowano spadek liczby zgłoszeń podejrzeń chorób zawodowych /o 5 w stosunku do roku poprzedniego/ przy równoczesnym wzroście liczby wydanych decyzji w/s chorób zawodowych /wzrost o 1/. Choroby związane z pylicą płuc stanowią w dalszym ciągu najczęściej występujące schorzenie o podłożu zawodowym i dotyczą 40% decyzji stwierdzających w sprawie chorób zawodowych wydanych w 2023 roku.

STAN SANITARNY PLACÓWEK OŚWIATOWO- WYCHOWAWCZYCH

W 2023 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sosnowcu obejmował ewidencją oraz planowym nadzorem **202** obiekty dla dzieci i młodzieży. Ogółem skontrolowanych zostało **75** obiektów stałych i **9** obiektów sezonowych /w ramach wypoczynku zimowego oraz letniego/ przeprowadzając łącznie **98** kontroli.

Obiekty nadzorowane w roku 2023

Nadzór nad w/w obiektami prowadzony jest w celu potwierdzenia zapewnienia sanitarno-higienicznych warunków pobytu, nauki i wypoczynku, jak również bezpieczeństwa dzieci oraz młodzieży.

Wśród placówek objętych nadzorem znajdują się: żłobki, przedszkola, szkoły wszystkich typów i stopni, w tym również szkoły wyższe, placówki pracy pozaszkolnej i inne.

W 2023 roku wydano 4 decyzje potwierdzające spełnianie wymagań sanitarno-higienicznych do prowadzenia działalności w zakresie opieki nad dziećmi do lat 3 dla żłobków /Niepubliczny Żłobek „Troskliwe Misie”, Sosnowiec, ul. A. Struga 1, Niepubliczny Żłobek „Wyspa Marzeń”, Sosnowiec, ul. ks. J. Popiełuszki 36, Niepubliczny Żłobek „Bolek i Lolek”, Sosnowiec, ul. Łomżyńska 2; Żłobek Oddział nr 9 Zespołu Żłobka i Klubów Dziecięcych, Sosnowiec, ul. Piłsudskiego 114.

STAN SANITARNO-TECHNICZNY PLACÓWEK OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH

Kontrole przeprowadzone w 2023 roku wykazały, że stan sanitarno-higieniczny oraz techniczny, w większości skontrolowanych placówek, nie budził zastrzeżeń i został oceniony pozytywnie. Podczas pełnionego nadzoru znalazły się jednak takie placówki, w których stwierdzono nieprawidłowości. W związku z powyższym wydanych zostało 13 decyzji nakazujących wykonanie obowiązków.

Według informacji uzyskanych od dyrektorów obiektów, w przypadku wystąpienia drobnych nieprawidłowości są one na bieżąco usuwane, jednak te stwierdzane podczas kontroli

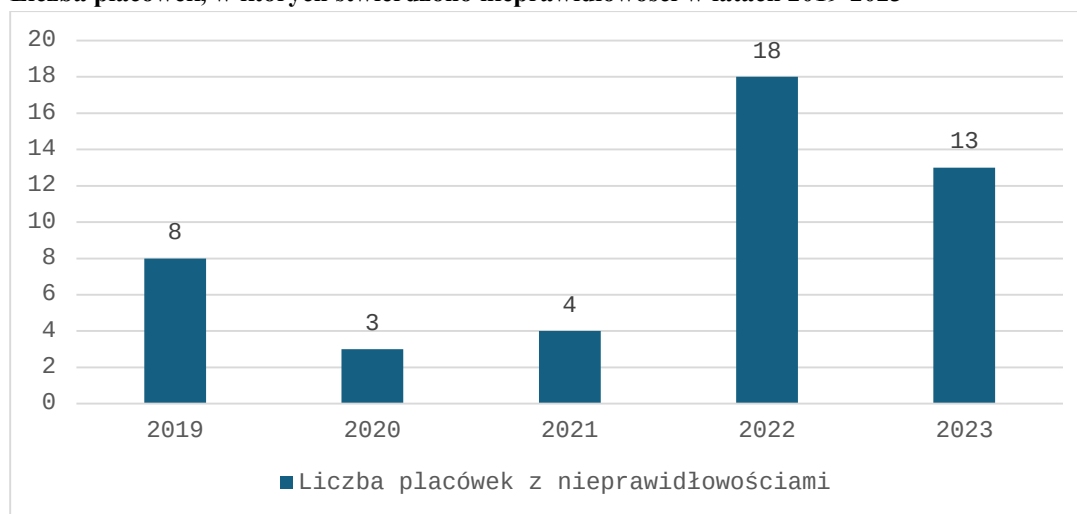
w większości przypadków wymagają dużych nakładów finansowych, w związku z czym placówki nie są w stanie samodzielnie dokonywać remontów.

Kontrole wykazały, iż w miarę posiadanych środków finansowych placówki nabywają nowe sprzęty i wyposażenie do sal zajęć i klas lekcyjnych.

Ogółem w 2023 roku wydano **50** decyzji, w tym:

- **13** nowych decyzji nakazujących wykonanie nałożonych obowiązków;
- **21** prolongujących terminy realizacji wcześniej nałożonych obowiązków;
- **16** decyzji płatniczych.

Liczba placówek, w których stwierdzono nieprawidłowości w latach 2019-2023

Wśród nieprawidłowości stwierdzonych podczas kontroli wykazywano między innymi:

- zabrudzenia/ zawilgocenia/ odpadanie farby/ pęknięcia/ ścian i sufitów;
- stare/ o znacznym stopniu zużycia urządzenia sanitarne;
- zniszczone/ nierówne/ z ubytkami/ popękane nawierzchnie podłóg/ parkietów podłogowych;
- nierówne / popękane nawierzchnie boisk, chodników;
- brak osłon zabezpieczających na grzejnikach;
- ubytki oraz skorodowane elementy ogrodzeń placówek.

Podsumowując – po przeprowadzonych czynnościach kontrolnych w 2023 r. stwierdzono, iż stan sanitarno-techniczny obiektów stale ulega poprawie dzięki wykonywaniu obowiązków nałożonych decyzjami wydanymi w latach ubiegłych. Wciąż jednak dyrektorzy placówek, w których na przestrzeni ubiegłych lat stwierdzano nieprawidłowości i wydawano decyzje zwracają się do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sosnowcu o prolongatę terminu wykonania obowiązków, z uwagi na duże nakłady finansowe potrzebne do ich realizacji.

W 2023 roku prace remontowe dotyczyły niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego sal dydaktycznych, sal gimnastycznych, ciągów komunikacyjnych, chodników, nawierzchni boisk, szatni dla uczniów oraz stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń sanitarnych.

Ponadto w okresie wakacyjnym, przed rozpoczęciem nowego roku szkolnego, w skontrolowanych placówkach wykonywano prace porządkowe oraz konserwatorskie w pomieszczeniach szkół, jak również na terenach zewnętrznych.

Ocena dostosowania mebli do wzrostu dzieci i uczniów

Dokonano oceny dostosowania mebli przedszkolnych i szkolnych do wzrostu dzieci w 3 placówkach przedszkolnych /w 11 oddziałach/, gdzie zmierzono 157 stanowisk oraz w 3 placówkach szkolnych /w 17 oddziałach/, gdzie ocenionych zostało 296 stanowisk.

Oceniając meble zwracano szczególną uwagę na: dostosowanie parametrów funkcjonalnych mebli do wzrostu dzieci, oznakowanie mebli, zestawienie mebli i ich stan techniczny, jak również posiadanie certyfikatu na meble.

Przeprowadzone pomiary oraz ich analiza wykazała, że:

- dzieci korzystają z mebli prawidłowo dostosowanych do wzrostu;
- meble są oznakowane kolorami lub numerami /zgodnie z obowiązującą normą/.

Dostosowanie mebli do zasad ergonomii w placówkach oświatowo-wychowawczych w latach 2019-2023

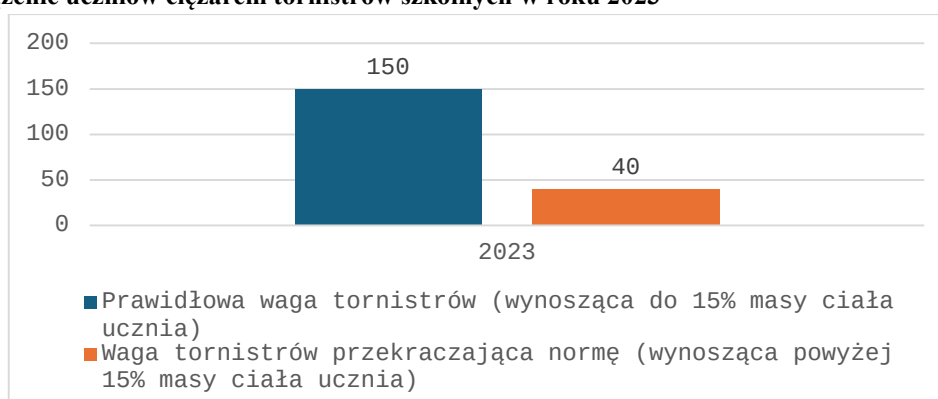
Placówki / oddziały / stanowiska	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba ocenionych oddziałów / liczba placówek	19 / 4	30 / 9	61 / 11	8 / 1	28 / 6
Liczba oddziałów z nieprawidłowościami / liczba placówek	0 / 0	0 / 0	0 / 0	0 / 0	0 / 0
Liczba stanowisk ocenionych / liczba stanowisk nieprawidłowych	255 / 0	442 / 0	1471 / 0	136 / 0	453 / 0

Obciążenie uczniów ciężarem tornistrów szkolnych

Ocenę obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych przeprowadzono w 22 oddziałach 2 placówek szkolnych, w których badaniom poddano 190 uczniów. Prawidłową wagę tornistrów (wynoszącą do 15% masy ciała ucznia) stwierdzono u 150 uczniów. U pozostałych 40 uczniów stwierdzono wagę tornistrów, przekraczającą normę (powyżej 15% masy ciała ucznia).

Z uwagi na stwierdzone przekroczenia zobowiązano dyrektorów placówek do przeprowadzenia działań edukacyjnych skierowanych do uczniów i rodziców dzieci w przedmiocie problemu ciężkich tornistrów/plecaków.

Obciążenie uczniów ciężarem tornistrów szkolnych w roku 2023

Analiza tygodniowych rozkładów zajęć lekcyjnych

Dokonano oceny **197** tygodniowych rozkładów zajęć lekcyjnych w **19** placówkach w:

- 148 oddziałach szkół funkcjonujących samodzielnie;
- 49 oddziałach zespołów szkół /w 5 placówkach/.

Przeprowadzane kontrole rozkładów zajęć lekcyjnych w w/w zakresie nie wykazały nieprawidłowości – plany lekcyjne konstruowane prawidłowo, zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem.

Analiza równomiernego obciążenia zajęciami szkolnymi w latach 2019-2023

Oddziały / placówki	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba ocenionych oddziałów/ liczba placówek	17 / 207	8 / 142	143 / 15	193 / 12	197 / 19
Liczba oddziałów z nieprawidłowościami/ liczba placówek	0 / 0	0 / 0	0 / 0	0 / 0	1 / 0

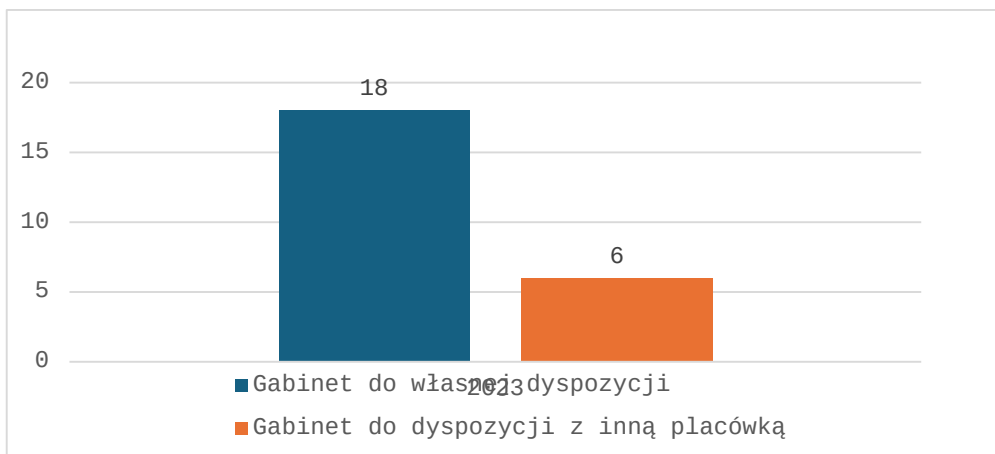
Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

Na podstawie przeprowadzonych kontroli w **27** obiektach szkolnych stwierdzono, że **22** obiekty dysponują własną infrastrukturą do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego. Pozostałe **5** szkół, które nie posiadają wystarczającej infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego organizują zajęcia poza placówką, w obiektach takich jak: hala sportowa, basen czy też sale gimnastyczne w innych obiektach szkolnych.

Profilaktyka opieki medycznej nad uczniami

W 2023 roku skontrolowano w tym zakresie **24** placówki szkolne, z których wszystkie posiadały gabinety profilaktyki zdrowotnej. W **18** gabinetach szkolnych pozostawały one do dyspozycji jednej szkoły, natomiast **6** szkół posiadało gabinety do dyspozycji wspólnie z inną placówką /w tym samym obiekcie/. Wszystkie gabinety posiadały dostęp do bieżącej ciepłej wody, w pomieszczeniach tych nie stwierdzono złego stanu sanitarno-technicznego.

Profilaktyka opieki medycznej nad uczniami w roku 2023

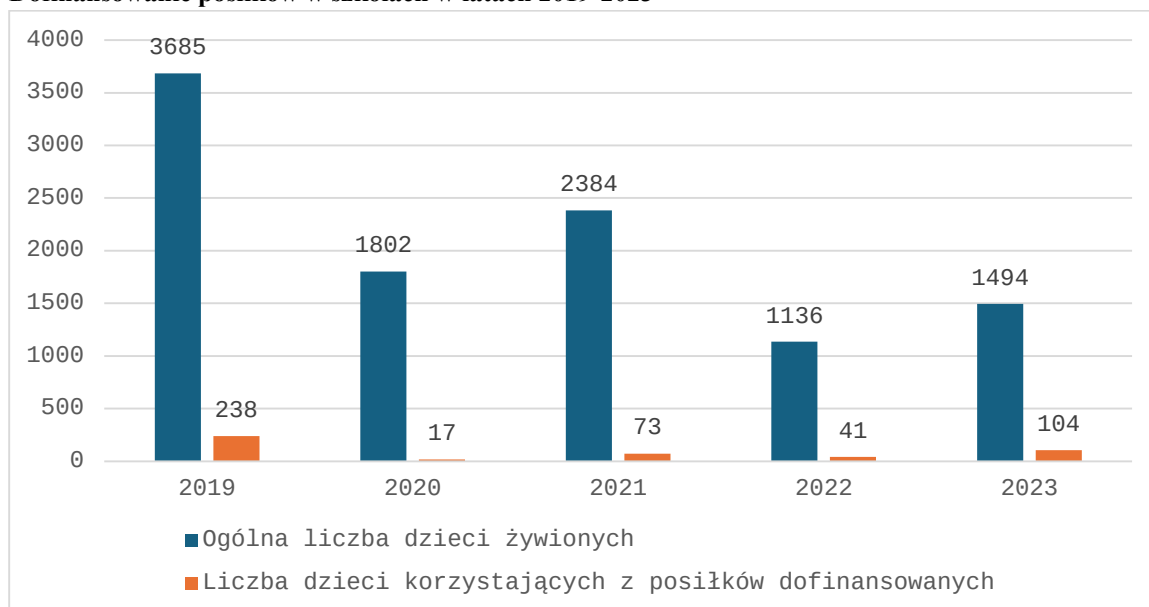

Dożywianie dzieci i młodzieży w szkołach

W wyniku kontroli przeprowadzonych w 2023 roku ustalono, że dożywianie uczniów prowadziło 14 skontrolowanych placówek. Spośród skontrolowanych placówek 10 z nich przygotowywało posiłki na miejscu, natomiast 4 szkoły zapewniały uczniom posiłki dowożone przez firmy cateringowe. 13 z placówek zapewniało obiady pełne /posiłki dwudaniowe/, natomiast w 1 szkole zapewniano wyłącznie posiłki jednodaniowe.

Z dożywiania korzystało 1494 uczniów. Z posiłków dofinansowanych (MOPS) korzystało 104 uczniów.

Dofinansowanie posiłków w szkołach w latach 2019-2023

NADZÓR NAD WARUNKAMI WYPOCZYNYKU DZIECI I MŁODZIEŻY

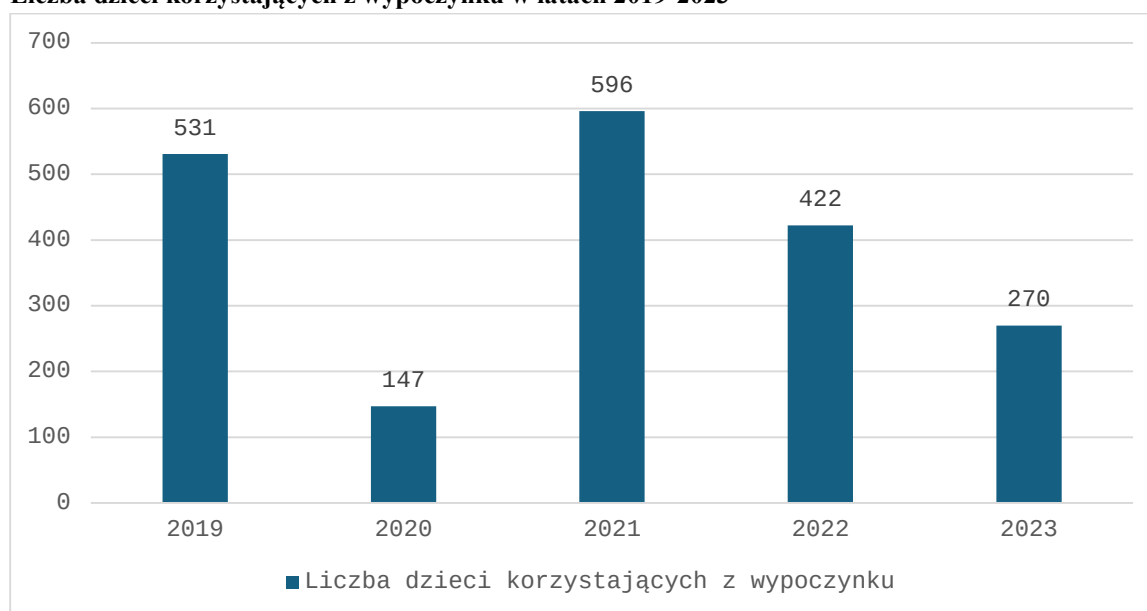
W okresie przerwy zimowej i letniej na terenie miasta Sosnowca organizowano formy wypoczynku w formie turnusów zgłaszanych w bazie Kuratorium Oświaty w Katowicach.

W trakcie wypoczynku zimowego i letniego 2023 r. w skontrolowanych 9 obiektach organizowano formy wypoczynku łącznie dla 270 uczestników.

Przeprowadzone kontrole potwierdziły właściwy stan sanitarno-porządkowy i techniczny placówek. Organizację wypoczynku dzieci i młodzieży oceniono pozytywnie. W trakcie skontrolowanych turnusów nie odnotowano przypadków hospitalizacji, zatrucia pokarmowego oraz wypadków. Wśród uczestników skontrolowanych turnusów wystąpił 1 przypadek przeziębienia /dziecko po zgłoszeniu przeziębienia przez rodzica nie brało udziału w wypoczynku do końca turnusu/.

Wszyscy skontrolowani organizatorzy zapewniali apteczki I pomocy (przenośne i/lub stacjonarne), wyposażone w niezbędne środki opatrunkowe oraz instrukcje udzielania pomocy przedmedycznej.

Liczba dzieci korzystających z wypoczynku w latach 2019-2023

INTERWENCJE

W 2023 roku do PPIS w Sosnowcu wpłynęło **8** interwencji, przedmiotem których było:

- wystąpienie przypadków wszawicy wśród dzieci /Szkoła Podstawowa nr 47 oraz Szkoła Podstawowa nr 18/,
- wystąpienie przypadków świerzbu wśród dzieci /Zespół Szkół Specjalnych nr 4/,
- złe warunki higieniczno-sanitarne w placówce /Niepubliczna Szkoła Policealna Medan/,
- grzyb i pleśń na ścianie w sali gimnastycznej /Szkoła Podstawowa nr 20/,
- nieprzestrzeganie zasad zdrowego żywienia /Przedszkole Miejskie nr 44/,
- zły stan sanitarno-higieniczny i techniczny pomieszczeń sanitarnych /Przedszkole Miejskie nr 56/,
- palarnia w szkole /Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego – Technikum nr 1 Ekonomiczne/.

6 interwencji uznano za zasadne /dotyczące SP nr 47, SP nr 18, ZSS nr 4, Niepublicznej Szkoły Policealnej Medan, SP nr 20, PM nr 56/, natomiast 2 wnioski uznano za bezzasadne /dotyczące PM nr 44, CKZiU – Technikum nr 1 Ekonomiczne/.

WNIOSKI

Po analizie przeprowadzanych kontroli stwierdzono, że stan sanitarno-higieniczny oraz techniczny w większości skontrolowanych placówek jest właściwy. Podobnie jak w ubiegłych latach – znalazły się również takie placówki, które z uwagi na stwierdzone nieprawidłowości wymagają dokonania remontów, w związku z czym wydane zostały decyzje nakazujące wykonanie obowiązków.

Nieprawidłowości stwierdzane podczas kontroli w większości przypadków wymagają dużych nakładów finansowych, w związku z czym placówki nie są w stanie samodzielnie dokonywać remontów.

W skontrolowanych placówkach zapewniono: meble dostosowane do wzrostu przedszkolaków oraz uczniów; odpowiednie warunki do uprawiania sportu oraz utrzymania higieny osobistej; możliwość korzystania z gabinetów profilaktyki zdrowotnej.

We wszystkich skontrolowanych obiektach stałych oraz sezonowych przestrzeganie zakazu palenia wyrobów tytoniowych i e-papierosów oceniono pozytywnie.

ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Działalność Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w 2023 roku ukierunkowana była głównie na:

- opiniowanie projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych /w roku 2023 – 11, w 2022 – 6/;
- uzgadnianie odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla sporządzanych zmian mpzp /w roku 2023 – 2, w 2022 – 4/;
- uzgadnianie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla dokumentów mpzp /w roku 2023 – 8, w 2022 – 4/;
- uzgadnianie warunków zabudowy i zagospodarowania terenu /w roku 2023 – 44, w 2022 – 14/;
- wydawanie opinii w sprawie potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko /w roku 2023 – 24, w 2022 – 27/;
- wydawanie opinii na etapie uzyskiwania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko /w roku 2023 – 4, w 2022 – 9/;
- uzgadnianie dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych / w roku 2023 – 10, w 2022 – 24/;
- uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania zrealizowanych obiektów/inwestycji /w roku 2023 – 81 kontroli, w 2022 – 88 kontroli;

Realizując powyższe zadania:

- Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sosnowcu w 2023 roku zajął stanowisko ogółem w **209 sprawach** /w roku 2022 – 216/,
- w wyniku przeprowadzonych 81 kontroli wydał **71 opinii** stwierdzających zgodność wykonania z dokumentacją projektową, spełnienie wymagań higieniczno – sanitarnych i ich dopuszczenie do użytkowania /w roku 2022 – w wyniku przeprowadzonych 88 kontroli wydano – 86 opinii/ .

Opiniowanie i uzgadnianie warunków powstawania obiektów oraz ich dopuszczenie do działalności, ma na celu dbałość o poprawę stanu środowiska i o stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej, branży spożywczo–żywnościowej, placówek handlowo–usługowych i o innych funkcjach.

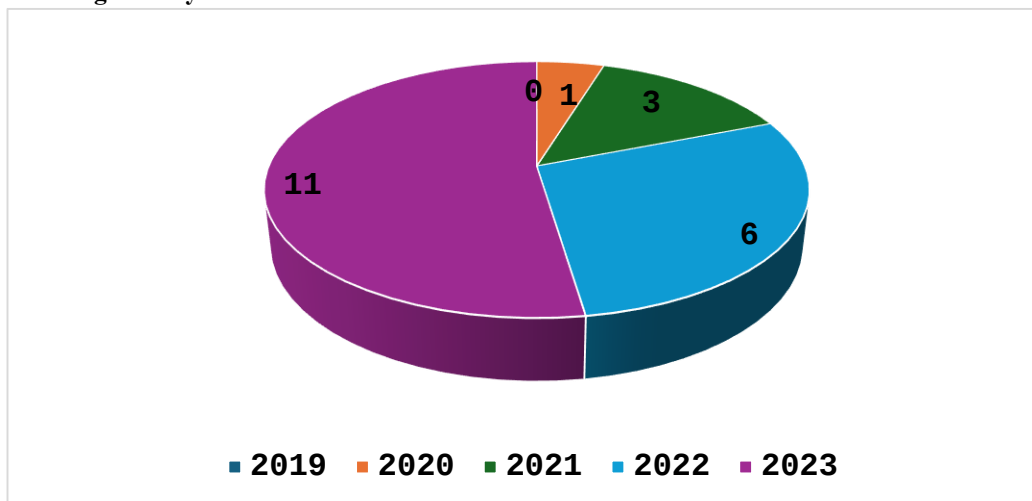
Stanowiska w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zajmowane były na wniosek zainteresowanych podmiotów lub w związku z wystąpieniami organów prowadzących postępowanie administracyjne.

ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE MIASTA

Według danych uzyskanych z Referatu Pracowni Planowania Przestrzennego Urzędu Miejskiego w Sosnowcu – miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego objęte jest ~ **64 % powierzchni terenu gminy Sosnowiec** /stan na koniec grudnia 2023 r./.

Celem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego jest ochrona i kształtowanie ładu przestrzennego miasta oraz ochrona środowiska przyrodniczego.

Ilość uzgadnianych MPZP w latach 2019 – 2023

W 2023 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sosnowcu wyraził **11 opinii** dotyczących uzgodnienia pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych **miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca wraz z prognozami oddziaływania na środowisko.**

Były to następujące dokumenty:

- **Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla wyznaczenia fragmentu przebiegu drogi relacji S1- Sławków** - plan obejmuje obszar o powierzchni około 26,73 ha, którego granice wyznaczają: od północy – rejon ul. Feliks; od południa – teren wyrobiska popiaskowego Kopalni Piasku „Maczki -Bór”; od zachodu – rejon ul. Juliuszowskiej oraz tereny dawnej kolei wąskotorowej; od wschodu – ul. Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego. Teren objęty projektem planu położony jest we wschodniej części miasta Sosnowiec.

Projekt planu wprowadza przede wszystkim nowy teren drogowy, umożliwiający realizację drogi w klasie drogi głównej, a także umożliwia rozwój terenu związanego z funkcją mieszkaniową.

W kontekście środowiska przyrodniczego, przewiduje wprowadzenie przeznaczenia terenu zieleni naturalnej w rejonie obszaru o podwyższonych walorach przyrodniczych – obejmującego obszar wypłyconego zbiornika wodnego, jak również terenu zieleni w rejonie obszaru o charakterze leśnym.

- Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru położonego pomiędzy ul. Sokolską i Potokiem Zagórskim - plan obejmuje obszar o powierzchni około 26,6 ha, w rejonie dzielnicy Śródula, którego granice wyznaczają: od północy – ulica Sokolska; od południa – północna granica terenu ogródków działkowych; od zachodu – projektowana droga; od wschodu – zachodnia granica terenu obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m, zlokalizowanej przy ul. Sokolskiej, zachodnia granica terenów zieleni zlokalizowanej przy ul. Sokolskiej oraz zachodnia granica terenów zieleni zlokalizowanej pomiędzy terenami obiektów handlowych a Potokiem Zagórskim.

Projekt planu przewiduje przede wszystkim rozwój terenów zabudowy związanej z funkcją mieszkaniową i realizację nowych odcinków drogowych.

Na terenie objętym projektem planu założono utrzymanie znacznego odsetka obszarów zielonych, w tym zachowanie najcenniejszego pod względem przyrodniczym obszaru, co przyniesie pozytywny wpływ na środowisko w kontekście zachowania zieleni wysokiej w skali lokalnej oraz w skali miasta.

- Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru ograniczonego ulicą Orląt Lwowskich oraz granicą administracyjną miasta Mysłowice - teren objęty planem zlokalizowany jest w południowo - zachodniej części miasta Sosnowca i zajmuje powierzchnię 124,378 ha. Od strony północnej oraz wschodniej teren ograniczony jest ul. Orląt Lwowskich (drogą krajową nr 79), w rejonie południowo – wschodnim jego granice wyznacza droga ekspresowa S1 (Wschodnia Obwodnica GOP) oraz łącznik w/w drogi z drogą krajową nr 79, południową granicę terenu stanowi granica administracyjna miasta Sosnowca z miastem Jaworzno, zachodnią granicę terenu stanowi granica z miastem Mysłowice.

Projekt planu, na przeważającej powierzchni terenu, wprowadza przeznaczenia terenów, które odpowiadają aktualnemu sposobowi użytkowania.

Dopuszcza także możliwość rozwoju terenów zainwestowanych, kosztem powierzchni funkcjonujących obecnie jako obszary zieleni. Do głównych zmian w stosunku do stanu istniejącego, należy wskazanie nowych terenów związanych z komunikacją – w południowej części terenu. Realizacja terenów komunikacji związana jest z przyszłą inwestycją dotyczącą budowy DTŚ Wschód.

- Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru Zagórze w rejonie DK 94 oraz ulic Sokolskiej i ks. Jerzego Popiełuszki - plan obejmuje obszar o powierzchni około 86,8 ha zlokalizowany w północnej części miasta, którego granice wyznaczają: od północy – al. Zagłębia Dąbrowskiego oraz ulice: Sokolska i Długosza; od południa – ulice: Zuzanna i Dworska; od zachodu – tereny obiektów handlowych o powierzchni sprzedażowej przekraczającej 2000 m², al. Zagłębia Dąbrowskiego i ul. Zuzanny; od wschodu – ulica Braci Mieroszewskich.

Projekt planu umożliwia przede wszystkim rozwój nowych form zabudowy i infrastruktury, w rejonie terenów dotychczas niezainwestowanych, często na terenach biologicznie czynnych. Planowane zagospodarowanie terenu będzie nawiązywało charakterem i funkcją do już obecnie występujących w sąsiedztwie form zagospodarowania.

W projekcie planu zachowano również znaczną część obszarów biologicznie czynnych, w tym o wysokich walorach przyrodniczych i kulturowych, wprowadzając przeznaczenia zieleni naturalnej bądź zieleni urządzonej, co przyczyni się do ochrony walorów przyrodniczych i krajobrazowych terenu.

- Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru „Bór Wschód” i rejonu ul. Genadierów – etap I, zatwierdzonego uchwałą nr 820/LIX/2018 Rady Miejskiej w Sosnowcu dla terenu oznaczonego symbolem Bb. 21 ZS.

Teren objęty zmianą planu zlokalizowany jest w południowej części miasta Sosnowca w dzielnicy Niwka, w rejonie osiedla Bór. Teren położony jest w obszarze silnie przekształconym przez człowieka, w rejonie dawnej odkrywkowej kopalni piasku podsadzkowego „Maczki - Bór” i zajmuje powierzchnię około 14,37 ha. Po zakończonej eksploatacji piasków podsadzkowych, tereny pokopalniane zostały poddane rekultywacji, w ramach której stopniowo odtwarzana jest powierzchnia dawnego wyrobiska.

W stosunku do obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, projektowana zmiana planu, przewiduje wprowadzenie przeznaczenia terenu produkcji i usług w rejonie powierzchni niezagospodarowanych i silnie zdegradowanych na skutek prowadzonej działalności wydobywczej.

- Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla dzielnicy Niwka w obszarze ulic Mikołajczyka, Jamesa Watta, Wojska Polskiego i Orłąt Lwowskich - teren objęty planem zlokalizowany jest w południowo - zachodniej części miasta Sosnowca i obejmuje zurbanizowany obszar dzielnicy Niwka o powierzchni 111,9 ha. którego granice wyznaczają: od północy – ul. Jamesa Watta; od południa – ul. Orłąt Lwowskich; od zachodu – ul. Mikołajczyka i ul. Powstańców; od wschodu – ul. Wojska Polskiego.

Projekt planu przewiduje przede wszystkim rozwój terenów zabudowy związanej z funkcją mieszkaniową, usługową, produkcyjną, realizację nowych odcinków infrastruktury drogowej, terenów garaży czy parkingów oraz zakłada możliwość poszerzenia terenu istniejącego cmentarza.

Na terenie objętym planem założono również utrzymanie w dotychczasowym stanie zagospodarowania części obszarów biologicznie czynnych, w tym terenu zieleni urządzonej – obejmującej Park Wygoda czy terenów zieleni naturalnej, co przyniesie pozytywny efekt w kontekście zachowania terenów biologicznych w skali miasta czy regionu.

- Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru położonego w rejonie ulic Stanisława Mikołajczyka, gen. Władysława Andersa, Wojska Polskiego i Niweckiej - plan obejmuje obszar o powierzchni 125,37 ha, którego granice wyznaczają: od północy – ulica Andersa; od południa – ulica Niwecka; od zachodu – ulica Mikołajczyka; od wschodu – ulica Wojska Polskiego.

Projekt planu wprowadza głównie przeznaczenia terenów odpowiadające faktycznie pełnionym przez nie funkcjom. Dotyczy to terenów zainwestowanych, w tym o funkcji mieszkaniowej czy usługowej, produkcyjnej, terenów infrastruktury komunikacyjnej, infrastruktury technicznej, jak również terenów ogrodów działkowych czy zieleni urządzonej w postaci parków oraz skwerów.

Projekt planu umożliwi również rozwój nowych form zabudowy i infrastruktury, w rejonie terenów dotychczas niezainwestowanych.

- Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru ograniczonego ulicami: Sokolską, DK 94 oraz granicami administracyjnymi miasta Będzin i Dąbrowa Górnicza - plan obejmuje obszar o powierzchni 196,992 ha, którego granice wyznaczają: od północy i północnego wschodu – granica administracyjna miasta Będzin i Dąbrowy Górniczej; od południa – ul. Sokolska; od zachodu i południowego zachodu – Aleja Zagłębia Dąbrowskiego.

Projekt planu przewiduje wprowadzenie przeznaczenia terenów, które są zasadniczo zgodne z przeznaczeniami przyjętymi w obowiązujących dokumentach planistycznych. Sytuacja ta dotyczy zarówno terenów już obecnie zainwestowanych, jak i terenów wolnych od zainwestowania – przeznaczonych do zabudowy w obowiązujących planach. Zmianę w proponowanym zainwestowaniu, stanowi wprowadzenie nowych terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wyznaczonych na obszarach biologicznie czynnych.

Ponadto projekt planu przewiduje liczne tereny o funkcjach przyrodniczych, w tym zgodnie z przeznaczeniem przyjętym w obowiązujących planach miejscowych, jak również takie, które pierwotnie zostały przeznaczone do poza przyrodniczego zagospodarowania.

- Zmiana projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru: Pogoń-Wschód” dla terenów oznaczonych symbolami: AB.59 Z, AB.60 U - teren objęty zmianą planu, położony jest w północno – wschodniej części miasta Sosnowca, w rejonie dzielnicy Pogoń, przy ul. Nowopogońskiej i ul. Wodnej i zajmuje powierzchnię około 0,95 ha.

W projekcie zmiany planu przewidziano wprowadzenie terenu zabudowy usługowej i mieszkaniowej niskiej intensywności. Dla zainwestowanej części wschodniej terenu, przyjęte przeznaczenie terenu zabudowy usługowej jest zgodne z aktualnym stanem zagospodarowania. Zmiany przeznaczenia, wynikające z założeń projektu planu, dotyczą jedynie części zachodniej oraz północnej terenu, gdzie w obowiązującym mpzp przyjęto przeznaczenie terenu zieleni.

- Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru ograniczonego ulicami: Stalową, K. K. Baczyńskiego, Szosową oraz granicą administracyjną miasta - plan obejmuje obszar o powierzchni 138,27 ha, którego granice wyznaczają:

od północy i północnego wschodu – granica administracyjna miasta Czeladź; od południa – ul. K.K. Baczyńskiego; od zachodu - ul. K.K. Baczyńskiego i ul. Szosowa; od wschodu – ul. Stalowa.

Projekt planu przewiduje przede wszystkim rozwój nowych terenów zabudowy związanej z funkcją mieszkaniową, usługową, produkcyjną oraz realizację nowych odcinków infrastruktury drogowej, w rejonie powierzchni dotychczas niezainwestowanych, stanowiących powierzchnie czynne biologicznie.

- Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru ograniczonego ulicami: DK86, K.K. Baczyńskiego oraz granicą administracyjną

miasta - teren objęty planem zlokalizowany jest w północno - zachodniej części miasta Sosnowca, w dzielnicy Milowice i zajmuje powierzchnię 195,33 ha. Jego północną granicę wyznacza ul. K.K. Baczyńskiego, od zachodu i południa granicę wyznacza granica administracyjna miasta Sosnowca z miastem Katowice, od wschodu teren ograniczony jest drogą krajową nr 86 (DK 86).

Projekt planu, na przeważającym obszarze, wprowadza przeznaczenia terenów zgodnie z aktualnie pełnioną przez nie funkcją. Dotyczy to zarówno obszarów zainwestowanych, w tym terenów, w rejonie których znajduje się zabudowa o funkcji mieszkaniowej lub usługowej, infrastruktura komunikacyjna oraz techniczna, jak również terenów zieleni, obejmujących wschodnią oraz południową część terenu.

Ponadto realizacja założeń dokumentu będzie wiązała się z możliwością rozwoju nowych terenów zainwestowanych, kosztem powierzchni funkcjonujących obecnie jako obszary zieleni.

Najważniejszym założeniem projektu planu, jest zachowanie istotnych dla całego miasta Sosnowca oraz dla regionu obszarów zieleni, w tym Parku Tysiąclecia, który wraz z nieużytkami towarzyszącymi dolinie rzeki Brynicy, wchodzi w skład tzw. „Zagłębiowskiego Parku Linearnego”, tj. obszaru funkcjonalnego doliny rzek Przemszy i Brynicy. Proponowane przeznaczenie umożliwi ochronę tego obszaru zieleni przed zabudową i zmianą jego ekologicznej funkcji.

Zaproponowane przeznaczenia terenów w opiniowanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sosnowcu miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego nie naruszają ustaleń Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca. W projektach planów wprowadzone zostały zapisy ustalające zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego oraz ochrony środowiska. Projekty mpzp uwzględniały szereg rozwiązań w zakresie: ochrony wód powierzchniowych i podziemnych, ochrony powietrza, ochrony przed hałasem, ochrony przed oddziaływaniem pól energetycznych czy w zakresie gospodarki odpadami. Wprowadzone nakazy i zakazy mają na celu zapobieganie, ograniczanie i kompensowanie negatywnych oddziaływań na środowisko, w tym na zdrowie ludzi. W kwestiach potencjalnie problemowych Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sosnowcu, opiniując przedmiotowe projekty mpzp zwracał dodatkowo uwagę na wprowadzanie stref buforowych np. w postaci nasadzeń zieleni izolacyjnej celem wyeliminowania negatywnego oddziaływania z powodu bezpośredniego sąsiedztwa terenów zabudowy mieszkaniowej z terenami będącymi źródłem możliwych uciążliwości, np. terenami usługowo – produkcyjnymi, czy drogowymi, jak również na przestrzeganie zachowania stref ochronnych w przypadku występowania na przedmiotowym obszarze terenów cmentarza.

W 2023 r. na wniosek Prezydenta Miasta Sosnowca dokonano **2 uzgodnień** /w roku 2022 – 4/ dotyczących **odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla:**

- **Sporządzanej zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru „Sosnowiec – Centrum” w zakresie ustaleń dla terenu M.28 P,U - zmiana ustaleń obowiązującego dokumentu w zakresie zmiany przeznaczenia terenu z produkcyjno – usługowego na tereny zabudowy mieszkaniowej**

wielorodzinnej z usługami podstawowymi nieuciążliwymi - zmiana na przeznaczenie zgodne z sąsiednimi terenami, co pozytywnie wpłynie na odbiór przestrzeni wzdłuż Alei Mireckiego. Kierunek zmiany nie wpłynie na pogorszenie skali oddziaływania na środowisko, jak również na prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi.

- **Sporządzanej zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru „Pogoń – Zachód”, w zakresie ustaleń dla terenów oznaczonych symbolami: AA.140 UO, AA.141 U** - zmiana ustaleń obowiązującego dokumentu w zakresie zmiany przeznaczenia terenu a mianowicie ujednoczenia przeznaczenia terenu z terenów usługowych i usług oświaty na tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej, zgodnie z faktycznym wykorzystaniem. Kierunek zmiany pozwoli na racjonalne zagospodarowanie terenu i nie wpłynie na pogorszenie skali oddziaływania na środowisko.

Ze względu na zakres i charakter wprowadzonych w planach zmian, przydatność zapisanych w sporządzanych dokumentach działań w uwzględnieniu aspektów środowiskowych, takich jak wspieranie zrównoważonego rozwoju oraz wdrażania prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska nie ulegnie zmianie. Zmieniane plany pozostaną zgodne z obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca oraz prognozami oddziaływania na środowisko miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca.

W 2023 r. na wniosek Prezydenta Miasta Sosnowca dokonano **8 uzgodnień** /w roku 2022 – 4/ **zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko** – dokumentów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla następujących obszarów:

- miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru ograniczonego ulicami: Stalową, K.K. Baczyńskiego, Szosową oraz granicą administracyjną miasta;
- zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru „Bór Wschodni” i rejon 1 Grenadierów– etap I dla terenu oznaczonego symbolem Bb. 21 ZS;
- zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru „KONSTANTYNÓW”, „ŚRODULA”, „ZUZANNA” – etap 1;
- miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru ograniczonego ulicami: DK 86, K.K. Baczyńskiego oraz granicą administracyjną miasta;
- miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru w rejonie ul. Grenadierów i składowiska odpadów;
- miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru „Pogoń-Wschód” dla terenów oznaczonych symbolami: AB.59 Z, AB.60 U;

- zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru Zagórza w rejonie ulic Teofila Lenartowicza i Ignacego Paderewskiego dla terenów oznaczonych symbolami Na.60 Z. Na.61 MW;
- miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca w rejonie ulic Stefana Jędryczki i Małe Zagórze.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sosnowcu uzgodnił zakresy informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dokumentów – miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla wyżej wymienionych obszarów, wskazując wymagania określone w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko - zgodnie z treścią art. 51 ust. 2 ustawy.

UZGADNIANIE WARUNKÓW ZABUDOWY I ZAGOSPODAROWANIA TERENU

W przypadku realizacji inwestycji na terenach, dla których brak ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, Urząd Miejski w Sosnowcu zwracał się o **uzgodnienie warunków zabudowy i zagospodarowania terenu**.

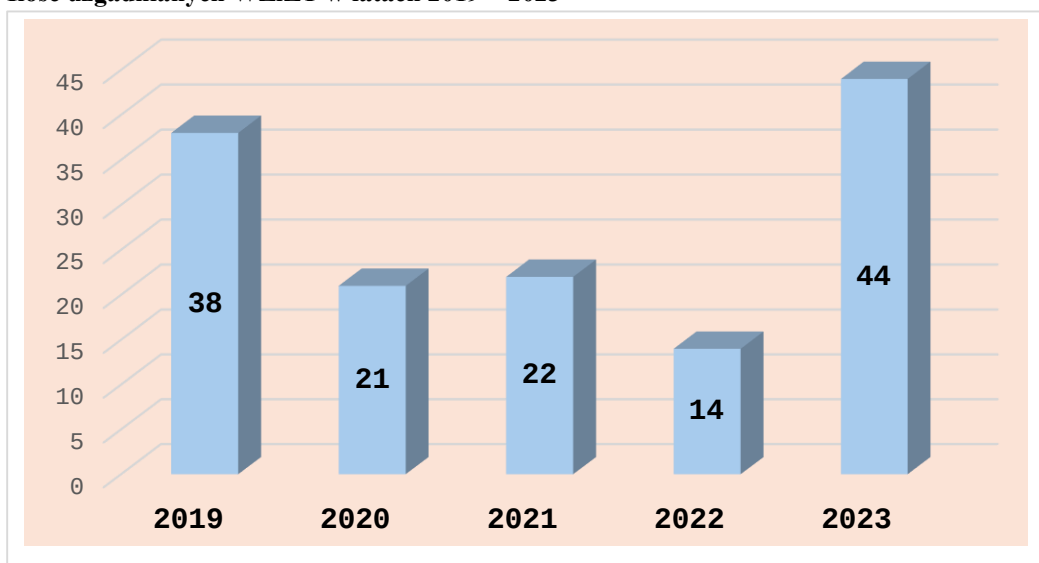
W 2023 r. dokonano **44 uzgodnień** /w roku 2022 – 14/ wniosków wpływających z Urzędu Miejskiego w Sosnowcu dotyczących budowy/rozbudowy/zmiany sposobu użytkowania/ lokalizacji inwestycji celu publicznego:

- budynków mieszkalnych jednorodzinnych i wielorodzinnych, w tym z częściami handlowo - usługowymi;
- pawilonów/budynków handlowo – usługowych /w tym głównie sklepów o branży spożywczej/;
- obiektów sprawujących opiekę nad dziećmi typu: żłobki, przedszkole, sala zabaw;
- budynków produkcyjno – magazynowych;
- budynków o funkcji biurowej;
- a także innych, takich jak: budowa sieci energetycznych kablowych, zbiornika na nieczystości ciekłe, murów oporowych, jak również adaptacji budynków w dawnym kompleksie KWK Kazimierz – Juliusz, wieży szybowej i budynku nadszybia na wieżę widokową, budowy urządzenia do granulowania drobnych ziaren węgla (mułu) na terenie Zakładu Przeróbczego „Juliusz”.

Planowane do realizacji inwestycje w większości nawiązują do istniejącego zagospodarowania terenu. Na tym etapie realizacji inwestycji najczęściej nie określano usług w obiektach handlowo – usługowych lub wskazywano je w sposób ogólny /jako nieuciążliwe/. Wśród sprecyzowanych pojawiały się obiekty usługowe o działalności wymienionej powyżej oraz takich jak: usługi gastronomiczne, czy sprzedaży zniczy i wiązanek kwiatowych, i inne.

W 2023 roku nastąpił znaczny wzrost wpływających wniosków w zakresie uzgadniania warunków zabudowy, w stosunku do lat ubiegłych /od 2020 roku/. Wzrost inwestycji dotyczył głównie budynków mieszkalnych jednorodzinnych z obiektami im towarzyszącymi.

Ilość uzgadnianych WZiZT w latach 2019 – 2023

UZGODNIENIA ŚRODOWISKOWE

Dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko dokonywano **uzgodnień przed wydawaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach w oparciu o postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko.**

W 2023 r. wydano **24 stanowiska** /w roku 2022 – 27/ w sprawie opinii, co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko.

W tym celu przeanalizowano następujące przedsięwzięcia inwestycyjne mogące znacząco oddziaływać na środowisko /dla niektórych przedsięwzięć stanowiska były zajmowane kilkakrotnie z uwagi na wpływające ponowne wnioski z Urzędu/:

- Przedsięwzięcie polegające na zbieraniu odpadów prowadzone przez firmę: Zakład Usługowo Handlowy ZANEX, miejsce prowadzenia działalności: Sosnowiec, ul. Mikołajczyka;
- Budowa silosów do magazynowania tworzyw sztucznych w postaci granulatów na terenie zakładu Prima Sosnowiec Advanced Plastic Technologies Sp. z o.o. w Sosnowcu przy ul. Jedności 44;
- Przedsięwzięcie polegające na budowie parkingu dla ciągników siodłowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą na terenie Arcelor Mittal Poland S.A. Oddział w Sosnowcu;
- Budowa zespołu dwóch budynków mieszkalnych wielorodzinnych z usługami w parterach i dwupoziomowymi garażami podziemnymi oraz niezbędną infrastrukturą, zlokalizowanego w Sosnowcu przy ul. Teatralnej;

- Budowa osiedla mieszkaniowego – wraz z infrastrukturą towarzyszącą – usytuowanego przy ul. Lipowej oraz Niweckiej w Sosnowcu;
- Posadowienie 2 naziemnych zbiorników o łącznej pojemności 10 m³ na olej opałowy lekki na terenie Zakładu Produkcyjnego w Sosnowcu przy ul. Baczyńskiego 165, należącego do Zakładów Mięsnych Silesia S.A.;
- Budowa osiedla mieszkaniowego wraz z infrastrukturą techniczną w Sosnowcu, ul. Kukułek/ 11-go Listopada;
- Przedsięwzięcie polegające na budowie urządzenia do granulowania drobnych ziaren węgla na terenie Zakładu Przeróbczego „Juliusz” w Sosnowcu przy ul. Minerów 2;
- Budowa kolejowego układu komunikacyjnego na terenie działek nr: 2826/39, 2826/53, 2813, 2795, 2823, 2822, 2815/8, 2899, 2808 obręb Porąbka w Sosnowcu;
- Budowa Kompleksowego Systemu Gospodarki Odpadami Zakładu Przetwarzania Odpadów w Sosnowcu przy ul. Grenadierów;
- Przedsięwzięcie polegające na rozbudowie zakładu produkcyjnego wyprasek wraz z instalacją do hartowania oraz infrastrukturą pomocniczą w zbiornik naziemny do magazynowania substancji chemicznej w postaci tlenu w Sosnowcu, ul. Nowopogońska 1;
- Budowa urządzenia do magazynowania i wydawania płynu AdBlue, przedłużenie wysepki dystrybucyjnej wraz z wewnętrzną instalacją elektryczną”;
- Uruchomienie punktu zbiórki odpadów innych niż niebezpieczne oraz przetwarzania odpadów złomowych w Sosnowcu przy ul. Radocha 4a /na wydzielonej części działki/;
- Przedsięwzięcie polegające na lokalizacji punktu zbierania odpadów pod postacią złomów metali kolorowych oraz złomu metali innych niż kolorowe, na terenie miasta Sosnowiec, w obrębie działki ewidencyjnej o numerze 276/2 /obrab 10 Sosnowiec/;
- Przebudowa sieci ciepłowniczej napowietrznej 2xDN350 na sieć podziemną preizolowaną 2xDN250/400 oraz spinki 2xDN80/160 z siecią napowietrzną 2xDN125 przy ul. Kosynierów 32a w Sosnowcu;
- Budowa zespołu przemysłowo – magazynowo – usługowego wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną oraz segmentami biurowo – socjalnymi na terenie działek: 700/231, 700/106, 700/153 obręb 0003 Zagórze, Miasto Sosnowiec;
- Budowa zakładu produkcji betonu towarowego wraz z rozbiórką mobilnego węzła betoniarskiego w Sosnowcu, przy ul. Mikołajczyka 57A;
- Budowa hali serwisowej blacharsko – lakierniczej z częścią socjalno – biurową oraz niezbędną infrastrukturą towarzyszącą i techniczną, zlokalizowanej w Sosnowcu przy ul. Gottlieba Daimlera;
- Posadowienie linii do drukowania i klejenia opakowań z tektury falistej i papieru wewnątrz istniejącej hali produkcyjno – magazynowej na terenie zakładu BOXPOL Bochenek Sp. z o.o., obręb 0003 Zagórze, przy ul. Kosynierów 32c w Sosnowcu;

Wśród przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w 2023 roku dominowały: przedsięwzięcia polegające na powstawaniu punktów zbierania odpadów i ich przetwarzania oraz przedsięwzięć związanych z gospodarką odpadami (6 tego typu

przedsięwzięć) oraz dotyczące budowy zespołu budynków mieszkaniowych/osiedli mieszkaniowych (3 przedsięwzięcia). W znacznym stopniu zmniejszyła się liczba planowanych do realizacji przedsięwzięć polegających na budowie centrów logistycznych (zespołów przemysłowo – magazynowo – usługowego wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną oraz segmentami biurowo – socjalnymi). W latach ubiegłych na etapie zapytań o konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, przedsięwzięcia tego typu, planowane do powstania w strefach inwestycyjnych miasta dominowały. Ponadto przedsięwzięcia najczęściej związane były z modernizacją/rozbudową istniejących zakładów.

Dla 7 z wyżej wymienionych przedsięwzięć inwestycyjnych stwierdzono potrzebę przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i określono konieczność sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko - z uwagi na skalę przedsięwzięć, charakter planowanych działalności, powstające uciążliwości związane z prowadzeniem działalności i realizacją oraz usytuowanie /bliskość zabudowy mieszkaniowej/.

Dokonano także **4 uzgodnień środowiskowych uwarunkowań** /w roku 2022 – 9/ dla przedsięwzięć inwestycyjnych przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Wydane opinie dotyczyły:

- Przedsięwzięcia polegającego na budowie torowiska tramwajowego w Sosnowcu w ciągu ul. 11 Listopada na odcinku od ul. Marszałka Edmunda Rydza Śmigłego do gen. Andersa wraz z siecią trakcyjną, przystankami tramwajowymi oraz towarzyszącą infrastrukturą;
- Przedsięwzięcia dotyczącego przetwarzania odpadów polegającego na odzysku w instalacji – węzeł mieszająco – separujący wraz z separacją żużla na dz. ew. nr 2822 obręb Porąbka w Sosnowcu – przeniesienie i rozbudowa instalacji, realizowanego na wniosek MB EKO S.A. ul. Inwestycyjna 15, Sosnowiec /dwukrotnie zajęte stanowisko/;
- Przedsięwzięcia polegającego na budowie kwatery składowania odpadów budowlanych zawierających azbest dla składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Sosnowcu na terenie MPGO Sp. z o.o. w Sosnowcu przy ul. Grenadierów.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sosnowcu uzgadniając środowiskowe uwarunkowania na etapie realizacji, eksploatacji i ewentualnej likwidacji w/w przedsięwzięć zwracał przede wszystkim uwagę na ochronę środowiska gruntowo-wodnego, ochronę powietrza atmosferycznego, ochronę przed emisją hałasu i prawidłową gospodarkę odpadami.

Zgodnie z uzyskanymi informacjami z Urzędu Miejskiego w Sosnowcu w zakresie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, zainteresowanie społeczeństwa i stron postępowania budziła sprawa dotycząca przedsięwzięcia polegającego na uruchomieniu lakierni automatycznej na terenie zakładu Prima Sosnowiec Advanced Plastic Technologies Sp. z o.o. w Sosnowcu, ul. Jedności 44. Uwagi zgłosili mieszkańcy ulicy Klonowej i Makuszyńskiego, uzasadniając swoje stanowisko już odczuwalnymi uciążliwościami, głównie w zakresie hałasu emitowanego przez funkcjonujący zakład i obawami oddziaływania lakierni na zdrowie ludzi. Dla przedmiotowej sprawy, na etapie opiniowania przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sosnowcu do tut.

Stacji nie wpływały uwagi ze strony społeczeństwa, organizacji ekologicznych czy stron postępowania.

Pozostałe sprawy, które wpłynęły do PSSE w Sosnowcu, na etapie opiniowania przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sosnowcu nie budziły protestów, ani uwag mieszkańców i stron postępowania, jak również zainteresowania społeczeństwa czy organizacji ekologicznych.

UZGODNIENIA DOKUMENTACJI PROJEKTOWEJ

Przedmiotem uzgodnień w 2023 r. była **dokumentacja projektowa**. Dokonano **10 uzgodnień** /w roku 2022 – 24/ dokumentacji projektowej pod względem spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych.

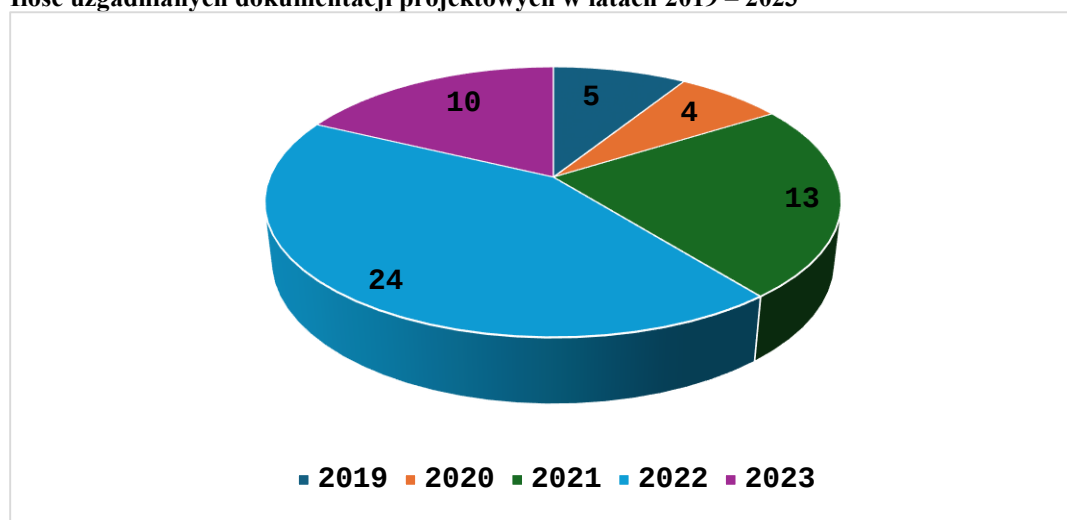
Opinie uzgadniające dokumentację projektową dotyczyły budowy/ rozbudowy/ adaptacji:

- obiektów branży spożywczej i gastronomicznej;
- obiektów konfekcjonowania: przypraw i suplementów diety;
- obiektów usługowych o określonej funkcji: kosmetycznej, fryzjerskiej, masażu;
- przychodni rehabilitacyjnej;
- warsztatu samochodowego z myjnią.

Wśród uzgodnień pozytywnych dokumentacji projektowej występowały uzgodnienia z warunkami.

Ponadto w ramach zajmowanych stanowisk w sprawach zastosowania rozwiązań innych niż określone w obowiązujących przepisach prawnych, w tym zakresie warunków technicznych wydano decyzję dotyczącą uzgodnienia dokumentacji projektowej w sprawie wyrażenia zgody na usytuowanie dwóch wyrzutni powietrza na poziomie terenu w obrębie budowy budynków mieszkalnych wielorodzinnych z garażem podziemnym.

Ilość uzgadnianych dokumentacji projektowych w latach 2019 – 2023

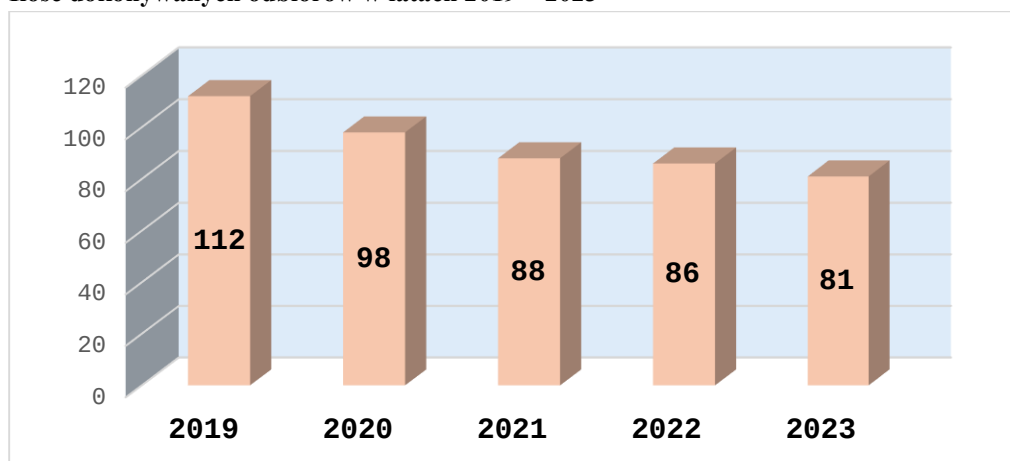
ODBIORY OBIEKTÓW

W 2023 r. w ramach nadzoru nad warunkami higieniczno – zdrowotnymi obiektów, przeprowadzono 81 oględzin /w roku 2022 – 88/ różnego typu obiektów nowo powstających, zmiany sposobu użytkowania czy adaptacji, celem dopuszczenia do użytkowania.

W wyniku przeprowadzonych oględzin **wydano 71 opinii** /w roku 2022 – 86/ **stwierdzających zgodność wykonania obiektu z dokumentacją projektową i jego dopuszczenie do użytkowania**, w tym:

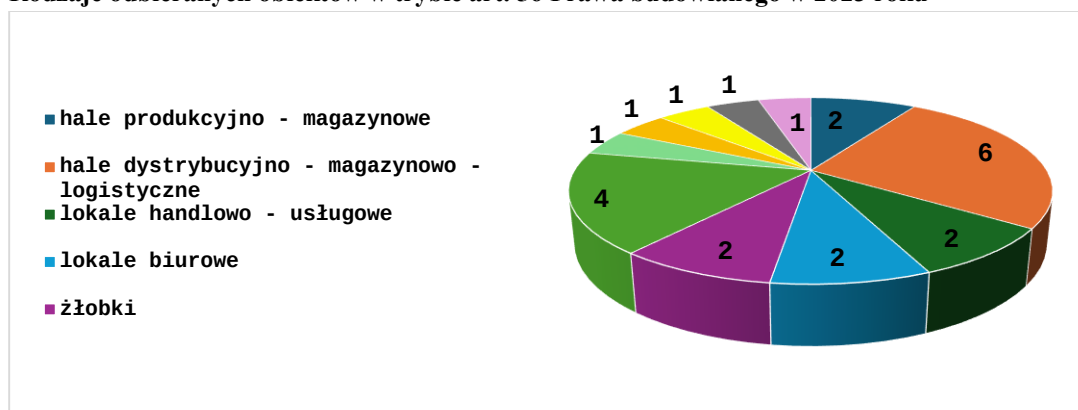
- 23 opinie w trybie art. 56 ustawy Prawo budowlane;
- 48 opinii w trybie art. 3 ustawy o PIS.

Ilość dokonywanych odbiorów w latach 2019 – 2023

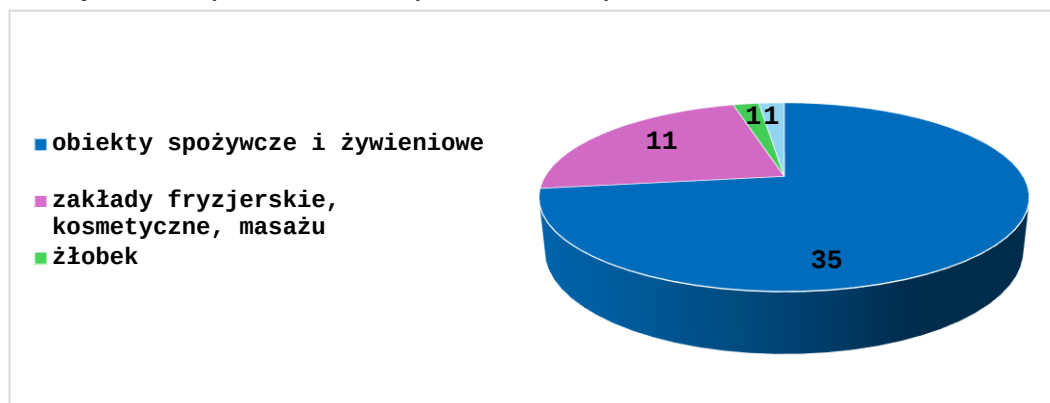
W zakresie opinii w trybie art. 56 Prawa budowlanego opinie dotyczyły: hal produkcyjno – magazynowych /2/; hal dystrybucyjno – magazynowo – logistycznych (budowa/ przebudowa) /6/; stacji kontroli pojazdów /1/; lokali handlowo – usługowych /2/; obiektu z lokalami biurowymi /2/; sklepu branży spożywczej /1/; podmiotu leczniczego (SKANMED w budynku szpitala) /1/; żłobków /2/; biblioteki /1/; zaplecza sanitarno - technicznego przy infrastrukturze sportowej szkoły podstawowej /1/; obiektów sportowych (stadion, hala, lodowisko w obrębie Zagłębiowskiego Parku Sportowego) /3/; Centrum Edukacji Ekologicznej Egzotarium /1/.

Rodzaje odbieranych obiektów w trybie art. 56 Prawa budowlanego w 2023 roku

W zakresie opinii w trybie art. 3 ustawy o PIS opinie dotyczyły: 35 obiektów typu spożywczego i żywieniowego, jak: sklepy branży spożywczej, lokale gastronomiczne i punkty małej gastronomii, kuchnie szpitalne (poddane modernizacji), bary/bufety, kawiarnie/cukiernie/lodziarnie, obiekty konfekcjonowania przypraw i suplementów diety; 11 obiektów usługowych – zakładów fryzjerskich, kosmetycznych, masażu; 1 żłobka; 1 zespołu gabinetów stomatologicznych.

Rodzaje odbieranych obiektów w trybie art. 3 ustawy o PIS w 2023 roku

W stosunku do roku ubiegłego stwierdzono porównywalną ilość zgłaszanych do użytkowania obiektów o podobnym profilu działalności - głównie typu spożywczego i żywieniowego, usług ze wskazaniem funkcji kosmetycznej, fryzjerskiej oraz zespołów hal dystrybucyjno - magazynowo – logistycznych.

Wśród obiektów branży spożywczej i żywieniowej dominują sklepy spożywcze, głównie sklepy sieciowe typu Żabka oraz lokale gastronomiczne/punkty małej gastronomii.

W dalszym ciągu miasto rozwija się w aspekcie powstawania hal magazynowo - usługowych/ centrów dystrybucyjno - logistycznych z mocno rozwiniętymi strefami socjalno - biurowymi, w chwili obecnej głównie w zakresie ich przebudowy i modernizacji.

Odnosnie stwierdzania niewłaściwego przygotowania obiektów do rozpoczęcia działalności/ wczesnego etapu realizacji prac budowlanych i adaptacyjnych w roku 2023, podobnie jak w latach ubiegłych, sytuacja bardzo się poprawiła. Zdarzające się przypadki braku prawidłowego przygotowania obiektu do odbioru, które spowodowały zawieszenie postępowań dotyczyło 10 obiektów. Kwestie te dotyczyły najczęściej zbyt wczesnego zgłoszenia obiektu do odbioru, będącego jeszcze w końcowej fazie adaptacji. Ponadto stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły braku realizacji punktów wodnych /zgodnie z dokumentacją projektową/, braku zapewnienia ciepłej wody w punktach wodnych, braku podłączenia punktów wodnych do instalacji /głównie obiekty branży spożywczej i żywieniowej/.

WNIOSKI

W 2023 roku stwierdzono podobną liczbę nowo powstających obiektów o podobnym profilu działalności jak w roku ubiegłym.

W dalszym ciągu utrzymuje się wysoka liczba powstających obiektów branży spożywczej i żywnościowej typu: sklepy ogólnospożywcze małych i dużych sieci handlowych oraz lokale gastronomiczne; usługowych z przewagą usług kosmetycznych i fryzjerskich; handlowo – usługowych o różnej skali i nie sprecyzowanym profilu działalności, przeznaczonych pod wynajem; typu centra dystrybucyjno – magazynowo – logistyczne /głównie w zakresie modernizacji/przebudowy/.

Nadal na terenie miasta utrzymuje się potrzeba powstawania/modernizowania obiektów opieki nad dziećmi przedszkolnymi i do lat 3, choć już w mniejszej skali w stosunku do lat ubiegłych. Zauważono również potrzebę powstawania i modernizowania obiektów sportowych i edukacyjno - rekreacyjnych, czego przykładem są obiekty sportowe zrealizowane w obrębie Zagłębiowskiego Parku Sportowego, zaplecza sanitarno - technicznego przy istniejącej infrastrukturze sportowej czy Centrum Edukacji Ekologicznej Egzotarium.

W grupie obiektów najlepiej przygotowanych do rozpoczęcia działalności były obiekty podmiotów leczniczych, lokali handlowo - usługowych i obiekty o dużej skali, jak: centra dystrybucyjno – logistyczne a najgorzej obiekty branży spożywczej i żywnościowej (sklepy branży spożywczej i lokale gastronomiczne).

W dalszym ciągu /w stosunku do lat ubiegłych/ na wysokim poziomie utrzymuje się liczba wniosków z Urzędu Miejskiego dotyczących uzgodnień środowiskowych z zakresu Prawa Ochrony Środowiska na etapie zapytań o konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i zapytań o konieczność sporządzenia raportu dla przedsięwzięć inwestycyjnych. Odnotowano również wysoką liczbę /ze znaczną tendencją wzrostową/ wpływających wniosków o uzgodnienie warunków zabudowy i zagospodarowania terenu dla inwestycji zlokalizowanych na terenach, dla których brak jest ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Konsekwentnie /z tendencją wzrostową/ do uzgadniania z Urzędu Miejskiego w Sosnowcu wpływają projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego regulujące uporządkowany sposób przyszłego zagospodarowania miasta.

Podsumowując obiekty opiniowane i dopuszczane do działalności w 2023 roku ze względu na swoją branżę nie wpłyną negatywnie na zmianę wizerunku miasta, natomiast poprzez swoją funkcję służą zaspokajaniu potrzeb, nie tylko lokalnej, społeczności. Nowopowstające obiekty, jak centra dystrybucyjne i siedziby dużych firm na terenach stref inwestycyjnych czy obiekty o funkcjach sportowo – rekreacyjnych i edukacyjnych, wpływają na wzrost atrakcyjności miasta i przyczyniają się do jego rozwoju.

OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA

Zasadnicze działania Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia polegają na inicjowaniu, organizowaniu, prowadzeniu, koordynowaniu i nadzorowaniu działalności oświatowo-zdrowotnej w celu kształtowania odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych.

Główne kierunki działań wynikają z zapisów Ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, założeń Narodowego Programu Zdrowia, wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego, zaleceń Światowej Organizacji Zdrowia WHO, oraz sytuacji epidemiologicznej i potrzeb środowiska. Wszystkie podejmowane działania dążą do poprawy stanu zdrowia mieszkańców Sosnowca. Wskutek prowadzonej profilaktyki i realizacji programów zdrowotnych, zauważa się wzrost świadomości społeczeństwa w zakresie dbałości o własne zdrowie.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sosnowcu realizując programy, kampanie i akcje o zasięgu ogólnopolskim i wojewódzkim mobilizuje społeczeństwo do zwiększania kontroli nad zdrowiem, a tym samym świadome eliminowanie czynników zagrażających dobremu samopoczuciu.

W 2023 roku priorytetowe zagadnienia dotyczyły:

- prawidłowego odżywiania oraz aktywności fizycznej,
- profilaktyki chorób zakaźnych,
- promocji szczepień ochronnych,
- profilaktyki chorób odkleszczowych,
- zapobiegania chorobom nowotworowym,
- profilaktyki uzależnienia od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych,

Realizowano programy, kampanie i akcje profilaktyczne adresowane do dzieci, młodzieży, dorosłych, profesjonalnych grup zajmujących się prewencją i ochroną zdrowia oraz do ogółu społeczności Sosnowca.

Promocja zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży jest najskuteczniejszą inwestycją w poprawę zdrowia przyszłych pokoleń. Środowisko rodzinne i szkolne odgrywa istotną rolę w kształtowaniu ich odpowiedzialności za zdrowie. Mając powyższe na uwadze, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sosnowcu wdraża i koordynuje szereg programów edukacyjnych w tych właśnie środowiskach.

PROGRAMY REALIZOWANE W PLACÓWKACH PRZEDSZKOLNYCH

Klub Zdrowego Przedszkolaka:

Projekt realizowany jest w placówkach przedszkolnych na terenie województwa śląskiego. Głównym celem projektu jest wspieranie prawidłowego rozwoju dzieci poprzez propagowanie zdrowego stylu życia.

Zajęcia prowadzone przez nauczycieli przedszkolnych miały na celu zwrócenie szczególnej uwagi na walory odżywcze i zdrowotne owoców, warzyw oraz mleka w diecie dzieci oraz podkreślenie właściwości zdrowotnych codziennego picia odpowiedniej ilości wody,

zachęcenie dzieci do codziennej aktywności fizycznej, wyrabianie wśród dzieci potrzeby i nawyków dbania o higienę rąk jako ważnego elementu zapobiegania chorobom zakaźnym. W trakcie zajęć dużą uwagę kierowano na promowanie szczepień ochronnych, zapoznanie dzieci z tematem bezpiecznego korzystania z kąpeli słonecznych, rozróżnianie dymów, ich źródeł oraz właściwości niekorzystnych dla zdrowia.

W ramach Projektu dzieci z sosnowieckich przedszkoli zostały zapoznane ze wszystkimi ważnymi dla zdrowia procedurami przeciwepidemicznymi, ze szczególnym naciskiem na procedurę higienicznego mycia rąk.

Ogółem edukacją objęto 9549 osób z 36 przedszkoli /w roku 2022 - 9368 osób z 41 przedszkoli/.

WIRUSOOCHRONA:

W 2023 roku, w związku z utrzymującym się wysokim wskaźnikiem zachorowań na choroby zakaźne, kontynuowano działania edukacyjne zawarte w wojewódzkiej akcji pt. Wirusoochrona.

Adresatami akcji były dzieci przedszkolne, ich rodzice i opiekunowie, kadra pedagogiczna z sosnowieckich placówek realizujących projekt „Klub Zdrowego Przedszkolaka”.

Głównym celem akcji jest promocja podstawowych zasad higieny osobistej wśród najmłodszych oraz zwrócenie uwagi na znaczącą rolę higieny jako podstawowego środka zapobiegania przenoszenia wirusów.

Szczególną uwagę zwracano na rolę higieny w profilaktyce chorób zakaźnych oraz na podnoszenie świadomości w zakresie podstawowych czynności higienicznych związanych z zabezpieczeniem przed zarażeniem, postępowaniem w przypadku zachorowania, jak również zmniejszeniem ryzyka powikłań. Uczestnicy byli edukowani z zakresu prawidłowej higieny rąk, podstawowych zasad postępowania w czasie wzrostu zachorowań na choroby zakaźne. Dodatkowo dzieci poznały podstawowe zasady zdrowego stylu życia oraz jak dostosować ubranie do warunków pogodowych. Bardzo istotnym aspektem edukacji najmłodszych była promocja szczepień ochronnych obowiązkowych i zalecanych.

Przestrzeganie zasad higieny osobistej oraz wdrożenie odpowiednich działań profilaktycznych w placówkach oświatowo-wychowawczych na terenie Sosnowca pozwoliło z pewnością na ograniczenie zachorowań wśród dzieci i przenoszenie infekcji na członków rodziny.

Działaniami edukacyjnymi objęto 4977 osób /w roku 2022 - 18913 osób/.

Skąd się biorą produkty ekologiczne:

W roku szkolnym 2022/2023 r. kolejna edycja ekologicznego programu „Skąd się biorą produkty ekologiczne” była realizowana jako jeden z modułów wojewódzkiego projektu „Klub Zdrowego Przedszkolaka”. Program został opracowany w porozumieniu pomiędzy Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi a Głównym Inspektorem Sanitarnym. Dedykowany

był dzieciom przedszkolnym w wieku 5-6 lat, rodzicom i opiekunom oraz nauczycielom wychowania przedszkolnego.

Uczestnicy programu realizowali zajęcia edukacyjne, podczas których uczyli się skąd się biorą produkty ekologiczne i dlaczego warto je wybierać oraz jakie są zalecenia zdrowego stylu życia. Celem programu było zwiększenie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat. Program był ważnym elementem kształtowania prawidłowych nawyków żywieniowych.

Program realizowało 36 przedszkoli – 4977 odbiorców /w roku 2022 - 619 osób z 6 przedszkoli/.

Czyste powietrze wokół nas – Program przedszkolnej edukacji antytytoniowej:

Edukacja antytytoniowa jest niezwykle ważnym elementem wychowania zdrowotnego od najmłodszych lat, biorąc pod uwagę szczególnie niekorzystne zjawisko biernego palenia. Przedszkolny Program Edukacji Antynikotynowej pt. „Czyste powietrze wokół nas” skierowany jest do dzieci 5 i 6-letnich oraz ich rodziców. W roku szkolnym 2022/2023 program realizowano w ramach projektu „Klub Zdrowego Przedszkolaka”.

Program profilaktyki tytoniowej stanowi dla dzieci pierwszy etap nabywania wiedzy na temat szkodliwości dymu papierosowego. Łączy się to również z poznawaniem sposobów radzenia sobie w tych sytuacjach codziennych, w których dziecko narażone jest na szkodliwe przyzwyczajenia osób palących. Program zwiększa również umiejętności samych rodziców w zakresie wspierania dzieci w sytuacjach społecznych, w których najmłodsi narażeni są na ekspozycję dymu tytoniowego.

W celu uatrakcyjnienia zajęć, nawiązano współpracę z Ekodoradcą Wydziału Ekologii i Gospodarki Odpadami Urzędu Miejskiego w Sosnowcu. W ramach tej współpracy proponowano placówkom przedszkolnym dodatkowe, ciekawe zajęcia dydaktyczne, promujące zdrowy, ekologiczny styl życia oraz atrakcyjne materiały informacyjne.

Ogółem edukacją objęto 4977 osoby z 36 przedszkoli /w roku 2022 - 3372 osób z 20 przedszkoli/.

PROGRAMY REALIZOWANE W SZKOŁACH PODSTAWOWYCH

Trzymaj formę!:

Organizatorami Ogólnopolskiego Programu Edukacyjnego „Trzymaj Formę!” jest Główny Inspektorat Sanitarny i Polska Federacja Producentów Żywności. To wyjątkowy projekt, opracowany z udziałem ekspertów i oparty na najnowszych badaniach nad zdrowym

odżywianiem i aktywnością fizyczną, który kształtuje prozdrowotne nawyki wśród młodzieży szkolnej i ich rodzin oraz zachęca do brania odpowiedzialności za własne zdrowie.

Program „Trzymaj Formę!” kształtuje dobre nawyki żywieniowe i promuje aktywność fizyczną. Strona internetowa „Trzymaj Formę!” to źródło informacji i porad, przypomina o zasadach zdrowego żywienia i sposobie komponowania posiłków, informuje jak poprawić codzienne nawyki, żeby pozytywnie wpłynąć na własne zdrowie, wskazuje na potrzebę i umiejętność czytania etykiet, właściwe przechowywanie żywności, a także podpowiada jak nie marnować jedzenia. Dzięki udziałowi w programie, udało się zachęcić uczniów do różnych form aktywnego spędzania czasu, jak również uświadomić jak ważne są odpowiednie nawyki żywieniowe oraz wiedza konsumenta.

Odbiorcami programu są uczniowie ostatnich klas szkół podstawowych i ich rodzice, ponieważ to oni wywierają decydujący wpływ na wzorce zachowań swoich dzieci.

Program realizowało 27 szkół podstawowych, a edukacją objęto 5872 odbiorców.

W ramach programu odbył się Ogólnopolski Konkurs Wiedzy o zdrowym stylu życia „Trzymaj Formę!”. Wzięło w nim udział ponad 6 tysięcy uczniów z całej Polski.

II miejsce w Konkursie w skali kraju, zajęła uczennica ze Szkoły Podstawowej nr 6 w Sosnowcu. 28 września 2023 roku, podczas Sesji Rady Miasta Sosnowca, w obecności Prezydenta Miasta Sosnowca oraz zaproszonych gości, w tym Pań koordynatorek programu w szkole, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sosnowcu uhonorował uczennicę wyróżnieniem. Odebrała ona dodatkowo, z rąk Prezydenta, nagrodę rzeczową z życzeniami dalszych sukcesów w rozwoju swojej pasji do nauki.

Bieg po zdrowie:

W roku szkolnym 2022/2023 – koordynowano VII edycję ogólnopolskiego programu antytytoniowej edukacji zdrowotnej dla uczniów klas IV szkoły podstawowej.

Celem programu jest zwiększenie wiedzy uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów i e-papierosów. Najważniejsze elementy programu to nauka zachowań asertywnych i ich praktyczne zastosowanie oraz wiedza o szkodliwości palenia i informacje o składnikach dymu papierosowego.

Zajęcia prowadzone były metodami aktywizującymi, uczniowie mieli realny wpływ na przebieg zajęć. Wyniki z ewaluacji programu edukacji antytytoniowej „Bieg po zdrowie”, realizowanego w sosnowieckich szkołach, pozwalają stwierdzić, że w znacznej mierze osiągnięto zakładane rezultaty, a więc wzrost wiedzy dotyczącej zachowań prozdrowotnych oraz zwiększenie umiejętności w zakresie dbania o swoje zdrowie.

Odbiorcami programu byli uczniowie, rodzice oraz nauczyciele z 18 szkół – ogółem 1440 osób /w roku 2022 - 882 osób z 12 szkół/.

Smak życia, czyli debata o dopalaczach:

Program profilaktyki uniwersalnej dla szkół podstawowych pn. „Smak życia czyli debata o dopalaczach” Ministerstwa Zdrowia oraz Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii.

Odbiorcami są dyrektorzy, nauczyciele, uczniowie szkół podstawowych oraz ich rodzice i opiekunowie.

Celem programu jest profilaktyka uzależnień i przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu psychoaktywnych środków zastępczych w środowisku dzieci i młodzieży. Program dostarcza młodym ludziom informacji o kontekście używania dopalaczy i o samych „dopalaczach” oraz zwraca uwagę na problemy zdrowotne wynikające z korzystania z dopalaczy.

Koordynatorzy szkolni ocenili program jako bardzo ważny z uwagi na dość częste zjawisko używania środków psychoaktywnych przez młodzież.

Edukacją objęto 2431 osób z 29 szkół /w roku 2022 - 2728 osób z 23 szkół/.

PROGRAMY REALIZOWANE W SZKOŁACH PONADPODSTAWOWYCH

ARS, czyli jak dbać o miłość?:

Pogram edukacyjny „ARS, czyli jak dbać o miłość?” o zasięgu ogólnopolskim jest adresowany do uczniów szkół ponadpodstawowych.

Celem jest ograniczenie używania przez młodzież substancji psychoaktywnych /alkoholu, tytoniu, narkotyków, w tym środków zastępczych/. W programie skupiono się na wartościach uznawanych przez młodych ludzi za ważne, takich jak miłość, rodzina, bezpieczeństwo. Program dowodzi, że nadużywanie substancji psychoaktywnych może negatywnie wpłynąć na te wartości.

Wzmocnieniem działań było wdrożenie wojewódzkiej **akcji profilaktycznej pod hasłem „Nowe narkotyki - nowe zagrożenia”**, której celem jest zwrócenie uwagi na problem uzależnienia od nowych narkotyków i przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu psychoaktywnych środków zastępczych w środowisku dzieci i młodzieży.

Program zrealizowało 1199 osób z 14 szkół ponadpodstawowych /w roku 2022 - 1334 osób z 12 szkół/.

Wybierz życie – Pierwszy krok:

Program edukacyjny dotyczący problematyki zakażeń wirusem HPV i profilaktyki raka szyjki macicy. Celem programu jest podniesienie poziomu wiedzy na temat profilaktyki raka szyjki macicy oraz motywowanie kobiet do wykonywania regularnych badań profilaktycznych.

Rak szyjki macicy pod względem częstotliwości występowania jest drugim na świecie rodzajem raka, który dotyka kobiet oraz stanowi przyczynę ich zgonów. Jego bezpośrednią

przyczyną jest przewlekłe zakażenie onkogennymi odmianami wirusa brodawczaka ludzkiego (HPV). Ważne jest stworzenie świadomości zagrożenia tą chorobą głównie wśród młodych ludzi /nie myślących często o zdrowiu/, ale jednocześnie mających największe możliwości uniknięcia jej w przyszłości /dzięki zdobytej wiedzy na ten temat/. Profilaktyka w postaci szczepienia i wykorzystanie dostępnych dzisiaj narzędzi w walce z tym nowotworem może w praktyce doprowadzić do jego wyeliminowania.

Program zrealizowało 5860 osób z 16 szkół ponadpodstawowych /w roku 2022 - 3547 osób z 17 szkół/.

Podstępne WZW:

Program edukacyjny dotyczący profilaktyki zakażeń HBV, HCV i HAV, którego organizatorem jest Wojewódzka Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Katowicach oraz Fundacja Gwiazda Nadziei stanowi ważne narzędzie w walce z tymi zakażeniami. Podnoszenie poziomu wiedzy pozwala na rozpoznawanie i unikanie sytuacji narażenia na zakażenia a przez to zapobieganie ich dalszemu rozprzestrzenianiu się i stanowi jeden ze sposobów przeciwdziałania rejestracji nowych przypadków zakażeń.

Celem programu jest przekazanie wiedzy na temat ryzyka zakażenia: HBV, HCV i HAV oraz uświadomienie zagrożeń i zasad profilaktyki w zakresie tych zakażeń.

Program zrealizowały 8464 osoby z 19 szkół ponadpodstawowych /w roku 2022 - 5773 osób z 17 szkół/.

Znamię! Znam je?:

Na terenie Sosnowca, zrealizowano wojewódzki program edukacyjny „Znamię! Znam je?”, aby upowszechnić wiedzę o czerniaku, nowotworze złośliwym skóry. Czynniki powodującymi wzrost zachorowań na czerniaka są: nadmierne opalanie, zażywanie kąpiele słonecznych bez właściwej ochrony oraz korzystanie z solariów, szczególnie przez osoby młode.

Celem programu jest budowanie wśród młodzieży świadomości profilaktyki czerniaka oraz odpowiedzialnych zachorowań i prozdrowotnych postaw.

Odbiorcy programu poszerzyli wiedzę o chorobach nowotworowych, nauczyli się rozpoznawać łagodne zmiany skórne i złośliwego czerniaka. Wzrosła świadomość działań profilaktycznych polegająca na umiarkowanym opalaniu na słońcu i w solariach oraz okresowego badania dermatologicznego. **Program zrealizowało 7102 osoby z 18 szkół ponadpodstawowych /w roku 2022 - 3805 osób z 14 szkół/.**

DZIAŁANIA INFORMACYJNO – EDUKACYJNE KIEROWANE DO OGÓŁU SPOŁECZNOŚCI

Krajowy Programem Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV:

Ważne aspekty strategii państwa w zakresie walki z HIV/AIDS zawarte w Krajowym Programie Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV, ukierunkowane są na edukację społeczeństwa.

Celem programu jest ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV/AIDS poprzez m.in. podniesienie poziomu wiedzy w zakresie zapobiegania zakażeniom HIV oraz promowanie odpowiedzialnych postaw i unikania ryzykownych zachowań seksualnych. Głównym koordynatorem Programu jest Krajowe Centrum ds. AIDS, a odbiorcą działań edukacyjnych jest ogół społeczeństwa.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sosnowcu realizuje w/w Program we współpracy ze Śląskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym, Prezydentem Miasta Sosnowca, Polskim Towarzystwem Zapobiegania Narkomanii, Regionalnym Ośrodkiem Metodyczno – Edukacyjnym „METIS”, Centrum Doskonalenia Nauczycieli oraz placówkami oświatowymi i leczniczymi.

Na terenie Sosnowca przeprowadzono wojewódzką akcję informacyjno-edukacyjną pn. „Warto wiedzieć o HIV i AIDS” skierowaną do uczniów szkół ponadpodstawowych.

Celem akcji było podniesienie poziomu wiedzy młodzieży na temat profilaktyki zakażeń wirusem HIV i choroby AIDS, w tym dróg zakażenia oraz kształtowanie postawy odpowiedzialności za własne zdrowie i życie.

Do realizacji akcji „Warto wiedzieć o HIV i AIDS”, która polegała na przeprowadzeniu przez nauczycieli zajęć edukacyjnych w oparciu o materiały przekazane przez WSSE w Katowicach przystąpiło **17 szkół, a edukacją objęto 3109 uczniów.**

Dodatkowo 5 grudnia przeprowadzono konkurs wiedzy w zakresie profilaktyki HIV/AIDS w Branżowej Szkole nr 4 w Sosnowcu, w którym wzięło udział 16 uczniów. Uczestnicy konkursu wykazali się dużym zasobem wiedzy. Laureaci konkursu zostali wyróżnieni drobnymi upominkami oraz pamiątkowymi dyplomami organizatorów konkursu, Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sosnowcu oraz Dyrektora Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Sosnowcu.

Znaczącym dla profilaktyki HIV/AIDS wydarzeniem było zorganizowanie i przeprowadzenie na terenie Wyższej Szkoły „Humanitas” w Sosnowcu, Debaty ph. „Odpowiedzialnie w dorosłość”. Inicjatywę, w której uczestniczyli uczniowie szkół ponadpodstawowych, honorowym patronatem objął Śląski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny. Organizatorami przedsięwzięcia byli: Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sosnowcu, Urząd Miejski w Sosnowcu oraz Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Sosnowcu.

Zakres merytoryczny Debaty obejmował zagadnienia dotyczące zagrożeń zdrowotnych wynikających z zachowań ryzykownych oraz spojrzenia młodzieży na kwestię świadomości i odpowiedzialności zdrowotnej za siebie i partnera seksualnego.

Ekspertami prowadzącymi byli: pedagog i dydaktyk z Regionalnego Ośrodka Metodyczno – Edukacyjnego „Metis” w Katowicach, psycholog z Polskiego Towarzystwa Zapobiegania Narkomanii w Katowicach, psycholog z Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Sosnowcu oraz amerykańista i twórca internetowy .

W związku z obchodami Światowego Dnia Walki z HIV i AIDS **prowadzono również zintensyfikowane działania informacyjno-edukacyjne** na terenie Sosnowca, skierowane do ogółu społeczności oraz wybranych grup.

Ważnym dla mieszkańców Sosnowca działaniem profilaktycznym było rozpropagowanie Kampanii Krajowego Centrum ds. AIDS ph. „Jedyny taki test, którego prawdopodobnie nie zleciłś” skierowanej do lekarzy. Kampania ta koncentruje się na budowaniu świadomości, że każde zakażenie HIV wykryte na wczesnym etapie daje możliwość skutecznego leczenia. Podstawą jest jednak profilaktyka i wykonywanie badań diagnostycznych. Informację

o kampanii, wraz z materiałami edukacyjnymi, przesłano do wszystkich placówek leczenia zamkniętego i otwartego na terenie Sosnowca.

Ogółem różnymi formami edukacji w zakresie profilaktyki HIV/AIDS objęto 20487 osób /w roku 2022 - 6522 osób/.

Akcja „Zaszczep w sobie chęć szczepienia”:

Kampania #UnitedInProtection:

Szczepienia ochronne są najskuteczniejszym i najbardziej efektywnym sposobem zapobiegania wielu chorobom zakaźnym, zmniejszają również liczbę powikłań i zgonów z ich powodu.

Na terenie Sosnowca, w ciągu całego roku, prowadzono wzmoczone działania informacyjno-edukacyjne w ramach wojewódzkiej akcji „Zaszczep w sobie chęć szczepienia”

Celem akcji jest podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców Sosnowca na temat znaczenia szczepień w profilaktyce chorób zakaźnych oraz zwiększenie liczby osób poddających się szczepieniom profilaktycznym.

Działania informacyjno – edukacyjne prowadzone są w sposób ciągły i kierowane są do pacjentów i personelu placówek medycznych, uczniów, rodziców, nauczycieli i społeczności lokalnej. W ramach realizacji akcji prowadzono narady z partnerami połączone z dystrybucją materiałów. Organizowano punkty informacyjno – edukacyjne oraz ekspozycje i wystawy materiałów edukacyjnych.

Obchody Europejskiego Tygodnia Szczepień /24-30 kwietnia 2023 r./:

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sosnowcu, w związku z tendencją do zmniejszania się liczby osób poddających się szczepieniom ochronnym, podjął dodatkowe działania informacyjno-edukacyjne w ramach Europejskiego Tygodnia Szczepień.

Polecono placówkom leczniczym, podjęcie wzmoczonych działań, mających na celu zwiększenie zaufania do korzyści wynikających z profilaktyki chorób zakaźnych, głównie poprzez poddawanie się szczepieniom zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych. Działaniami promującymi szczepienia objęto również dzieci i młodzież w placówkach przedszkolnych i szkolnych, podejmując zróżnicowane metody i formy działań informacyjno-edukacyjnych. W celu przybliżenia tematyki szczepień szerszemu gronu odbiorców, w Centrum Handlowym „Auchan” w Sosnowcu, przeprowadzono akcję informacyjno-edukacyjną. Zorganizowano stoisko z ekspozycją plakatów i ulotek, prowadzono rozmowy indywidualne z klientami zgodnie z ich potrzebami. Zachęcano do szczepień zalecanych ze szczególnym naciskiem na szczepienia przeciwko grypie sezonowej.

W lutym 2023 r. w województwie śląskim przystąpiono do realizacji kampanii Komisji Europejskiej na rzecz szczepień #UnitedInProtection pod hasłem „Zaszczep się: spraw, by szczepionki działały”, która ma na celu zwiększenie zaufania do szczepień poprzez podniesienie świadomości korzyści z nich płynących. Założeniami kampanii było rozpowszechnianie w mediach społecznościowych Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Sosnowcu informacji dotyczących szczepień, poprzez systematyczne zamieszczanie postów i relacji, stosując hashtag #UnitedInProtection.

Różnymi formami działań promujących szczepienia objęto ogółem 106756 osób /w roku 2022 – 53470 osób/.

Akcja „Nowe narkotyki – Nowe zagrożenia”:

Problem związany z używaniem substancji psychoaktywnych, w tym nowych narkotyków przez młodzież jest wciąż aktualny, w związku z tym istnieje dalsza potrzeba objęcia edukacją i profilaktyką młodych ludzi.

Śląski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny mając na uwadze zdrowie i bezpieczeństwo dzieci i młodzieży oraz ze względu na obserwowanie niezwykle niepokojącego zjawiska nadmiernego korzystania z substancji psychoaktywnych przez osoby młode, od 2010 roku prowadzi działania w zakresie profilaktyki środków psychoaktywnych na terenie województwa śląskiego.

Od 2023 roku działania odbywają się pod hasłem „Nowe narkotyki – Nowe zagrożenia”.

Działania mają charakter profilaktyki uniwersalnej, która polega na prowadzeniu działań zapobiegawczych, skierowanych do wszystkich osób objętych edukacją.

Grupa docelowa to ogół społeczeństwa ze szczególnym uwzględnieniem osób w wieku 15-30 lat, uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych, rodziców/opiekunów, studentów uczelni wyższych, a także organizatorów wypoczynku zimowego i letniego.

Głównym celem programu jest zapobieganie używaniu substancji psychoaktywnych, w szczególności nowych narkotyków, ale także alkoholu, tytoniu oraz leków przez osoby młode.

Program ma dostarczyć młodym ludziom podstawowych informacji o kontekście używania środków psychoaktywnych, w tym głównie nowych narkotyków, w celu zwiększenia ostrożności młodzieży i zmniejszenia ich otwartości na kontakty z tymi produktami.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sosnowcu realizując założenia akcji „Nowe narkotyki - Nowe zagrożenia”, podejmował szereg działań informacyjno-edukacyjnych, skierowanych do młodzieży i ogółu społeczności. Organizowano akcje profilaktyczne ze stoiskami edukacyjnymi i użyciem narkogogli i alkogogli, prowadzono szkolenia, narady i dystrybucję materiałów akcyjnych.

Ogółem działaniami edukacyjnymi objęto 14280 osób /w roku 2022 - 39190 osób/.

Zła kondycja zdrowia psychicznego społeczeństwa, związana jest często z nadużywaniem środków psychoaktywnych. Z tego też powodu Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sosnowcu, zainicjował działania w kierunku **utworzenia psychologicznego punktu konsultacyjnego dla dzieci, młodzieży i ich opiekunów z terenu miasta.**

Bezpłatny psychologiczny punkt konsultacyjny działa od października 2023 r. na terenie Szkoły Podstawowej nr 4 w Sosnowcu. Specjaliści z Centrum Terapii „Zielony Przylądek”, świadczą pomoc z zakresu psychologii, pedagogiki, pomagają w dochodzeniu do zdrowia i równowagi psychicznej.

Kolejnym działaniem, które wpisuje się w realizację planu akcji „Nowe narkotyki - Nowe zagrożenia” jest porozumienie przedstawicieli placówek miejskich i podmiotów

funkcjonujących w Sosnowcu, które zajmują się problemami uzależnień, profilaktyką oraz diagnozą psychologiczną.

Zainicjowana przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sosnowcu, **Koalicja** ma na celu sformalizowanie i zintensyfikowanie działań na rzecz profilaktyki zażywania substancji psychoaktywnych, realizowanych na terenie miasta.

Akcja „Bezpieczne ferie 2023” / „Bezpieczne wakacje 2023”:

Celem wojewódzkich akcji „Bezpieczne ferie” i „Bezpieczne wakacje” jest stworzenie bezpiecznych warunków wypoczynku dzieci i młodzieży na terenie miasta.

Na terenie Sosnowca, działania informacyjno - edukacyjne kierowane były do uczestników letniego/zimowego wypoczynku, dzieci, młodzieży, rodziców, opiekunów, pracowników MOSiR, kadry pedagogicznej, kierowników i wychowawców klubów osiedlowych i miejskich,

ogółu mieszkańców. Akcje poprzedzono pismem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sosnowcu do dyrektorów szkół podstawowych i ponadpodstawowych z zaleceniem przeprowadzenia działań edukacyjnych, skierowanych do uczniów w zakresie bezpiecznych zachowań w czasie odpoczynku zimowego i letniego. Prowadzono narady z partnerami - organizatorami wypoczynku, w celu rozpropagowania akcji w obiektach Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji, klubach osiedlowych i miejskich oraz prowadzono dystrybucję tematycznych materiałów edukacyjnych. Organizowano akcje informacyjno-edukacyjne skierowane do uczestników wypoczynku letniego/zimowego oraz społeczności lokalnej.

Tematem przewodnim działań edukacyjnych było bezpieczeństwo ze szczególnym naciskiem na profilaktykę zażywania środków psychoaktywnych. Motywowano odbiorców, by sami aktywnie wpływali na jakość własnego życia poprzez unikanie tytoniu, alkoholu, narkotyków i innych środków psychoaktywnych. Namawiano do podejmowania opłacalnych dla zdrowia i dobrego samopoczucia, wysiłków w kierunku zmiany stylu życia, prawidłowego, racjonalnego odżywiania oraz systematycznej aktywności fizycznej. Podkreślano rolę higieny i szczepień ochronnych w profilaktyce chorób zakaźnych. W czasie wakacji edukowano również w zakresie bezpiecznego opalania oraz profilaktyki czerniaka, realizując równocześnie **kampanię „Łap słońce z głową”**. W trakcie spotkań edukacyjnych informowano również o zasadach bezpiecznego grzybobrania w celu uniknięcia zatrucia.

Różnymi formami edukacji objęto ogółem 56845 osób /w roku 2022 – 39190 osób/.

Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach/ Światowy Tydzień Wiedzy o Antybiotykach:

Corocznie w dniu 18 listopada obchodzimy Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach, który został ustanowiony w 2008 roku przez Europejskie Centrum Zapobiegania i Kontroli Chorób, w dniach 18-24 listopada 2023 r. obchodziliśmy Światowy Tydzień Wiedzy o Antybiotykach, który został ustanowiony przez Światową Organizację Zdrowia w 2015 r.

Obchody te są odpowiedzią na narastające zagrożenie związane ze zjawiskiem oporności drobnoustrojów na antybiotyki i mają na celu zwiększenie świadomości na temat globalnej oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe.

Celem akcji jest podniesienie poziomu wiedzy pracowników medycznych i społeczności lokalnej w zakresie skutków zdrowotnych wynikających z niewłaściwego stosowania antybiotyków.

Na terenie Sosnowca, działania oświatowo - zdrowotne prowadzono w zakładach leczenia zamkniętego i otwartego, w placówkach przedszkolnych, w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych, uczelniach oraz wśród lokalnej społeczności. Do wszystkich placówek leczenia zamkniętego i otwartego, przesłano materiały edukacyjne w zakresie antybiotykooporności, które zostały rozpowszechnione wśród pracowników i pacjentów.

Informacja dotycząca racjonalnej antybiotykoterapii z materiałami edukacyjnymi, została zamieszczona na stronie internetowej i w mediach społecznościowych PSSE w Sosnowcu oraz rozpowszechniona u partnerów.

W celu przybliżenia tematyki oporności na antybiotyki, zorganizowano dodatkowo wystawy plakatów pt. „Oporniaki” – w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym nr 5, w Sosnowieckim Szpitalu Miejskim, w Zakładzie Lecznictwa Ambulatoryjnego, w Sali Widowiskowej „Muza”, Wyższej Szkole „Humanitas” w Sosnowcu.

Ogółem akcję realizowało 17560 osób /w roku 2022 – 9239 osób/.

Kampania „Nie bądź atrakcyjny dla kleszczy”:

Choroby odkleszczowe stanowią niezwykle aktualny problem zdrowia publicznego. To grupa chorób zakaźnych przenoszonych przez zainfekowane kleszcze.

W 2023 r. na terenie województwa śląskiego rozpoczęto realizację kampanii informacyjnej dotyczącej profilaktyki chorób odkleszczowych pod hasłem „Nie bądź atrakcyjny dla kleszczy”.

Inauguracją kampanii była Międzywojewódzka Konferencja, której organizatorami byli Śląski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny oraz Warmińsko-Mazurski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny.

Idea Kampanii powstała w wyniku przeprowadzonej analizy epidemiologicznej zachorowań na choroby odkleszczowe. Z roku na rok wzrasta liczba zachorowań na boreliozę. W 2022r. zapadalność na boreliozę zarówno w województwie śląskim jak i warmińsko-mazurskim była powyżej średniej krajowej /w województwie śląskim wynosiła 48,9, w województwie warmińsko-mazurskim 61,4, a w Polsce 45,4/. Mając na uwadze rosnącą liczbę zachorowań na boreliozę, Śląski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny i Warmińsko-Mazurski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny zainicjowali działania informacyjno-edukacyjne skierowane do ogółu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem: kadry pedagogicznej, dzieci i młodzieży, rodziców i opiekunów, seniorów oraz rolników.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sosnowcu, podejmując działania w ramach Kampanii, realizował liczne formy informacyjno-edukacyjne skierowane do ogółu społeczności i wybranych grup odbiorców. Organizowano akcje, stoiska edukacyjne, ekspozycje materiałów oraz ich dystrybucję. Prowadzono pogadanki oraz rozmowy indywidualne z osobami zainteresowanymi. Propagowano podstawowe zasady ochrony przed kleszczami, edukowano w zakresie prawidłowego usuwania kleszcza, uświadamiano w zakresie profilaktyki chorób przenoszonych przez kleszcze. Informowano o roli szczepień ochronnych, jako skutecznej metody profilaktyki kleszczowego zapalenia mózgu. Uświadamiano mieszkańców Sosnowca, że najskuteczniejszą ochroną przed ukłuciem przez kleszcza jest przestrzeganie zasad, takich jak: ubieranie odpowiedniej odzieży, stosowanie repelentów, obserwacja ciała po powrocie z miejsc narażenia na kontakt z kleszczami a w momencie zaobserwowania kleszcza w skórze, należy szybko i prawidłowo go usunąć.

Ogółem edukacją objęto 19900 osób.

Lekki tornister - profilaktyka wad postawy:

Wady postawy ze względu na częstotliwość ich występowania stały się poważnym problemem społecznym. Wielogodzinne siedzenie przed ekranem komputera, telewizora czy telefonu oraz brak aktywności fizycznej jest szkodliwe dla zdrowia, a w szczególności dla kręgosłupa. Problem ten dotyczy zarówno dzieci jak i osób dorosłych.

Działania podjęte do tej pory w placówkach szkolnych służyły zwróceniu uwagi grona pedagogicznego i rodziców uczniów na kwestie dot. profilaktyki chorób układu ruchu oraz problemu przeciążonych plecaków i tornistrów uczniów.

Adresatami działań edukacyjnych byli uczniowie w szkołach podstawowych, nauczyciele, rodzice i opiekunowie uczniów, pacjenci i personel placówek leczniczych z terenu Sosnowca.

Celem wdrożonej interwencji było podniesienie poziomu wiedzy dzieci, rodziców i opiekunów na temat profilaktyki chorób układu ruchu, dbanie o właściwą postawę ciała oraz konsekwentne zmniejszanie przeciążenia noszonych przez dzieci tornistrów i plecaków.

Ogółem działaniami edukacyjnymi objęto 15621 osób z 20 podmiotów /w roku 2022 – 1196 osób z 38 podmiotów/.

Kampania EFSA „Wybieraj bezpieczną żywność”:

Celem kampanii informacyjnej Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności - #EUChooseSafeFood jest zachęcenie Europejczyków do podejmowania świadomych wyborów dotyczących żywności, poznania i zrozumienia kluczowej roli, jaką dla bezpieczeństwa żywności odgrywają naukowcy i nauka. Ta ważna inicjatywa zwiększa zaufanie konsumentów do unijnego systemu bezpieczeństwa żywności. Grupę odbiorców stanowią osoby w wieku 25-45 lat ze szczególnym uwzględnieniem kobiet i młodych rodziców.

Kampania w większości była realizowana na portalach społecznościowych Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Sosnowcu i polegała na systematycznym zamieszczaniu materiałów kampanijnych opracowanych we współpracy z Głównym Inspektorem Sanitarnym. Tematyka kampanii dotyczyła suplementów diety, higieny żywności /w tym tematyka chorób przenoszonych drogą pokarmową/, znakowania żywności z uwzględnieniem alergenów.

Ogółem edukacją objęto 14244 osoby /w roku 2022 – 11518 osób/.

Działania edukacyjne w mediach społecznościowych:

W celu zwiększenia skuteczności naszych działań informacyjno-edukacyjnych oraz ich zasięgu, znacznie zintensyfikowano działania w mediach społecznościowych. Osoby odwiedzające stronę internetową Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Sosnowcu, facebook, Twitter i Instagram, miały łatwy dostęp do istotnych i rzetelnych informacji w zakresie zagadnień zdrowia publicznego. Bieżąco publikowano tam komunikaty, relacje z działań oraz zamieszczano materiały edukacyjne o różnorodnej tematyce prozdrowotnej.

Nasze media cieszyły się bardzo dużym zainteresowaniem i stanowiły ważne narzędzie edukacyjne i informacyjne.

W 2023 roku zamieszczono ogółem 633 komunikaty, relacje i posty.

Odnotowano 230 534 odbiorców /w roku 2022 - 73263 odbiorców/.

WNIOSKI

W 2023 roku działalność w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej przebiegała zgodnie z celami Narodowego Programu Zdrowia oraz wytycznymi Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Katowicach. Realizowano programy ogólnopolskie, programy wojewódzkie, interwencje nieprogramowe /kampanie, akcje/ ogólnopolskie i wojewódzkie. Realizowano również dodatkowe inicjatywy Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sosnowcu, podejmowane zgodnie z sytuacją epidemiczną miasta oraz oczekiwaniami odbiorców. Przeważającą liczbę podejmowanych działań edukacyjnych stanowiły zagadnienia dotyczące zasad zdrowego stylu życia, profilaktyki chorób zakaźnych, promocji szczepień ochronnych, profilaktyki chorób nowotworowych. Odbiorcami działań informacyjno-edukacyjnych były zróżnicowane grupy społeczeństwa ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży z placówek przedszkolnych i szkół. Nasze przedsięwzięcia miały na celu poszerzenie wiedzy mieszkańców Sosnowca w zakresie zdrowia, poprzez edukację, prowadzoną różnorodnymi metodami i środkami dostosowanymi do potrzeb i oczekiwań odbiorców. Organizowano akcje profilaktyczne o zróżnicowanej tematyce prozdrowotnej, punkty informacyjno-edukacyjne, ekspozycje materiałów akcyjnych i kampanijnych oraz dystrybucję tych materiałów. Zachęcano do właściwych zachowań prozdrowotnych oraz dążenia do kształtowania pozytywnych zmian postaw.

Realizację programów oraz akcji mających na celu poprawę zdrowia społeczności lokalnej, opierano na ścisłej współpracy z podmiotami i partnerami na terenie miasta: Prezydentem Miasta Sosnowca, Urzędem Miejskim w Sosnowcu: Wydziałem Edukacji, Wydziałem Zdrowia, Wydziałem Polityki Społecznej, Wydziałem Promocji Miasta, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Miejskim Ośrodkiem Sportu i Rekreacji, Komendą Miejską Policji w Sosnowcu, Kuratorium Oświaty w Katowicach - Delegatura w Sosnowcu, Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Sosnowcu, Polskim Towarzystwem Zapobiegania Narkomanii - Oddział w Katowicach, Regionalnym Ośrodkiem Metodyczno-Edukacyjnym „Metis” w Katowicach, Centrum Terapii „Zielony Przylądek” w Sosnowcu, szkołami podstawowymi, ponadpodstawowymi i uczelniami wyższymi, placówkami leczenia zamkniętego i otwartego, organizatorami letniego i zimowego wypoczynku, spółdzielniami mieszkaniowymi oraz mediami lokalnymi.

